

COLECȚIA POETILOR ROMÎNI

POESII

ALE SCRITORILOR
DIN EPOCA UNIRII

A. DEPĂRĂȚIANU, N. T. ORĂȘANU,
M. ZAMFIRESCU, N. NICOLEANU, GH.
MELIDON, GHEORGHE SION, NICOLAE IS-
TRATI, G. TĂUTU, D. DĂSCĂLESCU, IOAN
A. LĂPĂDATU.

VĂLENIÎ-DE-MUNTE

TIPOGRAFIA "NEAMUL ROMĂNESCU"

1909.

P R E F A Ț A

Acest volum cuprinde pe poeții din epoca Unirii și din cei d'întăiî anî după 1870.

Din Depărățianu, autorul „Dorurilor și amorurilor”, se vor mira mulți că s'a dat atît de puțin; și mai mult că vestita „Vară la țară” nu se află cuprinsă în volumul de față. După cunoscutele versuri:

Locuința mea de vară
E la țară:
Acolò eũ voiũ să mor,
Ca un fluture pe floare,
Beat de soare,
De parfum și de amor, —

poetul, — și era un adevărat poet, sacrificînd însă peste măsură gustului romantic parisiian și întrebuiînd curent jargonul franco-romîn —, se pierde în banalități și non-sensuri. Îi trebuie „iubirea timpului patriarhal”, și îndată specifică: „să cheme din colibî afar” pe „ale soarelii copile”, care pe semne atîta aũ de lucru, să asculte cum „murmură copilițe și copii”, să vadă undularea grînelor „între maluri de sulfînă și d'aglici”, să as-

IV

culte „basmelor-azurate și 'nstelate“, să miroase „odorile minunate, parfumate din fruntea lui Teocrit“, să descopere „plaiul verde de zmaraldă“ (émeraude), „silfidele... surioare cu Camila lui Virgil“, „umbrele obscure“, care 'n codru joacă 'ntr'un picior, ielele care „se lanță“ amorezate, ba chiar „mireasa nopții“, în ie de argint, care se arată cîntărețelor „goală 'n patu-î nupțial“.

Și tremurînda virgină,
Ce suspină
În al umbrelor mister,
Zice-amiculul ce-î cere
Din sin mere...

Ce zice? Zice :

«Uite luna sus pe cer!»

Se știu iarăși versurile de revoltă socială inutilă :

Moară tonțil în palate
Îmbrăcate cu covoare d'Ispahan.

Dar admirația ar scădea, dacă s'ar adăugi celelalte versuri ale strofeî :

Ei ce chem pietrele triste
Ametiste
Și părinte pe tiran !

Să lăsăm celelalte blestemuri ale tînărului revoluționar, care-și făcea' stagiul parisian atunci cînd alții luptau pentru Unire

și să încheiem cu a treia strofă favorită a publicului :

Mie dați-mi valea verde,
Unde pierde
Omul negrele gândiri ;
Unde-ți uiți de infamia
Și sclăvia
Auritelor zidiri !

Același ritm musical, unit însă cu culoare, exotică ori istorică, și cu idei poetice, am crezut că se află în bucățile ce am reprodus.

N. T. Orășanu, cunoscutul satiric, mai curînd pamfletist, une ori spiritual, adese ori veninos, nu se întâlnește în această culegere decît prin două bucăți, luate din cîntecica Floricele de primăvară, 1854. Altele din ale lui, din scrisul lui de luptă, se vor afla în culegerea de poezii politice, care va urmări ceva mai tîrziu.

M. Zamfirescu s'a învrednicit de o nouă ediție, în colecția Müller și de o biografie cu portret în Revista Nouă.

Limba ca și tonul exclud însă cea mai mare parte din opera lui poetică. Și el scrie în jargonul lui Depărățianu și, pe lîngă aceasta, fondul poeziilor sale,—înțelegînd prin aceasta și icoana, epitetul, expresia, totul afară de versul musical, — e de mai dese ori

VI

nul. S'aũ ales trei bucăți în care licărește poezie.

Nu sînt aplecat a exagera pe N. Nicoleanu, din care s'a dat de curînd o îngrijită ediție, de d. Gh. Bogdan-Duică, în biblioteca de clasică a „Minervei”. Și acesta are o liră monocordă, al cărei sunet nu e original și ajunge îndată a nu fi nici sincer. Acea revoltată tînguire byroniană obosește. Între bucățile reproduse, una, „Paserea fidelă”, e luată din Revista contemporană, unde poartă iscălitura „N. N.”

Nu s'a dat pînă acum o retipărire a poeziilor profesorului Gh. Melidon, mort la Roman acum vre-o douăzeci de ani. În scrierile lui e patriotism adevărat și adesea energetic. „La coroana lui Ștefan-cel-Mare” a mai fost dată din nou în „Floarea darurilor”, II. Imnul „întăiului escadron” se află în calendarul lui Asachi pe anul 1848.

Din poeziile lui Gheorghe Ston, strînse de el însuși în volum, la 1857, s'aũ luat mai multe. Aceasta nu se explică prin înmălțimea poetică la care ar ajunge acest scriitor, de cele mai multe ori foarte prosaic, ci prin partea din spiritul timpului care se păstrează în versurile lui din timpul străduințelor către Unire.

Din „Mihul“, drama istorică pe care N. Istrati o publică la Iași, în 1850, s'aŭ ales două bucăți; „Lumina și întunerecul“ e după Calendarul lui Asachi pe 1848.

Gh. Tăutu are, într'o formă adesea negramaticală, interesante tablouri de moravuri și note politice din aceiași vreme a Unirii. Nu lipsesc nici bucăți lirice cu adevărat frumoase. Am ales, și pentru noutate, ce ni s'a părut mai bun în cele două volume ale lui: „Poesii“ (Iași, 1862) și „Brîndușe române, poezii nouă“ (Iași, 1868), precum și dintr'o ultimă cărticică.

De la D. Dăscălescu, din Focșani, pe care Sion, puțin cruțător cu prietenii, ni-l zugrăvește ca pe un jucător de cărți care scrie și versuri din desperare (Revista Carpaților, II, pp. 171-8)¹, am luat o bună parte din „Zorile“ (Iași, 1854) și din „Scrisori din Țara Tinărească și poezii nouă“ (Iași, 1856). Dăscălescu e din școala lui Sion; el n'are stil și măsură, dar puterea-î poetică dă cînd și cînd versuri și chiar bucăți întregi foarte frumoase; varietatea inspirației lui merită a fi ținută în seamă și, în sfîrșit, și prin el se păstrează în poezie spiritul unei epoci către care privim cu admirație și recunoștință.

¹ Pe urmă a fost, în 1856, președintele tribunalului Putna.

VIII

*Am adăus cîteva din poeziile poetului braşovean Al. I. Lăpădatu, al cărui scris, într'o formă corectă şi îngrijită, e un ecoŭ al poeziei lui Alecsandri, dar nu numai atîta. Cu privire la împrejurările de azi din Ardeal nu se vor ceti fără emoție imnurile lui către libertate. Se mai dă o încercare de baladă şi o foarte izbutită prelucrare a cîntecului popular (v. *Încercări în literatură*, Braşov, 1874).*

*

O POESIE A LUI GH. CHIȚU

Către musicantul Wiest ¹.

Din Cetatea Bucuriei, din a Dunării cîmpie,
Cîntătoare flomelă, între noi astăzi sosești,
Și, în treacătu-ți cel iute, tu ni cînți o melodie
Ce deșteaptă suvenire inimilor românești.

Te salut, brave maestru : a ta artă se-admiră ;
Al tău arc, a ta vioară, al tău suflet simțitor,
Inspirate de natură, ca a lui Apollon liră,
Ne încîntă, ne răpește și ne umple de amor.

În sublima-ți fantasie, auz Oltul cum suspină,
Auz fluierul din munte, auz Dunărea mugind,
Romînceuța cu o doină dorul său cum și-l alină

¹ Gh Chițu, cunoscut mai tîrziu ca bărbat politic, a lăsat, de fapt, o singură poezie, pe care, necuprînzînd-o în volum, o dăm aici ca adaus.

Și Romînul cu speranță din al său vis tresă-
[rind. —

Cîntă dar, brave maestre: în acordurile tale
Auz voacea Romăniei, auz cîntecele sale.

Viena, 19 Iunie 1853.

*

POEȚI MUNTENI

A. DEPĂRĂȚIANU

M A M A

Eraū trei sārmanī : doi copii și-o mamă,
Și pine !... un singur codru într'o mahramă.
Mama-l frinse 'n două și dete pe rind
La fleștecare cîte-o părticea.
— «Mam' ! atunci copiii ziseră plîngînd :
«Ție ce-ți rămîne» ? — «Vol», răspunse ea.

1857, Mart 19.

*

Isuse, al mieû, tu mielul lui Dumnezeu, tu,
[soare
De-amor, de caritate, de pace, de candoare,
Tu, bunule cuvînt.
Atot-divină rouă, ce faci să înflorească,
În sufletele-umane virtutea îngerească,
Şi cerul pe pămînt.

Isuse! bunătate supremă, 'n al tău nume.
Peri prin foc, prin flacărl, martir', atîta lume :
Atîta singe-o Crist,
În numele tău regîl şi popîl răspîndiră !...
Şi, cînd auto-dă-fe, masacre, muncî periră,
Creştinul e tot trist !

Tot trist şi plin de lacrimî, Isuse, ca 'nnainte ;
Căci monştrîl şi tiranîl, ce vād numai morminte,
Şi moarte 'n visul lor,
Acel ce-aprînd războiul şi vrăjbile 'n cetate,
Acel ce-alerg pe strade strigînd *Fraternitate*
Şi fraţiî şi-l omor ;

Aceia ce inrugă, insultă, calomnie,
Strămută țeara 'n haos, credința 'n eresie,
 Și casele 'n mormint.
Ni vin în al tău nume, Isuse, — ne sfîșie,
Ne mușcă, ne despoaie, ne-omoară, ne proscie,
 În numele tău sfînt !

1859, Decembre.

Roș-de-Vede.

*

AY DIOS DE MI TIERRA !

Pe-acolo unde râuri, prin apa lor cea dulce
Și mormurul lor magic, cu noaptea cînd se
[’ngîn,
Te farmec, precum mama, copilul vrînd să
[culce,
Din cîntec îi dă somnul și laptele din sin ;

Pe-acolo, doamne mare, frumos unde pămîntul
S’adornă de cunune, ca fetele de flori,
Și, vara, cînd prin selbe și câmpî se plimbă
[vîntul,
Edenice parfumul ridică pîn’ la norî ;

Pe-acolo, cum parfumul aura ’mbălsămește,
Vărsînd la vechî junete, junetei dînd amor.
Pe-acolo pe mormîntul străbunilor plutește
Spiritul ce, din moarte sărînd, e ’nviator.

O ! groapa lor, călcată de-ătîtea tălpi stupide,
Emană suflet astfel de tare, că prea rarî
Din cei ce-l beaû sînt vase așa de mult solide,
Încît să nu se spargă supt dînsul... Ei sînt
[marî!...

1857, Septembre 20, Paris.

Sînt capete profunde, din care cîte-odată,
Ideia-Om răsare; — și lumea, 'nsetoșată,
S'adapă, multe veacuri, din unda ei mîrșă;
Cu toate astea pier, cu timpul, se ruină,
Cu va-sul ei fragile, cu lumea de ea plină;
O singură rămîne: *Ideia-Dumnezeu*.

Sisteme, legi, credințe, guverne se tot schimbă;
Și-aceasta se numește *progres* în noua limbă:

O scară, ce se 'ntinde, de jos pînă la cer,
Cu miî de trepte scară, distanț' atît de lungă,
Cît trebuie la corpurî pe suflete s'ajungă,
Cît trebuie la oameni, scăpați de foc, de fier,
De lanțul care-î leagă, de spada ce-î ucide,
S'ajungă în regiunea cîmpilor splendide:
Toți buni, egali în Domnul, o turmă și-un
[păstor!...

Acesta e progresul... — poetică minciună,
Ce zice, cînd furtuna popoarelor răsună,
— «Nainte-afla-vom soare». — Și n'aflăm decît
[nor!

Intensul nor, în fundul cui gintele confuze,
Cu arma lor în mînă, cu vorba lor pe buze,
Ca 'n fundul unei urne s'agită de destin.
Aici și norme, reguli și legi sînt nule toate,
Prin a + b fatalul x s'află nu se poate !

Căci lumea este haos incert. — Și de-acî vin :
Durerile, angustia, discordiile sempiternă,
Turbările 'ntre oameni, ca 'n lupii din caverne,
Războiul totdeauna și pacea rară ori !
De-acî, din înconstanța ideilor noastre vană,
Lipsită de-adevărul etern, care emană
Din Domnul, niciodată din bieții muritori !

1850.

*

Q U A S I M O D O

El ce luminează pe ceruri: soare,
El ce parfumă pe pământ: floare,
El ce e 'n undă mărgăritar,
El ce sclipeşte, aur, în munte.
El ce palpită, geniu, în frunte
El care arde, foc, pe altar,
El care 'n piatră este scinteie,
El, el, amorul, blondă femeie,
Cu păr de aur, cu ochi de-azur,
Uită de unde pleacă, şi sare,
Nobil, din cea mai vil' animare,
Fulger din norul cel mai obscur!

*

ROMANCE MUY DOLOROSO

del

sitio y toma de Alhama

EL QUAL DEZIA ÈN ARAVIGO ASSI

(Romanță foarte tristă de la asediul și cucerirea Alhamei, care zice în arăbește așa :)

I.

Prin cetatea de Granada,
Mașrul rege se primbla,
De la poarta de Elvira,
La cea de Vivarramblă.
Ay de mi Alhama !¹

Cărți îi fură lui venite,
Că s'a luat Alhama ;
Cărțile-arunca din mână,
Mesagerul omora.
Ay de mi Alhama !

Se da jos după asină,
Și pe cal încăleca,

¹ Val mie, Alhama !

Și, prin Zacatin luînd-o,
S'afla sus la Alhambră.

Ay de mi Alhama !

Ajungînd sus la Alhambra,
El îndată ordona
Ca din surlele de-aramă
Și din trîmbițe-a suna.

Ay de mi Alhama !

Tare tobele de luptă
În oraș să bat' alarma,
Ca s'auză toți Moriscii,
Din Vega și Granadă.

Ay de mi Alhama !

La apel toți Maûrii, fuga,
Lingă cruntul Marte da',
De ici unul, doi de colo,
Și-escadron mare formă.

Ay de mi Alhama !

Un bătrîn Maûr atuncî zise,
Zise regelul așa :
— «Pentru ce ne chemî, o ! rege ?
Pentru ce chemarea ta ?» —

Ay de mi Alhama !

O ! amicî, am o nuvelă
Foarte trist' a.v'auunța :
Că creștinii, cu bravură,
Azi ni-aû luat Alhamă !

Ay de mi Alhama !

Un bătrîn Alfachi-at'incea.
Barbă lungă și-albă nea :
— «Bine ți-e». — zise —, «bun rege !
«Bun rege, bine ți-e așa !».
Ay de mi Alhama !

«Mai omoar' Abenceragi!,
«Floarea din Granada ta ;
«Mai adună veneticii,
«Pribegiți din Cordovă.
Ay de mi Alhama .

«Pentru ă-ta meriți, rege.
«Dubl' ostindă a purta ;
«Să te pierzi tu și regatul,
«Să se piarză Granada !
Ay de mi Alhama !

«Este lege ca să piara
«Cine legea va călca :
«Va peri dară Granada.
«Veți peri și tu cu ea !». —
Ay de mi Alhama !

Regele-auzind acestea,
Foc din ochi îi scăpăra ;
Și, cum Maîrul de legi bine.
De legi mult bine vorhia. —
Ay de mi Alhama ! —

«Nu sint legi a spune lucruri
«Ce pe regi pot supăra»,

Zise regele. și, tigru,
De minie sforaia !
Ay de mi Alhama !

II.

«Maure-Alfachi ! Maure-Alfachi !
Cel cu barba albă-nea !
Sa te prindem ne-a pus Riga,
Trist c'a pierdut Alhamă.
Ay de mi Alhama !

Capul a-ți tăia și-a-l pune,
În vileag pe Alhambră,
Spre pedeapsă, și oricare,
Văzîndu-l, a tremura !
Ay de mi Alhama !

«Cavaleri, bunî oameni, spuneți,
Spuneți regelui așa :
Că nu sînt dator nimica
Regelui de Granadă.
Ay de mi Alhama !

«Inimă mea singerează
Ca pierdurăm Alhama ;
Căci, de-și pierde Riga țara ;
Mai mult pierd acei din ea !
Ay de mi Alhama !

Pierdu uuul casă, stare,
Altu-îmorul. faima sa ;

Pierdu mama copilăşul,
Soţul soaţa ce iuhia !
Ay de mi Alhama !

Eû pierduiû fată, donzelă,
Floarea 'ntregel Granadă,
Şi-un marches de Cadiz are
Azi pe fi-mea Ftimă,
Ay de mi Alhama !

S'o răscumpăr, daû o sută
De dubloni, şi aş mai da,
Dar marches de Cadiz bani
În nimic nu vre' a-î stima.
Ay de mi Alhama !

Tot răspunsu-î e că fi-meă,
Mîndra Maûră Ftimă,
Creştinat' acum se chiamă :
Donna Măria de-Alhamă !
Ay de mi Alhama !»

Astea zicînd Maûru-Alfachi,
Giziî capul îi tăia,
Şi-l urca sus pe Alhambra,
Precum regele voiă.
Ay de mi Alhama !

De-o pierzare-aşa de mare,
Oamenî şi copii plîngeaû,
Plîngeaû doamnele vaî ! toate,
Cîte 'n Granada s'afă !
Ay de mi Alhama !

La ferestre, 'n tîrg, pe strade,
Doliu negru..., și plîngea,
Ca femeile moharhul,
Căci un mare om pierdea !
Ay de mi Alhama !

1858, Novembre.

* * *

Cînd Cesar, ăst chel mare, intra triumfător :
— «Uxores claudite»¹, strigaă soldați 'n cor.
De fric' atunci, tremînde, sărmane! matroane,
Cu grijă 'nchideaă bine, ferestre, uși, obloaue,
Țipaă, fugiaă din fața eroului roman,
Ca cloștile gonite de-un uleă pe maidan.

— «Soșiile vă 'nchideți!» —, strigaă el, de și ele
Eraă pe-atunci închise, ascunse supt perdele,
Retrase 'n ginecee, păzite de eunuci.

.
O timp! vre-un chel ca Cesar să nu ni mai
[aduc!

Căci astăzi, cît să zbiere ordiile-l horide :

— Soșiile vă 'nchideți!, o! n'am putea-a le
'nchide!

1857.

*

¹ Închideți femeile.

* * *

Pe jos, în niște paie, cu corpul ghemuit,
Plîngea duiosă mamă, și 'n brațe-I copilășul
Dormia, cu buza-I roșă pe sinul vestejit:
Plîngea, plîngea duiosă măicuță; căci lăcașul
Ei, biet, de sărăcie, făcea sa te 'nflori:
Pe ziduri umezeala curgea de-alungu 'n unde,
Precum pe față curge murindului sudor;
Și razele de soare, ce-abia puteau pătrunde,
Înastă casa plină de foame și de ger,
Sărmanilor tăi, Doamne, pareau că vor s'arate
Privirea ta ținută spre dinșii d'la cer.

Plîngeau, și 'n abundență din plîșoarele 'nne-
[cate,

Ca ploaia furtunoasă ce cade peste crin,
Căzur' atîtea lacrimi pe fruntea de zăpadă
Copilului din poală-I, că somnul lui senin
Strică, — și-o guriță deschisă de grenadă,
Isusul maicuței! și ochii lui de-azur,
Cerește flori, din ploaia de lacrimi, înfloriră; —

Intensul frig atuncea, și umbra d'împrejur,
Și foamea, și durerea, și plîngerea, periră:
Copilul zicea — *mamă*, sărmanul mititel,
Rîzînd... și, maicuța, rîdea și ea cu el!

*

* * *

Copiii ! de ce dați astfel, dați fuga pe poiană ?
Acea ce drept flutur luați, este o pană,
Un fulg răpit din cuibul porumbilor, de vînt !
De ce-l goniți ? lăsați-l departe de pămînt,
Să zboare, să se primble ; — un flutur și el fie, —
Cît vîntul ce-l dă aripi, mai suflă pe cîmpie !

1858, April 2, Paris.

*

CUIBUL

Cuibul cald și vesel, cît timp puișorul
Fuse fără aripi; — cînd își luă zborul,
Mare, ca să 'nnoate 'n soare și'n azur;
«Zboară», zise cuibul rece și obscur,
Și, trist de 'ntristarea țărilor lăsate,
Și plîngînd de plînsul mamelor uitate.
— «Zboară! — pîn' la ceruri, pîn' la Dumne-
[zeu,
«Dar spune-î, o! spune-î, că te-am crescut
[eu!»

1860, August 4.

CĂLDURA DIN AUGUST 1860

DEDICATĂ ***

În ăst timp de libertate,
 Și egalitate,
De unire, de dreptate,
 Și fraternitate,
Însuși Dumnezeu din cer,
 Nu mai e boier,
Ci cu toți sîntîi egal,
 Ultra-liberal.
De mult ce e popular,
 S'a făcut brutar;
Și, din ceru-l arzător
 Facîndu-și cuptor,
A băgat în el o pită
 De pine dospită;
Unii zic că e prescura,
 Alții, răi de gură,
Zic că e, și întaresc,
 Brut de'l muscălesc; —
Ceî mai mulți (sa-ı bată sfîntul)
 Zic că e pămîntul,
Ce mi-l coace la vilvoare,
 De'l mai iute soare,

Maî curînd sa poat' apo

Ca şi pe la no ,

Să strige celor cu trec :

— «Aidî siġeac ecmec

În cale, 1900, August 1

*

* * *

— Fată mare, na paftale,
«Pentru florile matale,
«Na panglice și cercei,
Pe-aî matale ghiocel,
Adu-ți mîna cu inele,
«Să ți-o împlu de rubiele !» —

— «Ha ! boierule ! paftale
Dă cocoanei dumitale,
Și de galbenî, dacă vrei,
Împle mîna dumneaei ;
Căci pe-aicea fata mare
N'are floare de vînzare !»

—
*

F E T E L E

Vesele, cu rochia albe, c'a' lor suflete de dalbe,
Fetele săriau prin selbă și cu drag le săruta
Iarba peste piciorușe și copaci peste salbe :
Fetele săriau prin sihlă și cu mierlele cînta'.

De la cer viind Amorul,
Lingă fete-și lăsă zborul :

Fetele cu buza 'n flacărl și cu sinu-atunci aprins,
Cu roșata pe figură și 'n privire cu langoare,
Cu gurițele deschise și cu sînul lor descins,
Fetele ziceau : «Ne-apriudem». La Amor că-
[reau recoare !

De la cer viind Amorul,
Pe morminte-și lăsă zborul ;

Și copilele 'nghetate, din mormintu-li zicea' :
«Ni-este frig», și-Amorul inimă moarte numai în-
[călzia !

1858, April, Paris.

ISUS ÎN TEMPLU

I.

Libanul dete cedrii, Ofirul dete aur,
Sidonul, Tiru-Egiptul golir' al lor tesaur
De tot ce-avea mai mare, mai nobil și mai rar
La facerea aceștui gigantic sanctuar.

În templu-acela mintea și forța omenească
Voise 'n pietatea-î profundă să unească
Pe ceruri cu pământul, pe om cu Dumnezeu :
Atunci era ușure ce este-acuma greă.

Frumoasa Palestină pusese ca s'ardice
Acel gigantic templu lui Savaot — se zice,
Mai patruzeci și șese de ani: t'extasiă,
Era o fericire cerească a vedea
Granitu-î, acest rege al stîncii, cum adoară
Pe marmura lui albă, a munților fecioară,
Ivoriul alb cu negrul eben cum se 'nfrățesc,
Și 'n flori unul cu altul cu grații se 'mpletesc,
Porfire, ametiste, opale și agate,
Cum rid în miî de forme de geniu inventate,
Columnele și groșii pilastri cum s'ardică,
Măreți, cu fruntea 'nualtă, ca și arta antică,

Și boltele profunde pe stîlpil altierî,
Cum rîd ca niște ceruri pe niște palmierî.
Și ziua blondă 'n templu, din vastele arcade,
Cum cade strălucită ¹ ca apa din cascade,
Încît și cel mai negru, mai sumbru și mai
[blem ²

Și cel mai cîndid suflet era 'n Ierusalem,
În mijlocul acestor torente de splendoare,
Vedea pe însuși Domnul încunjurat de soare.

Aci, în locul cel mai sfințit în Israel,
Veni 'n ziu' aceia Isus, blind ca uu miel,

Și, ochii lui în templu primbind, văzu 'n
[lumină,

În raze, în splendoare, în gloria divină,
În mijlocul acelor colonne de porfir,
Cu iederă pe ele, de aur de Ofir,
În faț' aceluî roșu granit care adoară
Pe marmura mai albă decît alba fecioară.
Ascunsă dupa poarta de cedru și sandal,
La feciorii ³ Mamonei și popii lui Baal;
În locul rugăciunii și-al grației divine,
Ce sufletele triste le face-a fi senine,
Aci, unde se pleaca genunchiul cu fervoare,
Și ochii varsă lacrimi, și frunțile sudoare,
Și-amorul iuefabil, profund, sfînt, resplendent,
Pe om, ca curcubeul pe-un cer de Orient,
Aurește ⁴, ilumină, coloră, transfigură,

¹ În text: eclatanta.

² Blême, palid.

³ În text: niii.

⁴ În text: redoră.

Așează aűreolă pe fruntea cea obscura,
Pe mic îl face mare, pe mare-l face mic,
Orfanului dă tată, străinului, amic ;
În locul unde blonda, suava, lină pace,
Din umbrele terestre cerește raze face,
Și valurile lumii și vișorul uman,
Ce 'nneac' atűtea inimă, pe negrul Ocean,
Așa de mult alină, pe suflete s'ardice,
Că cel mai miserabil se simte-atunci fericit ;
În locul cel mai aűgust, mai sfűnt, mai venerat,
De trei ori sfűnt, ca Domnul, într'insul invocat,
În templul lui Iehova — o profanaűune ! —
Pe piatra unde numai genunchile se pune,
Isus găsi tarabe cu aur și argint,
Și 'n juru-li pe-acea ce 'nșeală, fură, műnt,
Găsi usurieri, samsari, publicani,
Pungașii, traficantűi, infami, șarlatani,
Pe-acei ce-șii vűnd onoarea și sufletul pe banű,
Pe cel mai miserabil, mai răi, mai vűl Jidaű,
Strămoșii celor de-astăzi ce n'aű, lu sin cu
[frigul,
Decűt un zeű : argintul ; decűt un cult : ciștigul.
Și, viermii în cadavre și molii în veșműnt,
Din țară, din altare, din ceruri, din păműnt,
Infami, totdeauna găsűnd ceva sű rouză,
La toate-aleargă, 'n lume nimic li face groază :
Cűnd este vorba 'n pungă să puie o para,
Ei n'aű rușűne însișii tirani-a-șii adora !
C'ò mină li ieau bani, cu alta îi tăműie ;
Supt Cesarű Palestina, orűcit ar vrea, răműie,
Orűcit străinul calce, cu cai 'mpărăteșii,
Păműntul sfűnt, cămine, morműnte parűteșii,

Jidanului ce-l pasă ! — Destul jugul sa fie
De aur, ca în toată viața lui sa-l ție !
Și, lucru incredibil, afar' de cirezari,
Afar' d'erghelegiilor cu unghiile mari,
Afar' de schimbătorii de bani, a căror limbă
De-odată cu schimbarea, mereu se tot pre-
[schimbă,

În templul lui Iehova Isus găsi și boi,
Și tauri, și columbe de vindere, și oi,
De vindere asemeni : pe-atuncea, numai care
Iudeu putea să vinză mai mult, era mai mare.

Acestea găsi 'n templu Isus, blînd ca un miel :
Conrupția intrase de mult în Israel.

Atunci Isus, Cuvîntul lui Dumnezeu, el, mielul,
El, grația, el, bunul păstor, amorul, zelul,
Candoarea, castitatea, el, binele suprem,
El, fiul unui simplu teslar din Betleem,
Întră 'n mînie. Spaîma impluse toți Jidani,
Și, mesele cu bani dînd jos, — pe șarlatanii,
Iudeii, pe samsarii lui Israel, — pe toți,
Gonind afar' din Templu cu biciul, ca pe hoți,
Zicea Isus, s'auză Iudeia oprimată,
Iudeia cucerită, vîndută, înșelată :
«Nu faceți, miserabili leviți și cărturari,
A tatălui mieu casă, cavernă de tilhari !».

FRÎNCII MERG ÎN SIRIA

Din altele moscheie, ce pare ca pământul,
Le-azvîrle ca pe niște săgete către cer,
Dervișul cu turban verde pe cap și cu veșmîntul
Tot verde, cea mai sfîntă coloare, țipă, zbier,
Se 'nglîtuie, se valta și brațele-și ardică.
Și capetele-și mișcă, și striga: «Il-A lah! —
«Creștinii! înșelii de Frînci, cari n'au frică,
De nimeni, nici de tine. Allah, vin a călca
Pământul tău de aur, de soare și de viață.
Pământul tău cu cipri și cedri de Liban.

Și 'n cîmpul Arabul ager, pîrlit și ars la lață.
De-arșița tropicală, armat de iatagan,
Se înfășură 'n burnuzul lui alb pan' la picioare.
Și, vînt, ca o fantasmă, s'aruncă pe-armașar.
Deliul, turcomanul, dervișul care moare
La Meca 'n rugăciune, și zi și noapte afară.
Agalele, șeicul-islam și ulemale,
Toți clii n'atinge carnea de porc și nu bea vin,
Se spală, se mai spală, și tot gătiț, de cale,
Ieău armele și pleacă, strigînd: «ghiaur,
[creșt n .

Femei, bătrâni, prunci, — răul păgîn, Cerule
[sfinte !,
Nimic na cruță 'n marea-î turbare : e destul,
Creștin sa fie..., moarte la toți fără cruțare,
De sînge niciodată păgînul e sătul !
Copii 'nșipți în săbiî și mamele scăldate
În sînge sînt ce place mai mult lui Mahomet.
El însuși zice : « Moarte la infidel ! ». — O !
[State
Creștine ! O ! Eüropă. ce sprijini pe Profet !

N. T. ORĂȘANU

PE MORMÎNTUL MIEŢ

Muritor plin de trufie,
Tu, care calci peste mine,
Nu trece cu-aşa mîndrie, —
Caci şi eu am fost ca tine,
Dar acum sînt un pămînt.

Am simţit şi eu ca tine
Veselie şi 'ntristare,
Dar vezi acum şi tu bine,
Că orice se naşte, moare, —
Că-i pentru toţi un mormînt.

CRIST DUPĂ CINĂ

Isus, spalînd cu apă picioarele perfide,
Discipolului care voiă de mult a-l viude,
Își strînge-aleasa ceata, o chiama lingă sine.
Apostoli 'n tăcere cu toți 'n preajma-I vine,
Și Crist, cu voacea-I dulce, li dă înc'o povață,
Și ce su facă 'n lume acuma îl învață;
Căci azi el se desparte de toți din astă lume,
Și merge iar la Tatăl, în dreapta a se pune.
«Iubiți! mie!», li zice, «vedeți, ziua sosește,
«În care Domnul vostru pe voi vă parasește;
«Așa voiește Tatal, ce-aicea ma trimite :
«O ! facă-se acuma voințele lui sfinte !
«Amin ! amiu, zic vouă, așa e scris în cer,
«Căci mine, pentru lume, eă trebuie să pier ;
«Și voi, amici! ce astăzi atîta ma iubiți,
«Cu toți 'n asta noapte, cu toți mă parasiți!
— «Și chiar eă ?», zice Petru... «O ! Doamne, tu
[ști! bine
«Că uiclodată 'n lume eă n'am fugit de tine!
— «Te vei lepada, Petre ! — O ! Doamne nu se
[poate !
— «Te vei lepăda Petre, de trei ori 'n astă
[noapte ;
«Nu credeți că, ca morții, eă intru în mormînt ;

«In tot timpul și locul, eă tot între voi sînt.
«Puterea cea divină în tot locul domnește,
«Și ochiul Providenței tot globul îl privește!
«Mergeti dar în unire, vă răspîdiți în lume,
«Și botezați popoare în sacru al mieu nume;
«Fiți tari toți în credință, și propagați drep-
[tatea,
«Popoarelor cazute promiteți libertatea;
«Monarhilor puternici, ce ține supt picioare
«Cetațile vestite și sute de popoare,
«Li arătați că 'n lume sînt toate nebunie,
«Că singură virtutea trăiește și e vie;
«De fapte-î flecare în ceruri va răspunde,
«Li Dumnezeu nimica nu poate a s'ascunde.
«Mergeti printre popoare, dreptatea propagați,
«Credință' adevărată la toți o arătați.
«Eă plec, mă duc nainte, nu staă, nu mă 'n-
[doiesc:
«Prin singele mieu astăzi pe om îl mîntuiesc.»

Apostoli 'n mînhuire rămîia, și Crist se duce,
Și-a doua zi Evreii l-aă pironit pe cruce.

M. ZAMFIRESCU

CERȘETORUL

«Creștinii și frații ce sînteți, uitați-vă la mine ;
«Nu treceți pe bătrînul sărac și rugător !
«Căci sînt străin în lume, trăiesc numa'n sus-
[pine ;

«Sînt orb, fără putere, și'n ziua care vine,
«N'am unde să-mi plec capul. — Dați, dați la
[cerșetor !

«Eû m'am născut în lume în zile lungi, amare ;
«Părinții miei muriră străini și plîngători,
«Lăsîndu-mă pe drumuri, și fără de mincare,
«Și fără de vedere, cerșind în gura mare
«De astăzi pină mine, — creștinii îndurători !

«O ! fie-vă 'ndurare, și faceți-mi și mie
«O parte dintr'o pine ; nu mă lăsați să mor
«De foame 'n fața voastră ! Și dați, și să vă fie
«Pentru părinții voștri și-a voastră avuție ;
«De unde dați să crească. — Dați, dați la cer-
[șetor !

«Sînt gol, și vîntul bate, și noaptea 'nuaintează ;
«Eû mi-am pierdut cărarea, și vîntul cu fiori
«Înneacă a mea voce ; puterea-mi încetează.

«O ! credeți-mi și mie, și cerul să va crează
«La păsurile voastre, creștinii îndurători !

«Dați, dați ! să vă dea cerul viața și putere,
«Și sfânta zi de mine să fie de-ajutor !
«Să vă 'ndulcească traiul și oricare durere,
«Să n'ajungeti ca mine, s'aveți orice veți cere
«Pentru copiii voștri. — Dați, dați la cerșetor ;

«O ! dați, și rugăciunea și lacrimile mele
«Să fie ascultate în cer de mii de ori !
«Căci pentru mine 'n lume și nopțile cu stele,
«Și zilele cu soare sint negre, și în ele .
«Mă ratăcesc pe cale, creștinii îndurători !

«Dați, dați fărîmătura ce cade de la masă
«La cel ce-abia mai poate să spuie al său dor ;
«Și nu vă 'ntoarceți capul, și dați-mi ce vă
[lasă
«Acum inima voastră, căci n'am nici pat nici
[casă
«Nimic, nimic în lume. — Dați, dați la cerșe-
[tor !»

* * *

Așa plingea 'ntr'o seară de iarnă viscoloasă
Un orb cu mina 'ntinsă, cerind la trecători,
Și, ratăcind, căzuse pe calea-î dureroasă,
Șoptind în agonie : «Creștinii îndurători !».

Și mult după aceia, pe cînd în lungi festine
Se 'nveseliau avuții cu cînturi și amor,
O mîrmură de vînturi c'un eco de suspine
Părea că tot repetă : «sa dați la cerșetor».

O NOAPTE PE LAC

Al zilei mareș rege în manta-î purpuroasă
De mult se învelise, perise dupe cer ;
Și 'n locul lui a nopții amantă amoroasă
C'un pas de tot a lene pășia sus spre eter.

Tăcere absolută ! Natura liniștită
Represintă sublimu-î cu magice colorî ;
Așa la o vergina, a lene adormită,
Vedem cu transportare plăpîndele-î comorî.

Colò, pe cele malurî, a rosei favorită
Modulă prin grădine un cîntec liniștit,
O barca 'ncet plutește pe unda adormită,
Se leagănă tremindă ca steaua 'n infinit.

În ea o copiliță plapindă, grațioasă,
Și pe-al ei sin un june cu capul sta plecat ;
Așa în primavară o rosă amoroasă
Apleac'a sa foiță pe crinul aromat.

Șoptirile-amoroase se sting în dulci suspine,
Ce cu o aurelă se leagănă zburînd ;
Iar palida amantă a nopților senine
Se pare-a fi geloasă, și trece surîzînd.

Încet plutește barca, încet unda despica ;
Plapinde 'ncrețituri formează repetat ;
Copila 'ncântătoare a ei voace ridica
Și 'ntonă acest cîntec din suflet inspirat.

II.

O ! timp al tinereței, ghirlandă aurită,
'Țesută cu deliciu, țesuta cu amor !
A ! cit este de dulce o oară fericită
Ce ni trimiți în viață, o timp încântător !

Aici, în lumea noastră, viața-î o durere,
Durere împletită cu suferinți și chin :
Amorul cînd întinde o cupă de plăcere
Atunce încetează, se stinge-orîce suspin.

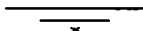
Durerea, pe de-o parte, m'apasă cu turbare ;
Amorul, pe de alta, se joacă cu-aniî miei ;
Așa soarele arde, palește-o biata floare,
Dar roua dimineții cu drag suride ei.

« A ! zboara de la mine, durere 'nveninată !
Pe aripa-ți sinistră tu dă și chinul mieu ;
Amorul imî întinde o cupă parfumată,
L'a căreia prezență se stinge răul tău.

Cînd astă oară dulce s'o nimici ca tine,
Atunce cînd amorul cu dînsa va zbura,
Atunce, o durere, tu vino iar la mine ;
Căci tu ești posesorul, iar eu sînt sclava ta.

«Al dacă în viața durerea se strivește
De-un ce mult mai ferice și mai încântător.
E numai de minutul de-amor ce ni zîmbește
De calda sărutare a dulcelui amor.

Aice a ei voace sublimă 'ncântătoare
Se stinge în suspine, țesute de amor.
Apoi, c'un salt al barcei și cu o sărutare.
Ei părăsiră'ndată cel lac încântător.

PLÎNSUL NOPTII

Cînd pe ceruri Luna trece gînditoare
Și suride dulce fragedelor flori,
Printre vechi morminte s'aude-o plînsoare
Tristă, abătută, plină de flori !

E un cînt de doliu ce se repetăște
Cum răsare Luna, pîn' apune 'n zori,
Cu al frunzei freamat, care-l însoțește
Și c'o suspinare plină de flori !

Este o nebună care 'n nopți senine
Vine ling'o piatră și depune flori,
Candela aprinde, și-ale ei suspine
Las'o 'ntiparire plină de flori !

E în haine albe, și, de dor pierdută,
Ea își desgolește sînul în plînsori ;
Buzele-î palite nencetat sărută
Piatra mormintală plină de flori !

'Trista ei durere nimeni nu cutează
S'o aline. Noaptea, orice călători
Trec pe lingă dînsa și se depărtează
Cu o suspinare plină de flori !

Cînd, în nopți tăcute, Luna gînditoare
Trece și suride fragedelor flori,
Printre vechi morminte s'aude-o plînsoare
Tristă, abătută, plină de flori.

1870.

*

N. NICOLEANU

PASEREA FIDELĂ

— «Cuibul tău îl bate, biată păsărică,
Crivașul ce 'n selbe frunzele ridica
De pe la stejari.

Cați adăpos ire? — Vai! viscolul țipă,
Cerul e ca plumbul, și pe neagra ripă
Troienii sînt mari.

Unde-ți vei ascunde aripa 'nghețată?
Ramura 'nnegrită de țurți e 'ncărcată!
Cum o sa trăiești?

S'a dus rîndunica și bărza, căci hrană
Nu li mai dă cîmpul; — dar tu, o sărmană,
De ce nu pornești?...»

— «Păseri fără număr, berze, rîndurile
Părăsesc dumbrava țerii fără jele
Dacă n'are fol!

Dar ca rîndurica eă nu fug din țară
Cînd viscolul țipă, cînd viața-i amară,
Cînd dau de nevoi.

Berze egoiste nu știu ce-î iubirea.
Azi în crîngul nostru, mine plec aiurea
Făr'a esita,

Soare și verdeață, dumbrăvi înverzite,
Ape cu murmure, lauri aurite
Numai de-ar afla.

La noi codru-l negru, prin văi suflă vântul.
Scipesc de ger stele pe cer, și pământul
Ostează cu greă,
Dar craca uscată de vișor pirlită
Mi-a legănat cuibul când era 'nverzită,
Și n'o mai uit eu !...»

*

ÎN CARNAVAL

Peste tot lumină și focuri, serbători, risuri și
[glume ;
Peste tot femei și oameni, în fantastice costume
Stravestiți, se veselesc ;
Timpu-l greu, noaptea-l profundă, e tîrziu, dar
[ce li pasă, —
Cînd bahanta se descinge și cînd cupa e pe
]masă,
Cine mor, cine trăiesc ?

Musica cîntă, răsună ; capetele se ridică ;
Danțul, animat de Bacchus, ca o Furie antică
Se deșteaptă arzător ;
Și, pe cînd nimfa s'azvîrle supt a lampelor lu-
[cire,
Sătirul iese din umbră și c'o lacomă privire,
Făcînd semn unei cumetre, simte 'n vine un
[flor !

Împrejurul unei mese, palî, aprinși, în nesu-
[flare
Staū bătrîni, bărbați și tineri invocînd cu 'n-
[florare

Un destin cumplit, amar ;
Și 'ntre risuri și blesteme, cînd norocul se
[fixează,
Corifeul se ridică, Arlechin se departează,
Scotocînd pe nesimțite fundul unui buzunar.

Însă mai presus de patimi și de-a luptelor
[strigare,
Mai pre us de voci pierdute și de 'ntrzieri
[amare,

Se înalță, predominesc
Zgomotul sonor, tumultul șoptelor misterioase,
Resultînd din frămîntarea femeilor curioase,
Cu s'arata și privesc.

Una, studiînd efectul unei pose meditate,
Afectează modestia inocenței nepătate,
Supt un aier virginal ;
Cînd în pieptu-î de Sirena zac, fierbînd cu 'n-
[florare,
Pasiuul, dorinți ascunse, mult, cu mult mai
[arzătoare
Decit setea lui Tantâl.

Alta, consultînd ogliuda, de triumf se 'ncre-
[dinează :
Diamantul printre umbre, ca un soare, lumi-
[nează

Sinu-î alb, întrevăzut ;
Însă, desfăcînd buchetul, innodat cu măiestrie,

Ai putea surprinde semnul. urma proaspătă și
[vie-

[A] sarutatului vindit.

Cealalta, zărind bogatul, îi suride și-l uumește :
Gata a intra, la ușă, pentru dînsul se oprește,
Salutînd voios. glumeț.

Cea mai pură, mai modesta și mai dulce la
[privire

N'are decît o durere. o speranță, o gin lire :
A ajunge c'orice preț !

Căci a cultiva gradina sentimentelor alese
Pentru ele sînt discursuri, vorbe seci, neînțe-
[lese.

Glas de buhă cobitor.

Pe care un vînt, o rază, un capriciū, o răsuflare
O cordea, o modă nouă, o furtivă sărutare
Le șterge din mintea lor.

Toate, zic. n'aū decît una și aceeași suferință :
A plăcea, de cumva tații și-aū dat mai multă
[silința,

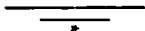
A le face vorbitoare. frumusele și uarhi ;
Iar, de un, blestîm și moarte, tutuuerec și du-
[rere !

Pizma, ura, calomnia e cea mai dulce plăcere.
Cu care-și petrec viața aceste negre stafii !

Oh ! dar să 'nceetăm odata a mai ține lanțuite

Brățele noastre cazute, frunțile noastre pălite
De-acest jug apăsător !

Deja noaptea se retrage, aurora se ivește :
Cine suferă și luptă, cine crede și iubeste, —
Să salute cu speranța soarele liberator !

DOR ȘI JALE

Dacă soarta nempăcata saă a cerului mînie
Te-a ursit să zaci în lacrimi, la durere și 'n
[sclăvie

Pe-un pămînt, al cărui soare luminos și stră-
[lucit

Te deșteaptă și te culcă desolat, desmoștenit,
Și pe care umbra nopții nu se 'ntinde, nu se
[lasă

Deci numai ca s'adoarmă desperarea ce te-a-
[pasă,

Nu-î așa, că, plin de jale și cu ochii la pămînt,
Simți că patria e 'n ceruri, libertatea 'ntr'un
[mormînt?

Și, cînd, obosit de lume, într'uu timp de nesim-
[tire,

Din amor saă din credință pentr'o mare su-
[venire

Al voi, călcînd țărîna unei faldnice ruini,
Pe altarele virtuții să te pleci și să te 'nchini;
Dar, văzînd că pretutîndei pacea morții pre-
[domnește,

Că nici umbra nu se mișcă, niciun suflet nu
[vorbește,

Că nu vezi macar o cruce saă o palidă lumină
Priveghind în miezul nopții pe-o eroică ruină,
Nu-î așa că simți cu lacrimi, plecînd fruntea
[la pămînt,
Că mărirea este 'n ceruri și virtutea 'ntr'un
[mormînt?

Toate trec, toate se schimbă; ziua 'n noapte
[se preface;
Bucuria se renaște, plînsul și durerea tace;
Dar nimic nu poate stinge dintr'un piept ne-
[norocit
Suvenirul și dorința unui timp mai fericit!
Astfel, tristă Romănie, întorcînd a mea privire,
Cu suspin mi-aduc aminte de trecuta-ți feri-
[cure,
Cînd, prin drept și prin valoare strălucînd
[măreața 'n lume,
Nu erai numai o formă, un gol, un zădarnic
[nume.
Căci în inimă și 'n naravuri, în limbă și 'n
[cugetare
Se simția fierbind puternic româneasca ta su-
[flare!
În zadar, cuprins acum de-a ta mare suvenir.
Plin de vechea bărbăție și de-a faptelor mărire,
În zădar ascult și caut, staă în loc și mă gîn-
[desc:
Romănie, țară scumpă, nicăiri nu te găsesc!
Negreșit, și-acum Carpații desvălesc o mîndră
[frunte,

Și-acum floarea crește 'n vale, buciul ră-
[sună 'n munte

Și din culmea ridicată, unde ochiul se oprește.
Auz Oltul cum suspină și Dunărea cum mu-
[gește ;

Însă unde sînt eroii și valoarea lor divină ?
Unde-i vecchia libertate ? Unde-i fala de regină ?
Și-acel piept, și-acea virtute, și-acel sînge stră-
[moșesc

Ce dau cerului, naturii corp și suflet romă-
[nesc ?

Au perit, s'au dus cu timpul ! Azi pe-acest pă-
[mint tăcut

Glasul patriei romine e un glas necunoscut !

DE CE TĂCEȚI ?

Inimă duiosă, ce suspinați
După dreptate, după amor,
Speranțe pure ce vă 'nnălțați
Pe-un vis de aur spre viitor.
Guri însetate de frumuseți, —
De ce tăceți ?

Selbe profunde, misterioase,
Pline de umbră și de flori,
Rîuri cu șoapte armonioase,
Vînturi ușoare, cîmpuri cu flori
Și voi, stînci negre, arbori mareți, —
Ce ce tăceți ?

Frunți arzătoare, priviri aprinse
Și 'nvinețite de privegheri.
Gînduri pierdute, speranțe stinse
Prin miile de lupte și de dureri,
Sudori și sînge, barzi și poezi, —
De ce tăceți ?

Lacrimi secrete, necunoscute,
Suspini de lume nepriceput,
Zile fatale, timpuri trecute.

Și tu în pulbere prefăcut,
Vechiū, bătrîn geniu, străbunî mareșî,—
De ce tăceșî?

Ideî de pace și de frație,
De libertate și de amor,
Imnuri de lăă, de bucurie,
Speranțe 'nnalte de viitor,
Martiri și preoșî, eroi măreșî, —
De ce tăceșî?

Ah ! stingeșî, stingeșî lunga tăcere
Și, de la Mare peste Carpașî,
Cu strămoșeasca, veche putere,
Ridicînd voacea, vorbișî, strigașî
Unire, forță, pace 'ntre frașî !

11 FEBRUAR 1866

După șapte ani de-o crudă și perfidă tiranie
Slabă, trista, ruınată, obosita Romanie
De mormint s'apropia ;
-Caci, turbați, setoși de sînge, supt a crimei ră-
[suflare,
-Curtesanii și călăii într'o neagră cugetare
Moartea 'u umbră[-î] pregătia'.

Inima pierduse focul, mintea forța sa divină,
Iar virtutea spăimîntată, ca o timidă virgină,
În tăcere s'ascundea
Și din munte, peste riuri și pe ueteda cîmpie
N'auzia decît durerea sa cîmplita sărăcie,
Ducînd foame după ea.

Dar, pe cînd gustau triumful c'o superbă ne-
[păsare,
Conștenți, voioși și siguri, cufundați în desfrî-
[nare,
Beți de somn și de femei,
Noaptea-și întinsese vîlul pe tăcutele palate,
Iar din umbră, fără veste, miî de brațe 'nflă-
[cărate
Năvaliră peste ei.

Și c'o mină viguroasă, dintr'o falnică lovire,
Fără luptă, fără sprijin, într'o singură clipire
Acești mari, superbii titani
Sfărîmați cazură 'n noapte, în uitare și 'n
[căință,
Părăsiți de turma vilă de lachei fără credință,
Rasă demnă de tirani!

Azi, cînd ura și desprețul peste tot îi urmă-
[rește,
Cînd din ce în ce rușinea și tăcerea-l învălește,
Pace lor, deși trăiesc !
Căci în inima umana sînt mistere nevăzute :
Cînd dreptatea luminează conștiințele căzute,
Chiar tartușii, asasinii și despoții se căiesc.

*

POEȚI DIN MOLDOVA

GH. MELIDON

LA COROANA LUI ȘTEFAN CEL MARE

Musa mea, iea-ți lira 'n mină, să cîntăm o zi
[frumoasă,
A Moldovei veche slava, al ei mindră viitor:
Azi coroana unui eroi din mormîntul său e
[scroasă, —
Odor scump, neperitor.

Al lui Ștefan Domn cel Mare veac de aur ni
[revine,
Lumea-i plină de-al lui nume: saltă munți,
[codrii răsun',
Brațul său știa să 'nfrunte multe semînții ve-
[cine:
Baia, Racova ni spun.

De la plaiuri pîn' la Mare se întinde-a lui
[Domnie.
A sa spadă în războaie patruzeci a învîrtit,
Și Românul pe-a sa țară a putut mîndru să fie,
Neînvins, neîngrozit.

Dar căzu marele eroi ca stejarul de pe munte,
Vistoli grele și furtune peste noi mi s'au trecut,
Pe al secolilor lăciu fără barcă, fără punte
Pierduți poate ne-am crezut.

Însă nu, Ștefan-cel-Mare din cenușa sa reînvie,
la voacea lui Moldova în picioare s'a sculat,
Azi, cu mina pe coroană-l, tot Românul va să
[știe
C'al său drept e respectat.

Da, așa, știm acum bine c'avem tren, c'avem
[Domnie,
C'avem țară, c'avem drepturi, că am fost ceva
'n trecut.
Că sîntem un popor vrednic ce își are o solie, —
Neclintit, neabătut.

Salutare, simbol slute-al unui Domn al nostru
[mare,
Ce reversî raze de slavă pe pămîntul mieu iubit ;
În ist timp de mul'e valuri de 'ndelungă, grea
[cercare,
Tu ești semnul cel dorit.

*

ÎNȚAIUL ESCADRON, DEDICAT CAVALERIEI MOLDOVENE

La front, cu toții: copii de țară !
A' noastre șiruri să indesim !
Pentru Moldova, în astă oară.
Poate se cere ca să murim !
Steagul se 'nnalță, trîmbița sună
Al vitejiei războinic son ;
Mindri, pe lini, în șir s'adună
Bravi! întâiului escadron !

Dușmanul vine ca o grea ceață ;
Mi! baionete în jur scîlpesc ;
Coloane dese avem în față ;
Tunuri, din urmă, ne îngrozesc !
Dar, ce ni pasă dușman că vine
Ca o furtună pe orizon ?
Trăiască Țara ! Noi ținem bine,
Bravi! întâiului escadron !

Arma se 'ncarcă, șpada se scoate,
Dușmanul rîde, la noi privind.
Rîde, căci frică avem, socoate,
Că a' lui arme ne-ar fi 'ngrozind !

Dar nu ni pasă moartea că vine
Cu foc de tunuri, de peloton.
Trăiască Țara ! Noi murim bine, —
Bravi ! întâiului escadron.

Așa, muri-vom astăzi cu silă,
Însa din țară nu ieșim vii !
Domnul din ceruri să-și facă milă
Cu-a' noastre mame, soții, copii !
Dar n'avem grijă ; căci lumea știe
Că pentru Țară perim, și tron ;
Știu jurământul cum să și-l ție
Bravi ! întâiului escadron !

Vină, dușmâne ! Cum vrei ne strică,
Căci noi din locuri nu ne clintim.
Zvirlim și arma, dacă ți-î frică,
Îți dăm și cai ! Noi nu fugim.
A ta putere nu ne 'ngrozește,
Nici al tău număr, nici al tău ton !
Mor pentru țară, toți, voinicește,
Bravi ! întâiului escadron.

Să stăm cu fală ca la paradă,
Cu pieptul țăpăn, cu capul sus,
Ca negrul dușman singur să vadă
Ca 'n noi curagiul nu e răpus,
Ca, fără frică, Românul știe
Să 'nfrunte barbari un leghion,
Că el nu poate, cu noi, să ție,
Bravi ! întâiului escadron.

Dar, ura ! ziceți, copii de țară !
Dușmanul pierе cum a venit,
Dușmanul fuge peste hotare
Și cu rușine e biruit !
Ura ! Căci lumea are să știe
Că pe Moldova și al ei tron
Am apărat-o noi, cu tărie,
Bravi ! întâiului escadron.

*

GHEORGHE SION

CENSORUL MIEŢ

Domnul censor, om de treabă,
Întîlnindu-mă 'ntr'o zi,
Sionaş!», glumiud mă 'ntreabă,
Ce ai tu a-mîi bănuî?»
Poate foarfeca-mîi nu-ţi place
Unde ştie-a ciocîrîi?
Dar eă, dragă, n'am ce-ţi face;
Aşa lucruri dacă-î scri,
Nu-ţi daă voie-a tipări.

Ştiu că 'n ţara-s multe rele,
Care cer a se 'ndrepta!
Ştiu că patimile-s grele
Pentru biata musa ta;
Ştiu că de negustorie
Orice post îţi pare-a ă.
Dar s'o scrii e nebunie,
Si, de-aceste dacă-î scri,
Frate, nu poţi tipări.

Ştiu că 'n ţară, nedreptatea
Este-un răă nevindecăt,
Şi că toată răntatea
Este 'n oameniî de Stat.

Știu că toată țara plinge,
Dar nu-l chip de a gîndi :
Trebuie să curgă sînge...
Și, de sînge dacă-l scri,
Nu-ți dau voie-a tipări.

Satire de vreî a face,
Trebuî să te cumpănești ;
Știi că multor nu li place
Unde-l doare, să-l lovești.
Pe judecătorî ce pradă
De te-l pune-a biciui,
Întru eû cu el în sfadă,
Și, de dînșîl dacă-l scri,
Nu-ți dau voie-a tipări.

Despre drepturî siluite,
Despre rele trebî de Stat,
De hoțîl meșteșugite,
Ce se fac nelucetat,
N'ai niciun cuvînt a spune ;
Nu ai drept a le lovi,
Trebuî să le iei de bune,
Căci, orîcum, dacă vei scri
Nu-ți dau voie-a tipări.

Fă sonete, scrie ode
Pentru Domnî, pentru boierî :
Scrie orîce despre mode,
Despre coarne saû muierî ;
Ciocoism și umîlire.

Predică, cit vei pofti ;
Și atunci, cu mulțumire,
Orice neacurî dacă-î scri,
Îți dau voie-a tipări.

1845.

*

ADIO LA BUCOVINA,

Omagiu familiei Hurmuzachi.

O, dulce Bucovină ! te las și înc'odată
Mă 'ntorc cu intristare și țărna ta sărut :
Eu mă despart de tine cu inima curmată
De-atâte suvenire ce pieptul mi-aŭ umplut.

Nu este Istoria ce-mă vine-acum în minte ;
Eu uit acuma toate ce știŭ și-am auzit.
Eu nu mai cînt eroii ce ai tu în morminte,
Nici tristele lor oase, ce-acum aŭ putrezit.

Nu plîng eu templuri sacre, de dinșii înălțate
Spre binecuvîntarea lui Dumnezeu cel bun ;
Nici triste monumente, de secolii ruinate,
Ce gloria romînă acuma încă spun.

Romînii știŭ prea bine că țermurile tale
De multe ori pe Ștefan-cel-Mare-aŭ legănat :
Căci vechea Capitală peste-a Sucevei vale
Și-acum șoptește imnuri ce Ștefan a cîntat.

Triumfele romîne și gloria trecută
O, nu, nu, nu le uită poporul romănesc.

De-or fi supt orice juguri, de-or fi cu gura
[muta,
Bătrînii le vor spune la pruncii cari cresc.

Cind oara mintuirii va mai suna odată,
Cind tuciul libertății semnalul va mai da,
Va ști, va ști Românul să-și șteargă a sa
[pată, —
Și-atunce ca și-acuma, poetul va cînta.

Nu plîng eă nici ursita ce prin diplomație
Te-a smuls de lingă muma ce-odată ai avut.
Acum și tu cu lumea scăpași de-o tiranie,
Ce-avea de plan să facă poporul tău pierdut.

De-acum se schimbă timpii, și în viitorime
Dreptatea, libertatea protectori vor afla.
Pe tine, Bucovină, nu te va plînge nime:
Un viitor ferice e scris în cartea ta.

Naționalitatea, care-ți era răpită,
Acuma se deșteaptă, și tinerii tăi sîi
La gloria romină, de anî înăbușită,
Gîndind, și-aduc aminte că ei sînt încă vii.

Eă plîng, o Bucovino, căci îmi aduc aminte
Că pe-ale tale țermuri am plîns de multe ori;
Am plîns dup' a mea țară cu lacrimi fierbinte,
Căci o vedeam supt jugul de-atîți apăsători.

Moldova, bîntuită de-un timp fărădelege.
Mă alungă din sinu-î, și 'n lume-am rătăcit;
Și, cum un flutur locul pe-o roasă își alege,
Așa și eă în tine un leagăn mi-am găsit.

Ah! cînsprezece secolî, — căci secolî mi se
[pare

C'a fost fiece lună trecută în dureri, —
Nu mî-am văzut părinții ce iar cu întristare
În țara lor, sărmanii, ei n'aû gustat plăceri.

Copil fără de mumă, aveam eû frați a plînge,
Și mulți amici ce poate ca frații mă iubia';
Sărman, zvirlit în lume, cu lacrimi de sînge
Priviam nenorocirea celui ce cerșia!

Romîn curat la suflet, a țerii mele soartă
Plîngeam întru suspine, plîngeam neîncetat,
Plîngeam, plîngeam poporul care-l vedeam că
[poartă
Atîte lanțuri grele ce l-aû martirisat.

Plîngeam ființe scumpe, de moarte secerate,
Al căror adio, vai! n'am putut lua;
Plîngeam din curăție familii întristate
De secerea holerei, ce țara-mî zvîntura!

Plîngeam! și cine oare mă asculta pe mine?
Cu care mîngîiere durerea-mî s'alina?
O, dulce Bucovină, de nu eram în tine,
Ce-aș fi făcut eû oare? ce zile m'aștepta'?

Cînd vîntul de amiază bătea, simțiam că vine
Cu dulcele adio a celor ce iubiam;
Eû auziam o șoaptă care venia la mine
De la aceia care în visuri o doria;

Cînd vre o păsărică venia în primăvară,
Eu o 'nţrebam de ştie ceva din ţara mea :
Aflam o mîngiere la patima-mî amară ;
Cuvinte de speranţă credeam că-mî spune ea.

Iar, cînd durerea, dorul, mă alunga din lume
Şi mă ducea 'n ascunsuri să plîng nemîngiat,
Cînd m'arunca 'n deliruri, dureri fără de nume,
Cînd pieptu-mî de suspine părea că-l sîfîşiat,

Atunci, atunci, ah, Doamne ! ce dulce suvenire !
Putea-voiu să uit oare ? O ! nu, nu voi uita...
Mă urmăria pe mine chiar o dumnezeire,
Ce nu lasă un suflet de tot a despera.

Vedeam ca 'n panoramă, vedeam pe lîngă mine
Părinţi, amici ce cerul din cer mi-l trimitea,
Simţiam pe nesimţite că-mî pier orice suspine,
Şi om ferice-o clipă ursita mă făcea.

Erau fiinţe scumpe cu suflete de îngeri,
Ce cu-ale mele patimi mult aî compătimit ;
Care-aî privit cu lacrimi la ale mele plîngerî
Şi toat' a mea durere cu vorbe-aî măgulit.

Erau bătrîni ce 'n lacrimi scîldaî a mea sim-
[ţire :

Patriarhale case lăcaşul lor era,
Părinţi cu simpatie afla 'n nenorocire
Acel ce pierdea toate, şi chiar pe muma sa.

Eraŭ copii cu suflet, cu inimă 'nnălțată,
Cari speraŭ ca mine un dulce viitor,
Cari plingeau cu miné o patrie lăsată
În voia întâmplării, pe-un drum suferitor.

O, nu se uită lesne minutele acele
Ce-mi străpurtau flința în regiuni cerești,
Cînd eu cu a mea soartă, cu patimile mele,
Eram ca o nălucă în muncă diavolești.

Adio, Bucovină ! te las, și înc'odată
Mă 'ntorc cu întristare și țărna ta sărut :
Eu mă despart de tine cu inima curmată
De-atîte suvenire ce pieptul mi-aŭ umplut.

R U G A

De ce n'am fost menit oare, Doamne, a mă
[consacra

Să-mi petrec viața toată întru a te lăuda ?

De ce nu ai dat credință mai multă 'n sufletul
[mieș

Ca să cînt a ta mărire, o prea-mare Dumnezeu !

Dăruiește, Doamne, mie darul tău încîntător ;

Dăruiește gurii mele un cuvînt mîngietor,

Un suspin vrednic de tine, un reflect din
[umbra ta,

Un răsunset blînd și dulce, și eu dulce voiș
[cînta.

Eu voiș lăuda cu lacrimi bunătățile cerești,

Eu le voiș numi cu ' bocet bunătăți dumne-
[zeiești.

Binecuvîntînd pe tine, O prea 'nnalte Dum-
[nezeu,

Spune-voiș la toată lumea care-aude plînsul
[mieș :

O, priviți cu umilință, vedeți voi, o muritori !

Dumnezeu e cel ce face cîmpii voștri nutritori,

El așterne pe costișe, prin dumbrăvi și pe
[cîmpii,

Ca covoare fără margini, brazde verzi și aurii.
Prin înalta-I bunătate noi putem să aduăm
Grânele cele de aur ca să ne îndestulam ;
Prin înalta lui voință pe ciorchină, 'ngalbenesc
Strugurii ce fac vinate care inimă veselesc.

Li voi zice, li voi zice, eă, cu tot sufletul
[mie :]

Adorați a lui putere, adorați numele său.
Ridicați ochii la ceruri, vedeți în mărirea sa
Acest soare care vine cu mărirea s'arăta :
De la el primia lumina timpilor ce s'au stre-
[curat

Și 'nfocata lui lucire nu s'a scurs, n'a fucetat :
Totdeauna, 'n toată ziua el se 'ntoarce regulat,
Ca un focalar de flacări luminos și 'nflăcărât,
Să salute pe eterul și înaltul Dumnezeu,
Și-umilitul nostru suflet să-l răsfrîngă 'n focul
[său.

O, voi, oameii, cari încă să vedeți nu ați putut
Minunile care 'n ceruri Domnul nostru a făcut !
Dar deschideți-vă ochii, înprejuru-vă priviți,
Și de la pământ la ceruri căutați, ce înflăcărați ?
Cînd e noaptea liniștită, cînd norii nu se ză-
[resc,

Ce fac ochii cei de aur cari 'n ceruri se ro-
[tesc ?

Care mîna îl cînduce în cîmpia fără fund
Și din orice depărtare până la pământ pătrund ?
Astă lume de vii focuri cine-o mișcă nencetat
Cu așa regulă mare de cînd s'a înflăcărât ?

Dumnezeu este acela ! Totdeauna Dumnezeu !
El revarsă 'n toată seara de pe lângă tronul
[său
Milioanele ace-*te*a de lumină ca niște floări
Atit de încântătoare și cu-așa minde coloră.

Astfel petrecîndu-mă viața întru a te lăuda,
Aș vorbi de sfinți, de îngeri, și iar de pu-
[terea ta.

Eu aș scrie 'n toată ziua cîte-un cîntec umilit,
Început jos pe țărîna și în ceruri împrăvit ;
Și-al necazurilor mele lanț nesuferit și greu
L-aș vedea că se desparte și n'apasă pieptul
[mieu ;

Pentr'ua bine mult mai sigur, pentr'uu vis
[mult mai frumos,
Ce-ar legăna totdeauna al mieu suflet aici jos.

Un moment de încîntare, Dumnezeule, mi-ai
[dat.

Și de mare fericire sufletu-mă s'a îmbătat.
O ! primește acest cîntec, primește-al mieu
[suspîn
Și voi zice : Doamne sfînte ! ție, ție mă închin !

LA UNIRE

Acum, frați, timpul sosește
Către lume s'aratăm
Ca al nostru neam trăiește
Și ca viață merităm.
Mult timp limbile străine
Ne-aū tratat ca niște sclavi;
Iat' acum timpul vine
S'arătăm că sîntem bravi.

Haideți dar, la mîntuire
Toți cu toți s'alergăm.
La Unire! la Unire!
O strigare toți să dăm.

Lumea să ne 'ntrebe bine
Ce voim și ce dorim,
Ea vîește-al nostru bine
Numai și noi să-l voim.
Acum timpul este dară
Drepturi a ni dobîndi,
Și 'n lăuntru și 'n afară
Viitoru-a ni 'ntări.

Nu e altă mîntuire
Decît uumaî să strigăm :

La Unire ! la Unire !
Și la asta s'alergăm.

Cît o țară este mică,
Slabă pururea va fi.
Dușmanii ca pe-o nimică
Vor putea a ne 'nghiți.
Ha! să facem dar mai mare
Țara care o avem,
Căci atunci, fiind mai tare,
Vom putea să ne ținem.
Scumpa noastră mintuire
Noi altfel n'o căpătăm :
Așa dar pentru Unire
Chiar viața să ni dam.

Noi știm cum că Moldovenii,
De cînd lumea pe pămînt,
Tot de-o lege cu Muntenii
Și de-o limbă cu toți sînt.
De ce dară să nu fie
Un popor tot la un loc
Și-o frumoasă Romănie,
Tot c'un suflet și-un noroc ?
Haideți dar, la mintuire
Toți cu toții s'alergăm,
La Unire ! la Unire !
Toți un vîers să ridicăm.

Moldoveanul, fiind frate
Cu Munteanul, va putea
Tot o țară și-o dreptate

Împreună a ținea.
De ce dar în asta lume
De creștin și de păgîn
Să n'avem și noi un nume
Și o țară de Romîni?
La a noastră mîntuire
Acum dar să alergăm,
La Unire ! la Unire !
Toți c'o limbă sa strigăm.

În Unire e putere
Și viață pentru noi ;
Acest bine de vom cere
Vom mai scăpa de nevoi.
Nimene nu ne oprește
Dorul nostru a-l rosti,
Și Eûropa chiar dorește
Acest dor a ni 'mplini.
Haideți, frați, la mîntuire
Marî și micî sa alergăm !
La Unire ! la Unire !
Cu un strigăt să strigăm !

MARȘUL UNIRII

Vino, Muntene,
Vin', Moldovene,
Spuneți Eūropel voi ce doriți.
Soarta română
Vă stă în mină:
De voi atîrnă Romîni să fiți.

De vreți în lume
S'aveți un nume
De popor liber și de hărbați;
Cereți Unirea,
Și înfrățirea
Țerilor voastre o proclamați.

Lumea cea mare
Dă ascultare
La ale voastre cereri și dor;
Fiți dar cuminte
Și mai nainte
Cereți o țară și-un domnitor.

De vreți dreptate
Și libertate,
De vreți legi bune a căpăta;

De vreți -ă fie
Să nu mai vie
Străinul în țară a vă călca ;

De vreți a face
Să aveți pace
Și 'n fericire să 'nnaintați ;
De vreți aceste,
Alt chip nu este
Decît Unirea să proclamați.

Tu, Moldovene,
Și tu, Muntene,
În despărțire tot slabî sinteți ;
Iar împreună
Soartă mai bună,
Viață mai tare puteți s'aveți.

Nu dați crezare,
Nici ascultare
La mincinoșii de vinzători :
Vorbele rele
Nu vă înșele
Cereți Unirea staruitorî.

Cereți Unirea
Și înfrățirea
Țerilor voastre, braviî miei frați !
Soarta romînă
Vă stă în mînă :
Unirea dară cerînd, strigați !

LA BASARABIA

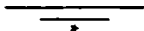
Dulce sor' a țerii mele, Basarabie iubită !
Iată 'n sine că acuma șiîl tăi te văd cu dor :
El te chiamă 'n veselie la viață fericită
Și te string la sînul lor.

Fost-ai fost iustrăinată, dulce sor' a țerii mele !
Legi străine suferit-ai, limbă străine te-aă
[domnit,
'Ți-ai dus viața 'n întunerec ca un nor pe după
[stele,
Și tu totuși ai trăit !

Neferice ca și tine a fost soră-ta iubită,
Dar avu măcar un nume de o țară pe pămînt ;
Iar tu între alte neamuri nu aveaî a ta ursită,
Nu aveaî al tău cuvînt !

Fie-Ți rîurile limpezi, fie-Ți calea înflorită,
Fie cîmpii tăi tot veseli, fie-Ți anii auriți !
Căci de dulcea-Ți fericire va fi lumea multă-
[mită,
Și noi mult mai fericiți !

Tată cerul se deschide, steaua noastră se arată ·
Viitorul nostru-î mare, plin de pace, fericit !
Vin' și tu la noi în horă să-ți dăm inimă băr-
[bată
Și dovezi că te-am iubit.

VENETICUL

Cine știe și nu știe
Care rană e mai grea ?
Ce durere e mai vie
Pentru biata țara mea ?
Cine crede și nu vede
Cine n'a mai auzit,
Cine vede și nu crede
Ce păcat e mai cumplit ?
— Să plâng oare cînd o zic :
Că-I străinul venetic ?

Între răii toți din lume
Care rău este mai rău ?
Care rău nu are nume
Nici în gura de calău ?
Care pui de șerpe crește
În al țerii noastre sin
Și apoi o otrăvește
Cu al său negru venin ?
— Trebul oare s'o mai zic :
Că-I străinul venetic ?

Cine patrie nu are
Și o cată 'ntre Romîni ?

Cine cată zestre mare
Și o ară 'ndată 'n mîni ?
Cine vine să ni ceară
Drept de pămîntean, plîngînd ?
Cine-și bate joc de țară
Și o vinde mai curînd ?
— Trebul oare s'o mai zic :
Că-I străinul venetic ?

Gloria națională
Cine ni-a întunecat ?
Nesimțirea cea fatală
Între frați cine-a plîntat ?
De a patriei iubire
Cine ne-a desmoștenit ?
Ciocoism și umilire
Între noi cine-a sădit ?
— Of ! o zic și iar o zic :
Fanariotul venetic !

Nu e Grecul ce 'n Troada
De Homer a fost cîntat ;
Nu e Grecul ce Elada
Din cenuș' a rădicat ;
Nu e Grecul care moare
Pentru libertatea sa ;
Nu e Grecul ce 'n onoare
Vine-aici a specula.
— Ci-I străinul care-I zic :
Fanariotul venetic.

Oști, lăcuste, holeră, ciume,
Orice biciu înfricoșat

Au venit pe noi din lume
Și s'aũ dus și am scăpat.
Dar de astă lipitoare
Nici cã ne putem scăpa !
Dumnezeule ! cînd oare
Pe Romîni vei lumina ?
— Oare cînd eũ oiũ sã zic
C'am scăpat de venetic ?

*

TRIUMFUL DE LA 7-9 OCTOMBRE 1857

Te oprește, sfinte soare !
Fă mai lungă astă zi ;
Fă-o mai strălucitoare,
Fă-o a ne veseli.
Fă ca să se știe minte
Că Românul a 'nviat,
Că de astăzi înaintea
Viața lui s'a 'ntemeiat.
Saltă, saltă, Românie !
Visul tău s'a împlinit.
Saltă, saltă 'n veselie :
Soarta ta s'a hotărît.

Șapte 'mpărații din lume
Vreau să știe ce dorim :
Dorim noi s'avem un nume ?
Merităm ca să trăim ?
Ce răspuns era s'asculte
Împărații de la noi,
Cari-am tras atât de multe
Suferințe și nevoi ?
Saltă, saltă, Românie !
Dorul tău e fericit.
Saltă, saltă cu mândrie :
Deputații l-au rostit.

Mandatarî aleşi de ţară
Toate clasele-aŭ trimis,
Viaţă patriei să ceară
Cum din ceruri ni-a fost scris.
Se adună Divan mare
La Iaşi şi la Bucureşti,
Ca s'arâte flecare
Păsurile româneşti.
Saltă, saltă, Românie !
Păsul tău s'a lămurit.
Saltă, saltă 'n bucurie :
Viersul tău s'a auzit.

În întreaga Romînie
Patru puncte se şopteau,
Patru doruri unanime
Toate sufletele-aveau,
Împăraţii să ne-auză !
Iată ce dorim şi vrem :
Noi în inimă saŭ pe buză
Alte doruri nu avem.
Saltă, saltă, Românie !
Deputaţii s'aŭ rostit.
Saltă, saltă cu mîndrie :
Dorul tău a predominit.

Lumea este 'n veselie,
Clopotele clocotesc ;
Horă mare de frăţie
Toţi Romîniî danţuiesc ;
În veşminte de serbare
Capitala s'a 'mbrăcat,

Astăzi este uuntă mare :
Două țeri mina și-aă dat.
Saltă, saltă, Romănie !
Visul tău s'a împlinit.
Saltă, saltă 'n bucurie :
Astăzi tu te-ai logodit.

Suflete și umbre sfinte
De strămoși și de eroi !
Ieșiți astăzi din morminte ;
Dăntuiți acum cu noi.
Patria cea glorioasă
Pentru care v'ați luptat
Se ridică maiestoașă,
Precum voi ați fost visat.
Saltă, saltă, Romănie,
Țerile-ți s'aă infrațit !
Saltă, salta cu mindrie ;
Țerna ta s'a consfințit.

Oltule ! trimete-o undă
Răpede din matca ta,
Păn' la Nistru să pătrundă
Și să-l facă a sălta.
Vînturi line-suflătoare,
Treceți și peste Carpați,
Duceți stiri mîngîitoare
La iubiții noștri frați.
Saltă, saltă, Romănie !
Cerul tău s'a limpezit.
Saltă, saltă 'n veselie
Visul tău e fericit !

A D I O

Mă gătesc de cale lungă,
Am să fac un drum spîros :
Nu știu dac' o să-mî ajungă
Timpul să mă 'ntorc voios.
De greșele, de păcate,
Iertăciune, Romîni frați !
Rămîneți cu sănătate,
Și vă rog nu mă uitați.

Cît am fost în floarea vieții,
Am cîntat, am dănuțuit,
Și în focul tinereții
Nencetat m'am nebunit.
Jucăriile nevinovate,
Voi de-acuma mă lăsați !
Rămîneți cu sănătate,
Și vă rog nu mă uitați.

Am iubit să cînt murmura
Apelor ce ascultam ;
Mi-a plăcut s'admir natura
Întru care înotam.
O, iluziuni bogate,
Voi de-acum vă depărtați !

Rămîneți cu sănătate,
Dar vă rog nu mă uitați.

Sărutat-am floricele
Cu miros îmbătător;
La flințe tinerele
Insuflat-am poate-amor.
O, plăceri! inima-mi bate,
Dar voi vreți să mă lăsați!
Rămîneți cu sănătate,
Și vă rog nu mă uitați.

Răutatea omenească
M'am cercat a ladrepta;
O virtute românească
La Romîni am vrut a da.
Oara mîntuirii bate;
O, Romîni, o ascultați?
Rămîneți cu sănătate,
Dar vă rog nu mă uitați.

Limba mea în armonie
Mi-a plăcut a o vorbi,
Și 'n ușoară poezie
Musele a urmări.
O, cuvinte trist rîmate,
Și voi, Muse, mă lăsați!
Rămîneți cu sănătate,
Și vă rog nu mă uitați.

Lungă este a mea cale,
Pe spinos drum eu mă duc;

Dar a Plingerilor vale
Saŭ a Risului s'apuc ?
Cine calea să-mi arate ?
Fraților, mă îndreptați ;
Saŭ, de nu, cu sănătate
Rămâneți, și mă uitați !

*

NICOLAE ISTRATI

ROMANȚĂ

Amară e viața cînd pierе și se stinge
Scinteia ce speranța în suflet aû aprins,
Și cînd nu simți tărie să poți mûcar învinge,
Un dor, o suvenire de care ești cuprins.

Cînd vezi că lumea este o vatră de durere,
Pămîntul cînd îți pare un mare țintirim,
Ființele lipsite de orice mîngiere
Cînd samănă că strigă : noi toate suferim.

Amară e viața la cel ce rătăcește
De patrie departe, tiranii blestemînd ;
Dar mult e mai amară la cea care iubește,
Și care 'n desperare trăiește suspinînd.

Așa, amar trăiește sermana turturică,
Oftînd la uscăciune, dorînd amantul său,
Și, veșnic credincioasa, ea numai singurică
Iubește pană moare : Așa iubesc și eu.

Privighetoarea dacă suspină toată noaptea
Și luncile răsună de-al ei cîntec duios ;
Și eu în veci ca dînsa iubesc singurătatea,
Și eu fac să răsune un gemăt. tînguios.

În miezul nopții dacă vre-un înger vizitează
Mormîntul acest mare, acest fatal pămînt ;
Cînd totul e tăcere, cînd totul dormiteaza,
Pe mine mă'ntîluește adese lăcrămînd.

Și luna cînd răsare, tot astfel mă găsește ;
A ei lumină stînsă mi-l drag să o privesc :
Ea simte împreună cu-acea ce pătîmește,
Căci samănă să aibă caracter văduvesc.

La stele, la luceferi mă uit cu întristare,
În oricare aevea un chin parcă zăresc ;
Și-atunci ascult zefirul șoptind în depărtare,
Că chipul care caut, în veci nu-l mai găsesc.

Cînd soarele se culcă în nourî după munte,
Și samănă cîmpia cu un frumos covor,
Eu nu văd nicîo floare, să nu-mî aduc aminte
Că nu mai am în lume de cît un singur dor.

Nu pot s'ascult pîraul ce curge colo 'n vale,
Căci șoapta lui lovește adînc sufletul mieu,
Nu pot s'ascult o doina, un bucium, o cîntare,
Nu pot o rugăciune să 'ndrept lui Dumnezeu,

Nu pot să sufăr ziua, nu pot să sufăr soare ;
Acele sînt frumoase la cei ce-s fericiți ;
Dar orice frumuseță aduce întristare,
Aduce mîhniciune la cei nenorociți.

Aşa, amar traieşte sărmana turturică
Gemind la uscăciune, dorind amantul său,
Şi, veşnic credincioasa, ea numai singurică
Iubeşte până moare : Aşa iubesc şi eu !

(Din piesa «Mihul»; 1850.)

*

FRAGMENTE DIN «MIHUL»

I.

VICTORIA.

Doresc mai înainte de tine eū să mor.
Dar moartea întârzie la cei ce o doresc.
.

GLIGORCEA.

Dar omul se cuvine să aibă și curaj
Să treacă astă cale, de-ar fi oricît spinoasă.
Căci în noianul vîrstei viața-l foarte scurtă.
Să lăudăm pre Domnul, să vrem a fi mai buni,
Și'n pace cu noi înșii să mergem la morimint
Pe orîșice cărare : spinoasă, înflorită,
Cînd știm că tot acolo la punct o să ajungem
Și tot aceeași soartă cu toții o s'avem, —
Căci morții nu se 'ntreabă pe unde au venit.
.
Desleagăm o 'ntrebare, un lucru prea ușor.
Și-atuncea tot misterul e spus în două vorbe :
Cînd valurile apei purtate de furtună
Lovesc în vre o stîncă și se prăval mereu.
O spum' atuncea naște grozavul element,
Care, plutiud pe unde încet, încet se pierde.

Să-mi spuți unde-ați fost oare mărgăritarii spu-
[mei
Pân' i-a produs furtuna; și-acum unde mai
[sînt ?

VICTORIA.

Eu nu știu, nu pot spune.

GLIGORCEA.

Îi lesne de'nțeles.

II.

DINCĂ.

Țineți minte cînd Ștefan aice năvăliră¹,
Cum a găsit pe Unguri de multă băutură
Cu totu'n amețire și buimăciți de somn ?
V'aduceți iar aminte că regele-a scăpat
În noaptea cea grozava rănit el în trei locuri,
Și-abia cu un mic număr din gloata sa cea
[multă ?

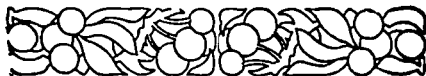
Că'n spete i se 'nșipse un fier înveninat,
Trimis de Mihul nostru, din arcu său dibaci ?
El bine, pe o parte plăieșii și țeranii,
Pe alta și toți Leșii, trimeși de Casimir,

¹ În lupta de la Baia, a lui Ștefan-cel-Mare
cu Mateiaș Corvinul.

S'aũ așezat prin plaiuri, s'aũ împănât prin
[munții,

De n'a scăpat niciunul din Unguri fugari,
Și astăzi staũ pe plaiuri, pe văi și prin zăvoaie
De-a lungul pe toți munții grămezii, grămezii de
[oase,

Iar noi cu Ștefan-Voda pe rege am gonit,
Sfărâmând cu arma 'n muiă catanele 'n Ardeal,
Și-apoi în pace iarăși ne-am coborât din munte.
Era însă firește ca Ștefan să învețe
Pe Unguri a cunoaște Rominii cine sînt.
De-aceia o poruncă către oșteni s'a dat,
Oprind pe fiecare supt steaguri să rămîie,
Și 'ndată, primăvara, gătiți la nouă lupte.
Noi am trecut iar munții cu toți în Ardeal,
Gonind regeștile-arme, zdrobind și pe Săcuil,
Și țara lor cu arma, cu focul am certat-o,
De n'a rămas cătună, un sat sau o cetate
Scutită de peceapsa prea-droptei razbunării
Ce-aũ meritat Săcuil și Ungurii nătingi.
Acum în buna pace ne'ntoarcem iar acasă,
Precum strămoșii noștri se întorceau odată
Cu laudă și-onoare la Roma 'nvingători.

LUMINA ȘI ÎNTUNERECUL

I.

Cîntase cocoșul și-acum se 'ncinsese
A' munților măguri de zori de rubin:
Era 'n mincate, pe cînd ciocîrlia
Se 'nnalța și cînta în aier senin.
Cîntase cocoșul, și noaptea perise,
Dar totuși Satana era pe pămînt,
Încît o minune părea să se vadă
O iazmă de noapte în zori rătăcind,
Cînd astfel de duhuri se tem de lumină,
Cu noaptea s'arată, cu noaptea se pierd,
Căci oricine știe că raza lumini
Jignește vederea la cei ce nu văd.

II.

Lucifer în Tartar, crezînd pe Satana
Pierdut în lumină, era mînios,
Dar, cînd îl văzură ca și mai nainte
Că fără schimbare în Iad s'a întors,
Strigară la dînsul, muștrîndu-l cu-asprime,
De ce de lumină el nu s'a ferit;
Iar draci, ca draci, doriau ca să știe
Fatala lumină de nu l-a orbit.

III.

«Voit-am, stăpîne, sa văz ce-î lumina»,
Răspunse Satana plecat și supus.
«De este, cum credem, o rază din soare,
De este și'n faptă precum ni s'a spus,
Și, lată, aceasta ești pociu a vă spune
Că niclo lumină nu e pre pămînt
Decît numai vorbe și zgomote multe,
Decît secî ilusiî și laude sint ;
Căci toată lumina aceasta părăută
E neagră ca noaptea cuprinsă de norî,
Cînd niclo steluți pe cer nu se vede
Și cînd orice zgomot insuflă fiorî.
O ! să crezi, stăpîne, că povești sint toate,
Că niclo lumină nu e pre pămînt,
Decît numai vorbe și zgomote multe,
Decît secî ilusiî și laude sint.»

IV.

Nu trebui' să ne-atingem de-acest raport dră-
[cesc,
Cînd știm cu toțiî bine că draciî ne uresc.

*

G. TĂUTU

C A R I T A T E A

I.

Un biet bătrîn părinte, pe slabele lui mine
Cu fruntea răzîmată, tăcea, tot cugetînd
Ca ce poate să facă, pe astăzi și pe mine,
Copiii să nu-și vadă flămînzî și tremurînd.

Așa, foamea omoară, iar gerul ah ! inghiață,
Și iarna se 'ncepuse și'n vatră n'avea foc ;
Fiindcă nedreptatea în lume e sumeață,
Și-acel ce nu tîmîie, e fără de noroc.

Sărmana lui soție și bietele lui sîice,
Uimite și în lacrimi șezînd, îl contempla' ;
Și niciuna din ele nu îndrăznea a zice
Cuvînt, ca nu mai tare să-l fac'a se 'ntrista.

Amară e durerea celui care cere
A lui zilnică pîne, oprînd pe călător ;
Dar mult e mai amară a celui ce'n tăcere
Înneacă sărăcia... Sărmanul muritor !

El rabdă, și răbdarea îl stînge, îl topește
Cînd lipsa îl zugrumă, și vrea a dovedi

Că soarta-î este bună, nimic că nu-î lipseşte,
Că sufletu-î nu geme, şi cearc'a ni zimbi.

Dar iată bietul tată, din trista-î cugetare,
Atins ca de un fulger, se vede tresărind ;
Şi-apuc' apoi spre uşă, mergînd cu pasuri rare,
Afară se aruncă, cuvînt măcar zicînd.

II,

— Dar vai ! o mamă, unde vroieşte să se ducă ?
— Nu ştiu, precum nu ştie el însuşi, draga mea !
Strivitul de durere alearg' oriunde-apucă :
Vre-un scop său vre o ţintă nu poate el avea.

Se zbuciuma ca nava ce 'ncinsă se găseşte
De valuri uriaşe, mugind necontenit.
Supt uraganul aprig, ce 'n coaste o izbeşte
De stîncile deschise, cu dinţii de granit.

O ! el, trăind, simţeste dureri apăsătoare,
Privindu-şi copilaşii de trenţe-acoperiţi ;
Şi ele devin încă mai crud sfîşietoare,
Ştiînd că o să moară, lăsînd nenorociţi.

A Providenţei taină ni e neexplicată ;
Venim înastă lume, din ea apoi ieşim
Nedespărţiţi minută de soarta ce ni-î dată,
Măcar orice de-am face, de ea ca să fugim.

III.

A zilei stea măreață spre asfințit pleca-se,
Și muma și copile tăcînde suspinau;
Căci foamea le slăbise și gerul le 'nghețase;
Cu ziua și speranțe parcă le-abandonau.

-- O Doamne, măicuțiță! copila cea mai mare
Rostește, vărsînd lacrimi pe pieptu-I palpitînd:
Viață e aceasta, cînd fără încetare
Rugăm cerul ca moartea sa vie mai curînd?!...

N'apucă să sfirsească, și ușa de o dată
În laturî se deschide, și pragul e pășit
Cu pasuri cam pripite de bietul bătrîn tată,
Ce 'n fața lui și 'n totul era mai liniștit.

— O Doamne! nu mai plingeți, că Cerul se 'n-
[grijește.

Sînt inimi simțitoare ce viă compătinesc
Pentru acei ce soarta și omu-I prigonește,
Pentru acei ce 'n lipsă în lume se muncesc.

Sînt suflete ca Cerul de binefăcătoare,
Și unul prevăzuse chiar lipsa 'n care stăm.
Azi, mană, rouă dulce, primim de ajutoare;
Soție și copile, să-l binecuvîntăm.

Apoi cu toții pică în fața crucii sînte,
Și din genunchi spre ceruri ridic' mîinile lor
Rugîndu-se în lacrimi, rugîndu-se fierbînte
Pentru acela care li dase ajutor.

*

În vatra înghețată un focușor s'aprinde,
Lumina bate 'n casă, și totul e senin ;
Apoi pe masa goală și pine și merinde
Se pun, și toți s'adună... Ospățul e divin.

S'a rupt pinea cerească, și cei sărmani mă-
[năcă,
Iar stelele în noapte mai dulce strălucesc ;
Din cupa carității toți bea, că-l plină încă,
Ca Cerul care-o va lăsa în suflet creștinesc.

*

PRIMĂVARA

A trecut iarna geroasă,
Cîmpul iată-l înverzit,
Rîndunica cea voioasă
La noi iarăși a sosit.
Dintr'o creangă 'n alta zboară
Sturzul galben, aurit.
Salutare, primăvară!
Timp frumos, bine-ați venit!

Filomela 'n crînguri cîntă,
Unda curge, lin sunînd,
Ciocîrlia 'n sus s'avîntă,
Pe cîmp mieiî zbier săltînd,
Păstorașu 'n orice seară
Sună doina mulțămît.
Salutare, primăvară!
Timp frumos, bine-ați venit!

Turturelele se 'ngîină,
Miî de fluturî vezî zburînd,
Iar pe agera albină
Din florî miere adunînd.

Cîntă cucu 'n dumbrăvioară
Pe copacul înflorit.
Salutare, primăvară!
Timp frumos, bine-ai venit!

Zefirul, pe aripële
Parfumuri purtînd de flori,
Ne desfată mult prin ele
De spre seară și în zori.
Fluierînd, plugarul ară
Al său mic ogor iubit.
Salutare, primăvară!
Timp frumos, bine-ai venit!

Mindre fete prin vâlcele
String, glumînd nevinovat,
Brîndușei și viorele
Pentru părul lor bogat;
Flăcăuașul ce adoară,
Acum este mulțămît.
Salutare, primăvară!
Timp frumos, bine-ai venit!

O timp sacru, ce pe lume
Aduci zile dulci, cerești.
Toți se 'nchină l'al tău nume,
Tu pe toți ne ferecești;
Și pe cel supt soart' amara
Și pe cel ce-î mulțămît.
Salutare, primăvară!
Timp frumos, bine-ai venit!

Doamne ! viață da-mi tu mie,
Ăstuî timp plăcut și sfînt,
Și la anul ce-a să vie,
Pe-a mea liră iar sa-l cînt ;
Dar e'o voace mai sonoara,
Cu un vers mai maiestrit.
Salutare, primăvară !
Timp frumos, bine-ai venit !

Dar, la anul, primavară,
Pe Romîni tu sa-l găsești
Înfrățiți și în hotare,
Și 'n munți, cîmpuri și unzi cerești ;
Și Romîniî frați, c'o țară.
Cîntînd viū necontenit :
Salutare, primăvară !
Frumos timp, bine-ai venit !

*

24 IANUARIE 1861

Te salut cu bucurie,
Zi prea sfântă, zi frumoasă
Pentru juna Romănie,
Țară mindră și voioasă ;
Te salut ! c'a' tale oare
Dorul mieu aû implinit :
Gemenele surioare
Tu, zi sfântă, le-ai unit.

Romîni în hor!

Săltați,

De miî de ori

Strigați :

Salutare, zi cerească !
Serbătoare românească !

Zi frumoasă ! zi divină !
Orice secol îți va spune
Că supt dulcea ta lumină
Noi putut-am a răpune
Miî de dușmanî din afară,
Miî de dușmanî dintre noi,
Ce vroiau a noastră țară
Să o ție supt nevoi !

Romîni, în hor!

Săltați,

De miľ de ori

Strigați :

Salutare, zi cerească !

Serbătoare românească !

Mihaiu Bravul cu-arma-ı lue,

Cum și Ștefan acel Mare

Triumf astfel de-a produce

Nu au fost nici cum în stare :

Și supt ei au curs în fine

Singe mult, dar n'au putut

Ca să facă, ce în tine

Noi, prin pace, am făcut

Romini în hori

Săltați,

De miľ de ori

Strigați :

Salutare zi cerească !

Serbătoare românească !

Zi prea-sfintă, salutare !

Salutare mult plecată,

Tu, zi, ești zi de serbare,

De-o serbare-adevărată.

În toți ani-a ta sosire

Tot astfel se va serba,

Și-a' poezilor dulci lire

În toți anii ți-or cînta :

Romini, în hori

Săltați,

De miľ de ori

Strigați :

Salutare, zi cerească !
Serbătoare romanească !

Însă, zi prea-maiestoașă
Opul tău îl savrășește,
Fă-ni țara spațioasă,
Darmă tot, și ne unește,
Și pe Cuza să domneasca
De acuma într'un an,
Peste-o Țară Românească
Ca supt marele Traian !

Romîni, în horă

Săltați,

De miî de ori

Strigați :

Salutare, zi cerească !
Serbătoare românească !

*

CE-I ÎN IAȘI

Șese luni de zile cu soare
Iașul eă n'am fost văzut,
Mai dăunăzi, de 'ntîmplare.
Trebuind ca să-l salut,
Am gasit în el, în fine,
Lucruri foarte de mirat,
Care azi mă fac pe mine
Să refren neîncetat :

Ce-I în Iași ! ce-I în Iași !
Iii, ce-I în Iași ! !

Șoseli strimbe, căptușite
Cu moluz, movili depus ;
Strade lungi paveluite,
Să te salte tot în sus ;
Trotoaruri învălite
În cămașă de noroiu,
Și pe margini garnisite
Cu bucheturî de gunoiu.

Ce-I în Iași ! ce-I în Iași !
Iii, ce-I în Iași !

La tot pasul crișmî, în care
Vînd Evreii crud venin,

Fără pic de 'mpiedecare
Muncitorului creștin :
Pe-orice stradă, mică, mare,
Ca furnicile foiesc,
Aștî fanatici, cît se pare
C'acest tîrg e evreiesc.

Ce-I în Iași ! ce-I în Iași !
Iii, ce-I în Iași ! !

Prăvălii prea elegante
Dintre crîșme se ivesc,
Unde damele galante
Merg, bărbații de-și robesc :
La noi luxul marginî n'are,
Și-apoi, ca să-l susținem,
Vindem cuget și onoare,
Lege, țară și-orî ce-avem.

Ce-I în Iași ! ce-I în Iași !
Iii, ce-I în Iași !

În tot unghiul la potică
Cartofori găsești sezînd ;
Dar în veci nu aû nimică,
De și-ades îi vezi prădînd ;
Intriganți șoptînd cu voace
Cataclismuri, calomniî ;
Șarlatanî, avînd mijloace
De fac lesne avuțiî.

Ce-I în Iași ! ce-I în Iași !
Iii, ce-I în Iași !

Strigoî sarbezî, jălind tare
Timpul ce ne măgulim
C'acum e în depărtare,
Cînd în el încă trăim ;
Amatori de slujbuşoare
Spre a se chivernisi,
Cîţiva membri 'n Adunare,
Ce-abia pot a sloveni.

Ce-I în Iaşi ! ce-I în Iaşi !

Iii, ce-I în Iaşi !!

Femei : babe şi junële,
Malacoave purtînd, par :
Cele care-s scurticele
Tulpinî groase de stejar,
Cele nalte, piramide ;
Însă două la un loc,
Strada mare o închide.
Cît s'o treacă, nu ai mijlîc.

Ce-I în Iaşi ! ce-I în Iaşi !

Iii, ce-I în Iaşi !!

Domnişori, pe veresie
Îmbrăcaţi prea eleganţi ;
Ciocoli plini de lăcomie,
Cîrduri, cîrduri de pedanţi ;
Junî mai mulţi peste măsură,
În Paris licenţiaţi,
Cît, de multă 'nvăţătură,
Sînt corupţi şi depravaţi,

Ce-I în Iaşi ! ce-I în Iaşi !

Iii, ce-I în Iaşi !!

Ingăimari priu tribunale
Pentru cel ce nu știu dà...
Aici, zău, socot cu cale
Al mieu cîntec a curma ;
Căci vroiesc să fiu confrate
Cu oricare amplotat,
Cit va merge cu dreptate :
C'altfel fi-va satirat.
Ce-I în Iași ! ce-I în Iași !
Iii, ce-I în Iași ! !

*

VREMEA DE-APOI

Numai cei patru sfinți îngeri care
Aū prin trompete a ne chema,
La judecata cea grea și mare
N'a 'nceput încă a buciuma.
Numai văpaia ce-are să ardă
Pământul unde stăm astăzi noi,
A lui sfință ca să se piardă,
Nu ni vestește vremea de-apoi.

Dar celelalte semne, pe toate
Privim în lume acum umblînd ;
Supt sacru nume d'egalitate
Vezi egoismul vițe prinzînd.
Intrigî fatale, silnice tare,
Că ne desparte doi cîte doi,
Prevestesc astăzi cu 'ncredințare,
Că nu-l departe vremea de-apoi !

Patriotismul, haină de modă,
Onestitatea, un meteor,
Șarlatanismul, bună metoadă
S'adunî avere, să ai favor.
În funcții foarte însemnătoare
Ochiu-ți găsește mai mulți strigoi,

Sclăvia cruntă o desfătare ;
Ei ! nu e oare vremea de-apoi ?

Mnăi liberale, dacă se poate,
Puindu-și sila a sugruma,
Voacea ce-abusul aprig combate
Și vrea în fine a demasca :
Pe ipocriții fără rușine
Ce lungesc timpul cel de nevoi,
Pe cei ce-s numai mașini străine ;
Apoi nu-l oare vremea de-apoi ?

Frate pe frate că spionează,
Fiul pe tată trădînd voios,
Și publicistul că perorează,
Păn' ce cîstigă ceva de ros ;
Legi liberale cu zel, căldură
Păn' la o treaptă cerînd azi noi,
Iar mulți Unirea numai din gură...
Ei ! nu e oare vremea de-apoi ?

În genunchi, oameni, picați cu mine,
Pe dreptul Jude spre a-l ruga
Măcar în timpul ultim în fine
De focul ghelei a ne scăpa.
Și să ne-așeze de a sa dreaptă,
C'acolo 'n dreapta n'or fi strigoî.
Ființi ce 'n grele crime așteaptă
Suprema oară, vremea de-apoi !

MILCOVUL

Milcove, riță fără de spume,
Fără valuri de cristal,
Seac' odată de pe lume,
Căci îmi ești un ce fatal !

Ale tale unde-aducă
Numai țernă și prundiș ;
Te mîlește, te usucă,
Fă-te una, tot podiș !

Ca nici cum să se cunoască
Dacă maluri ai avut ;
Iar, pe unde curgî, să crească
Trifoiu, iarbă, mușchiu plăcut.

S'arăt fiilor miei : iată,
Pe-aici Milcovul era,
Dar frăția cea curată
I-a secat flința sa !

Iar nepoții nici să știe
Că vre-odată ai trăit,
Nici prin gînd lor să li vie
Că tu frați ai despărțit.

Milcov ! Nă fără de nume
Fără valuri de cristal,
Seac' odată de pe lume,
Căci îmi ești un ce fatal !

*

P O N T U L

Lîng'o masă groasă 'n muche,
Unsă, neagră, de stejar,
Zgribulit ca și o buche
Șede Grecul de Fanar.
Șede Grecul, și'ntr'o mină
Ciubuc ține, lung, de teiș,
Iar cu alta cifre-adună
C'un botos, minjit condeiș.

Cifre-adună pe-un izvod,
Afumat și plin de glod.

Uf! ce miuă deșăntată
Face 'n fine Grecul mieș,
Cu mustața-l rătezată,
Cu peruca-l numai seș.
Cu sprinceana-l neagră zgură,
Cu-ochi holbați de 'nspăimîntat,
Parcă-l caua; iar din gură
Bombănește nencetat :
În Moldova în zădar
N'am venit eș din Fanar !

D'innainte-l în picioare,
Umilș, tremurător,

Cu căciula-î subsuoare
Sta Românul muncitor !
— Eîî tu, bre ! la socoteală
Aî venit acuşa, ha ?
— Da cucoane.... — Aî greşală
Eû mi sînt Moria Ta !
Că 'n Moldova în zădar,
N'am venit eû din Fanar !

— A ! mă iartă, îl rosteşte
Bietul om ce tremura,
«Un ţeran uşor greşeşte :
Iată-ţi zic : Măria Ta !
— Aşa vreû, aşa se poate,
Tu acuşi nu eşî prost, zăû !
Şi mă jur că cu dreptate
Răfui-te-voiû şi eû.
Că 'n Moldova în zădar,
N'am venit eû din Fanar !

Măî ţerane, tu ştiî bine
Că eû sînt un bun creştin ;
Postesc postul cu măsline
Şi 'n zorî, seara, lung mă 'nchin...
— Ştiû, cucoane.... — Fiară crudă !
Iar cucoane tu mi-ai spus ?
Tipă Grecul şi, de ciudă,
Tot se saltă hojma 'n sus.
Ce 'n Moldova în zădar
Am venit eû din Fanar !

Măî, ieă seama foarte bine,
Că acuşi te falangesc,

Ia acuși te bat pe tine
Cu voinic curaj grecesc.
— Mă rog mult cu plecăciune,
Iartă-mă, Măria Ta !
— Așa măi ! Așa mi spune
Așa vreaŭ a mă chema.
Că 'n Moldova în zădar,
N'am venit eŭ din Fanar !

De-acuși hai cu scumpătate
Să-ți fac seama pe curat,
Căci cu cuget și dreptate
Am scris totul ce-ai lucrat.
Să vedem... aha !... aice
E partida ta măi, brea ;
Deci iea seama, măi mojice.
Ce-a ceti Măria Mea.
Că 'n Moldova în zădar,
N'am venit eŭ din Fanar !

Optuzeci prăjinî de falce
Tu în grîu ai secerat,
Iar în orzul de la salce
Una sută ai tăiat.
Una sută ți se 'ntrece
În săcară che ovăs ;
Două sute optuzece
Prăjinî drepte 'n capăt ies'.
O ! 'n Moldova în zădar
N'am venit eŭ din Fanar !

— Iartă-mă de întrebare :
Oare bine-ai însemnat ?

Căci zău mie mi se pare,
Că mai mult am secerat.
— Măi, ce spui, în a mea carte
Tu socoți minciunii că scrii !
Taci, mojice, barbar foarte
Că eu treaba mea o știu.
O ! 'n Moldova în zădar.
N'am venit eu din Fanar !

Cincizece ca un șese
Este pontul, — drept vorbesc ?
Două sute tocmai iese,
Pentru care să-ți plătesc
Cite-un optu de prăjină...
Acuși sama s'o închei
Face 'n capăt suma bună
Douăzeci și-atiți de lei.
O ! 'n Moldova în zădar
N'am venit eu din Fanar !

Mă rog, oare ni dă mîna,
Iartă-mă, Măria Ta,
Ca să 'ntreb, c'un opt prăjina
De putem noi secera ?
— Ce ! un galben vrei tu poate
Pe prăjină să-ți plătesc ?
Hei ! mă ! ! adă vergi uscate.
Pe Român să[-l] falanges !
Că 'n Moldova în zădar
N'am venit eu din Fanar !

După ce cu răpegiune
Alt ciubuc a pregătit,

Apoi Greul iar se puue
Pe genunchi la răfuit,
Zicînd : him, de ție-ți pare
Un ort, preț prea înjosit
Pe prăjină, de ce oare
Peste pontu ai muncit ?

O ! 'n Moldova în zădar
N'am venit eă din Fanar !

— Of ! zăă, hei ! cu 'ncredințare
Cu-așa preț nu ți-aș lucra
Cînd cu biciul la spinare
Sub-prefectul nu mi-ar sta.
— Asta nicicum mă privește,
Ocolașul îi stăpîn,
Și spre-acest sfîrșit primește
De la mine orz și fîn.

Că 'n Moldova în zădar
N'am venit eă din Fănar !

Vorba multă-i sărăcie,
Ha ! mai bine să grăbim,
Cu dreptate, dibăcie
Prașila s'o răfuim.
Șeptezeci prăjină curate
Ai prășit în păpușoiu,
Douăzeci și jumătate
În cartofle, la zăvoiă.

O ! 'n Moldova în zădar
N'am venit eă din Fanar !

— Nu știu, poate-așa să fie,
Suflet ai, Măria Ta !

— Suflet oh ! a Mea Mărio,
Che un suflet prea *cală* ¹,
Că-l grijesc fără 'ncetare
Ca pe-un suflet creștinesc :
În tot postul mic și mare
Neapărat mă 'npărtășesc.

Că 'n Moldova în zădar
N'am venit eă din Fanar !

Rinduiala iată vine,
Rinduiala ce-o păzesc,
Că ea place mult la mine,
Cosirea s'o socotesc :
I'na falce de cap bună
Aī cosit pe dealul stlug,
Ena falce și-o prăjină.
Oborīt-aī la pāring.

Că'n Moldova în zădar
N'am venit eă din Fanar !

Minat tot de rinduială,
Zilele de meremet
Rind acūși în socoteală,
Cum le-am scris, să ți le-arāt.
Două zile, măī Romīne,
Tu la velniț'aī lucrat,
Că trei zile, iarășī bune,
La Iași lemne aī cărat.

Că 'n Moldova în zădar
N'am venit eă din Fanar !

¹ Și un suflet prea bun.

— Chiar și zile mi se pare
Că mai multe am muncit...
— Al muncitu, bădișoare,
A! *ma* tu ce n'ai venit,
De cum soarele răsare
Și să-mi stai păn' la apus.
Drept ca parul în picioare
Cum la pontu este pus?
Că 'n Moldova în zădar
N'am venit eu din Fanar!

Cinzeci lei tocmai se face
Pentru secere a-ți da,
Douăzeci de lei pe falce
Ce-ai cosit dumneta.
La cinzeci se pun acuma
Douăzeci și-atâți de lei,
Ce se face mare suma,
Șeptezeci *floria*¹..., hei?
În Moldova în zadar
N'am venit eu din Fanar!

Pentru prașilă se vine
Patruzeci și optu lei,
Că-ți plătesc destul de bine, —
Vezi tu chiar cu ochii tăi.
Ena leu de prăjină,
Nu-l prea scump, bre iuiceriu?...
Am a-ți da cu voie bună,
Că i-ai pus și în coșeriū.

¹ Galbeni.

O 'n Moldova în zădar
N'am venit eă din Fanar!

Ena ziua 'ntreagă ție.
Dar la samă nu ți-o scriu,
Că-l convins' a Mea Mărie
C'aî băut *ena* rachiū,
Cînd la velnița mea mare
Zile două aî muncit...
— Am băut cu 'ncredințare,
Dar și focul m'a pîrlit.
— În Moldova în zădar
N'am venit eă din Fanar!

Deci se face suma toată
Una sută cițîva lei...
O! o! o! ce mai de plată
Ai, Romîne, ca să iei,
Să vedem acum și nouă
Ce ai, bade, să plătești:
Una sută lei cu două
Lescăi, de-an îmi datorești.
Că 'n Moldova în zădar
N'am venit eă din Fanar!

Lei o sută și-o lăiță
Mi se cade de luat
Pentru ceapă, căci, bădiță,
Știi că ceapa s'a stricat.
— Pentru ceapă! ei! da' bine
Ce-s de vină să-ți plătesc?
Ceapa iarna nu se ține
În coșere... — Te stropesc!

Că 'n Moldova în zădar
N'am venit eă din Fanar !

Pontul zice, măi bădică,
Să-mi plătești tu negreșit
Cînd și ceapa de se strică,
Cînd eă zic că n'aî ieșit
Tu la vreme. Măi mojice,
Haî ghidi, ghidi, te 'ndreptî ?
Sămănat-am ceap' aice,
Că 'n Stambulul are preț,
O ! 'n Moldova în zădar
N'am venit eă din Fanar !

Una sută lei acuma
Și parale încă trei
Datorești, că eă în mîna
Te-am prins pește că avîi ;
Iazele Măriei Mele
Hoțule, tu le-aî prădat...
— Acel pește, jur pe stele
Că era de cel sărat.
Ce, 'n Moldova în zădar
Am venit eă din Fanar ?

Măi, minciunî tu spuî, tîlhare :
Orî sărat orî pipărat,
Pește tu cu poftă mare
De Probajenî n'aî mîncat ?
Aî uitaf, țerane, poate
Că 'n pricina ce-am avut,
Ocolașul cu dreptate
Să-mi plătești așa a vrut.

Că 'n Moldova în zădar
N'am venit eă din Fanar !

— N'am uitat oh, va! de mine !...

— Dacă, bre, nu ai uitat
Acești bani mi se cuvine,
Că ceva și eă am dat
Ca să fac supus și harnic
Pe țeranul dobitoc,
Zău, măi, daă și la ispravnic, —
C'astfel nu mai am noroc.

O ! 'n Moldova în zădar
N'am venit eă din Fanar !

— Mă rog mult Măriei Tale
Spune-mi, pontul zice-așa ?...
Ce fel, măi, să dai para!e
Pe țeran a desbrăca ? !
— Dacă pontul așa scrie,
N'am cetit, dar eă voiă da
Mulțămît, numai să știe
Amploiatul a lua.

Că 'n Moldova în zădar
N'am venit eă din Fanar !

N'ar fi oare mai cu cale
Să dai! mină de-ajutor
Pe la sate de-a fi școale,
Ca și bietul muncitor
A ști cum să se inchine
Tatălu! astor Tăril,
După cum i se cuvine,
Și-alte sfinte datoril.

— *Ma 'n Moldova în zădar,*
Am venit eu din Fanar ?

Un mojié să ştie carte !
Bre, tu, măi, ai nebunit !
Acest lucru pân la moarte
L-oiu combate în sfârşit.
Căci ţeranu 'n aste clime
S'a născut de a munci,
Ca prin ast' a Mea Mărime
Să se poată 'mbogăţi.
Că 'n Moldova în zădar
N'am venit eu diu Fanar !

Pentru gişte iarăşi nouă
Zeciuală ai să dai,
Adecă din zece două...
— D'apoi n'am. — Şi dacă n'ai ?
Ce îmi pasă mie oare,
Măi ţerane, cap de boi,
Să fi pus tu, tâlhare,
La clocit gisca pe ou !
Că 'n Moldova în zădar
N'am venit eu din Fanar !

Douăzeci de lei se face
Pentru gişte de a-mi da,
Că pe iaz pân' la lăptoace
De avea, puteau umbla.
Optuzeci de lei cu cale
E să-mi dai neapărat,
Pentru porcii dumitale,
Ce la iaz s'au adăpat.

Că 'n Moldova în zădar
N'am venit eă din Fanar !

— Pentru giște, porci și ceapă
Să plătesc eă, nu-l pacat ?
— Gisca, porcul ce bea apă,
Ceapa iar ți-a degerat, —
Patru sute lei se vine,
Ba și încă trei lețcăi,
Ca să ieaă eă de la tine.
Ei, Romine, ce zici, măi ?
În Moldova în zădar
N'am venit eă din Fanar !

O, aud, aud prea bine...
M'am pus însă pe gindit,
Cum lețcaie pentru mine
Măcar una n'al găsit ?...
— N'am găsit niclo lețcaie !
Ia acuși ți-oii arăta,
Știi, trăgindu-ți o bătaie,
De nici cind al cuvînta !
Că 'n Moldova în zădar
N'am venit eă din Fanar ?

Dintr'aceste patru sute
Scăzind suta ce-al să iei,
Bani, parale tot bătute,
Sute trei încă-ți mai ceiă ;
E o bună sumușoară
Sute trei și bani vre-o doi.
Îi munci tu și la vară :
Ne vom pune 'n cale noi.

Că 'n Moldova în zădar
N'am venit eu din Fanar !

Prin a pontului tărie
Am muncit un an deplin
Cu copil și-a mea soție,
Și dator tot mai rămân.
Prin a lui tot chibzuință
Am lucrat pentru străin,
Încet astăzi, în credință,
Nu am pită pentru mine.
O 'n Moldova în zădar
N'a venit el din Fanar !

*

ARISTOCRATUL

Tata tatel, cînd în țară
Domniau Domniî din Fanar,
Lingușind înaintară
Ciubucciî din ciohodar.
Dînd ciubuce apoi pline
Și aprinse cu calmac,
Grecîl, lacome jivine,
Dup' un timp Cluceriî îl fac.
Apoi, zău,
N'am drept eû
Să mă 'ngîlmî neîncetat
Cum că sînt aristocrat ?

Bunul mieû curînd devine
Vel Ispravnic, căci el, zău,
Cunoștea cu tact și bine
Ca s'apese cît de greû.
Văzînd Grecîl cum că știe
Și-a prăda prea-iscusit,
Peste-a țeriî Vistierie
El fu șef orînduit.
Apoi, zău,
N'am drept eû
Să mă 'ngîlmî neîncetat.
Cum că sînt aristocrat ?

Vistierul se insoară,
Luînd zestre de 'nsemnat,
Şi nevastă pe-o fecioară
Ce pe-un Paş' a dezmiardat.
După astă 'nsurătoare,
Treî luni numai aû trecut,
Şi în lumea de supt soare
Al mieû tată s'a născut.

Apoi, zăû,
N'am drept eû
Să mă 'ngîmf nelncetat,
Cum că sînt aristocrat ?

El se naşte, creşte mare,
Între Nemţi, Muscali şi Turci,
Şi-sî dă ţara spre 'mpilare
Ca pe pieptu-l s'aibă cruci.
În acest timp, de minune !
Mama 'n lume m'a adus ;
Naşu-mî însă şi-azi îmi spune :
Că-s drept flû de Neanţ şi Rus.

Apoi, zăû,
N'am drept eû
Să mă 'ngîmf nelncetat,
Cum că sînt aristocrat ?

Luxul Asiei se duce,
Vine-acel european,
Acest lux care aduce
Timpul cel mai şarlatan.
Tata dar îndată schimbă
Pe cupea rădvanul său,

Joacă stosul și se primblă,
Dătorii făciud mereu.

Apoi, zău,

N'am drept eu

Să mă 'ngîmf neîncetat
Cum că sînt aristocrat ?

Astă epocă pe mine

La Paris m'a aruucat ;

Ca să 'nvăț cancanul bine,

Spre a fi civilizat.

Reîntîlnindu-mă, 'npreună

Cu-al mieu tată, noi primim

Pe Muscali, cu voie bună,

Și lor țara li-o jertsim.

Apoi, zău,

N'am drept eu

Să mă 'ngîmf neîncetat

Cum că sînt aristocrat ?

Murind tata-mi, a lui stare

O am eu și cu al miei ;

Jumătate ins' o are

Cămătarii greci și-ovrei.

Ceialaltă jumătate,

Cheltuind din gros mereu,

Tot pe lucruri deșănțate,

O ipotecăiu și eu.

Apoi, zău,

N'am drept eu

Să mă 'ngîmf neîncetat,

Cum că sînt aristocrat ?

Prin urmare, c'o avere
Ce-î straină, mă mîndresc,
Şi-am şi merit şi putere
C'asa legi ne stăpînesc :
Ceî săraci tu as'ă ţară
Nu-s Romîni, is nensemnaţi ;
Şarlataniî numai dară
Orîşicînd is întrebaţi !
 Apoi, zău,
 N'am drept eû
Săî mă 'ngimf neîncetat,
Cum că sint aristocrat ?

O PĂSĂRICĂ¹

Mîndră pasărică, ce stai ofilită ?
Vulturul de care te înspăimîntai
Nu se mai zărește ; ești dar mîntuită :
Ai scăpat de dînsul, către ceruri sai !

Saltă, sai în aier, te înveselește,
Cîntă, păsărică, dulce, frumușel ;
Providenței sînte astăzi mulțămeste
C'a ei îndurare te-a salvat de el.

Saltă, păsărică ; vezi că-î primăvară,
Tîmpul ista ție este mult iubit ;
Desvălește 'ntinde a ta aripioară,
Zboară, vezi că rosa a îmbobocit !

Ah ! destul tu fost-ai supt păs, asupraire !
Frica despre vultur destul te-a ținut
La 'ntunerec negru, în nenorocire :
Crivește geroase destul te-aû bătut.

Salt' acumă, dragă, te 'nvîrtește, zboară :
Clima este dulce, cerul prea senin ;
Mergi de întîlnește pe-a ta surioară,
Căci și ea sărmana a trăit în chin.

¹ La intrarea austriacilor în România.

— C'q plăcere vie cu dorinți-apriuse,
Să mă urc în aier inima mea vrea,
Dar nu vezi alt vultur cu-aripă întinse
Gata să s'azvîrle crud asupra mea ?

Soarta mi-e cumplită, samăn ea nu are :
Am scăpat de unul, altul, mult mai rău.
Mă pîndește lacom, vrea a mea pierzare;
Mîntuie-mă, Doamne ! mare Dumnezeu !

*

PE MARGINEA MORMÎNTULUI

SONET

Aici a fost sa fie hotarul vieții mele!...
Adio ! mă duc din lumea în care am răbdat
Nenorocirî, necazurî cumplite, chinurî grele,
Și 'n căre în durere am plins neîncetat !

Mă duc, pe brațul Morții la sfînta nemurire.
Acolo, unde cerul etern e fără nori
Și unde fericirea nu e o nălucire,
Un vis ce-aci s'alunga în van de muritorî.

Cu toate-aceste însă, o voace 'n taină-mî zice,
De ai, sărmane, chipurî, rămîi înca aice,
Răbdînd cele răbdate, mai bine mulțămît.

Și inima-m , zdrobită de-amara suferință,
Acestui îndemo nu știu de ce îi dă credința...
De ce să-î fie oare pămîntul mai iubit ?

LA MORMÎNTUL LUI IOAN TĂUTU ¹

De-aici departe, departe tare,
La cel tîrg falnic scăldat de Măr ,
Pe-a' căror țermuri încîntătoare
Orîcînd s'aude numai cîntări,
Cîntări, concerte de flomele,
De miî de pasări cu vîers duîos,
Căci trandafîrul în orice zile
E ud de rouă, plapînd, voîos ;

Acolo unde pe aripioare
Zefîrul poartă nelncetat
Parfumurî dulce, încîntătoare,
Cît raiul sacru e chiar uitat,
Iară salcîmul, salcea pletoasă,
Se nasc oriunde, far' ajutor,
Și la tot pasul, în zile focoase,
Asil găsește un calător ;

Acolo unde miî de izvoare
Limpezî și rece curg, șerpîind
Prin florî, și'n urmă în lunca mare
Se zvîrl cu zgomot de se ascund:
Acolo chitrul, castanul crește
În țîutîrime, mare, tufos

¹ Pamfletist; unchiul poetului; mort în Constantinopol.

Și iasomia se înfrățește
Cu mirtul gîngăș, crinul frumos.

În aste locuri, clime senine,
Pe-aceste țărmuri, pe-acest pămînt, —
Cuprins de mușchiuri și mărăcine,
Uitat se află un trist mormînt!
Mormîntul ista în el ascunde
Oasele unui bărbat român
Ce 'n floarea vieții Parcele crude
L-aș stîns, sărmanul, pe țărm străin !

La dînsul nime, nime nu vine
Ca să-l orneze cu mîndre flori;
Nici împrejurul s'aud suspine,
Fiind departe de-amicî, surorî;
Șoptiră iute singură face
Urme pe lîngă acest mormînt;
Candela care la capu-l zace,
Nime-o aprinde, ci-o sufl' un vînt.

Cu toate-aceste bărbatul care
Se afl' aice de toți uitat,
Fiind cu viață, în lumea mare,
De-amicî, de rude era stîmat:
Iubia Moldova, mîndra lui țară,
C'un amor fraged, adevărat,
Îi doria zile de primăvară,
Dulci și plăcute, neîncetat.

Ale ei drepturi statornicite
De-anticul, bravul, bunu-l străbun ¹,

¹ Logofătul lui Ștefan-cel-Mare. (N. E.)

Privind cu ochii cum sînt lovite,
Plînge Românul, plînge acum,
Strigă cu voace, cu voace tare :
«Copii ai Romei, să ne unim ;
Căci privilegiul ni este mare,
Decît noi trebuî să-l sprijinim.»

Pe-a lui sonoră liră cerească,
Chiar acordată de Apollon,
În limba noastră cea românească
Cînta poetul cu dulce ton :
Varsă viața, simțirea toată
În imnuri, verse de-amor, de dor ;
Omul și lumea, fals și ciudată,
Cînta de ele, trist și sonor.

Însă amorul plin de turbare
Îl mistuiește de timpuriu,
Îl stinge, crudul, în depărtare
De-al lui țerm mîndru, pe dragu-l său !
Ultima vorbă ce mai rostește,
Suspînînd încă încetișor,
Văzînd de june că se sfîrșește,
Este, sărmanul : Patrie-Amor !...

Of ! curgeți lacrimi, curgeți șiroaie,
Și printre valuri vă strecurați
La cele țermuri mîndre, vîoaie ;
Cu ele mergeți, mergeți, zburați,
Apoi acolo voi stați de-o parte,
Așteptînd oara să vă urcați

Prin razl de soare in sferl fnnalte
De unde 'n rouă să picurați!

Peste mormintul care[-l] adoară
Inima-mi tristă, sufletul meu,
Ah! curgeți, lacrimi, curgeți izvoare,
C'a mea durere in'apasă greu!
Pieptă, de jale pătruns, suspină,
Lasă suspine amare-adânci;
Iar tu, zestre, pe-aripa-ți lină
Du-le acolo, l'a' Marii stînci.

Până cînd ceru[-l] plin de 'ndurare,
Aș vrea la tine să pot veni,
Ca fruntea-mi, ar ă de întristare.
De piatra-ți rece a o lipi;
Până atuncea, țerna mîhnita,
Să-ți dau, prea scumpo, atîta pot;
Primește jertfa prea-umilită
Ce ți-o trimete al tău nepot!

O COPILĂ MURIND

Maiculița, iată
Zorile s'arată :
Ziua s'a ivit,
Cerul înroșește,
Iar luna albește,
Plecând spre-ăsfințit !

Și-ochiul-mi ce se stinge
Privind, se convinge,
C'azi are a fi
O zi mult frumoasă.

.

Veți avea un soare
Cu rază sclipitoare
Și-un cer azuriu ;
Toate vor fi line,
De frumuseți pline, —
Dar eu n'am să fiu !

Nu, că moartea-îi fiară,
Și cumplita-îi ghiară,
Vrînd sufletul mieu,
Pieptul îmi zdrobește,

Amar mă muncește, —
Doamne Dumnezeu !

Iat' acuma, iată !
Ceață 'ntunecată
Cuprinde-ochii miei ;
Iară, după ceață,
Joc fără de viață,
Roiuri de scinteî.

Mor ! mamă iubită !
Și mor, vai ! mihnită,
Că 'ncă jună sînt ;
În a vieți-mî floare
Aû să mă coboare
În negrul mormînt !

*

CĂTRE MOARTE

Doamnă Moarte! astă sară m'am hotărit că
[să-ți scriu
O epistolă în versuri, cadențată cum eu știu.
Și-o 'ncep cu plecăciune, că, oricât de mare
[ești.
(Mare, mare, dacă intri orișunde cînd vrei!),
Dar să-ți scriu că-ți sărut mîna de loc chiar
[nu mi-a plăcut.
Nu că doară eu pe lume mînușite nu sărut :
Asta nu-l cu 'ncredințare, că pup mine și-am
[pupat,
Însă albe, delicate, — eu spun drept al mieu
[păcat.
Tot odată, doamnă Moarte, trebuiește să-ți mai
[spun,
Cum că n'am pupat vre-o mîna ca să capăt
[stăpîn bun,
Său favorul vre-unui mare... cum azi mulți
[obișnuiesc.
O! în asta eu sînt mîndru, chiar am drept să
[mă fălesc. —
Mulți au zis-o și-mi zic încă, că, din asta, ne-
greșit,

Nu o duc prea bine 'n lume și la mulți nu
[sint iubit.

Zică însă ce li place : cu-a mea soartă-s multă-
[mit.

Ca-ți sărut mînuța, doamnă, de a scrie n'am
[vroit,

Din motivul unei spaime ce pe mine m'a cu-
[prins...

De ce ? Iată. Cînd condeiu de hîrtie am atins,
O puter' imaginară chipul tău mi-a presintat :
Dar știți tocmai cum odată l-am văzut eu de-
[semnat,

Într'o carte groasă, tare, scrisă toată de-un
[creștin,

(Căci învață cum să capeți paradisul cel divin);
Că în carto de odată de 'nainte-mi te au pus,
Fără piele, de os numai, din picioare până sus,
Și c'o coasă lată 'n mină, ascuțită ca un briciu,
Tu cu care cosești oamenii, prefaci lumea,
[dărmî și strici.

Această împrejurare m'a silit să mă abat
De-a nu-ți scrie complimentul pentru doamne
[destinat.

Căci atunci pe clipă'n sine-mi mi-am făcut
[un fel de plan,
Că-i scirbos să pupi o mină sadea numai de
[ciolan.

Și-așa e cu bună seamă : asta e îngrozitor,
O urmare ce aduce oțerire și fior.
Dup' aceste eu îndată m'am și pus pe meditat,
Dacă meșterul acela ce portretu-ți a lucrat,
N'a făcut vre o greșală, și întocmai te-a descris...

De ești astfel, doamnă dragă, apoi zău ca ești
[de ris...

Să fii tu numai de oase fără carne, piele... fii!...
Deci, privind așa făptură, de flori nu te 'ngrozi.
Ma mir mult, ce te creara așa -laba Dumne-
[zeu? !...

Hm!... știți una, și-asta este numai chiar no-
[rocul tău,

Că, de-ar fi fost să-ți mai deie ceva carne, ceva
[său.

După multa-ți ocupare ai fi dus-o foarte rău:
Osteneala și sudoarea atunci des te-ar fi supus
Sa mai lași lumea în pace, să mai dormi cu
[fața 'n sus.

Alta încă, cum că ochi-ți ți s'aũ dus în cap în
[fund,

Din motivul bătrineții cu 'nțelegerea-mi pă-
[trund;

Dar aș vrea să știu, o doamna, cum de dinții
[ți-s întregi:

Iată, iată o problemă ce aș vrea să mi-o des-
[legi:

Tu, ce ai atîția secolii, să aibi dinții sănatoși,
Cînd eũ încă zău sint june, și-ai miel toți în
[șir voioși

Joc în gură-mi contradanțul... De n'ai suflet
[egoist,

Îmi răspunde de te-ajută în aceasta vre-un den-
[tist...

Hola! Musa, domnișoară, că sintem prea polilogi
O! prea. prea din cale-afara și 'n cadențe rim-
[olog!

Numai cauzele-acelea ce pe mine m'aŭ făcut
Să scriu Morții plecăciune, nu că minile-i
[sărut,
Să le-arăt vrînd, pîn' acuma rînduri multe-am
[înșirat,
Hola, Muse! cu-așa chipuri noi vom scrie neu-
[cetat,
Fără ca vre-odinioară la vre-un capăt să ieșim.
Deci iea seama, domnișoară, ca să nu ne rătăcim,
Și, mai bine, hai în grabă să curmăm ce-am în-
[ceput,
Și, pe cît va fi putință, să scrim tot ceva mai
[scurt.
Deci ascultă, doamnă Moarte, de-I cu cale, cu
[reson,
Nu știu bine, însă ție eŭ de azi mă fac spion;
Și 'n sfîrșit îți dau de știre că de-acum să te
[păzești,
Căci în lume în tot omul ai un dușman să 'u-
[tilnești.
Nimene nu te iubește, dar chiar nime 'ntr'un
[cuvînt:
De te-or prinde, vai de tine! te-ai stins, zău,
[de pe pămînt.
O! complotul este mare și partidele de-ajuns,
Și-apoi toate șoptesc tare, nu șoptesc nici cum
[ascuns;
Una zice că ești șuie, niciodată lucrezi drept;
Că lipsești pe fi de mume și iei pruncii de la
[piept;
Alta, iară, c'ar fi bine să lași omul pe pămînt
Să trăiasc' un secol tocmai după legea celui Sfînt,

Căci, luindu-l mai înainte, abus mare făptuiești.
Ba mai zic că prin tălmie chiar și tu te m-
[tuiești]

Cred, sârmaui, că se poate ca, și unde-l omul
[pus.

Să cam rupi și 'n tribunalul care este-acolo
[sus.

Alta, cum că lași pe lume să vieze prea mulți
[răi.

Prea mulți oameni fără onoare, ipocriți și nă-
[ărăi;

Prea mulți luzi fără de lege, trădători de țeri.
[coțeari,

Pizmași lacomi, lingăi ageri, bufoni dibaci și
[tilhari:

Astei cereri stravagante de cumva te-ți potrivei,
Apoi globul într-o clipă de tot poți a-l pustii.
Alta, vrea să stingi din lume pe poeții ce scriu
[rău;

De ideia asta însă nu-l uici cum spionul tău,
Și nici trebui ascultare intru-aceasta ca să dai,
Căci atunci tu pe mine mai întâiu ai să mă tai.
Fel de fel de vin ai asupra-ți pun, în sine, nen-
[cetat.

Și un pas nu poți tu face. să nu fie criticat.
În zădar cu elocință medicii se strgulesc
De a-l face să 'nțeleagă că de patimi se orbesc,—
Că el strigă, fiind uua, ca și niște lei turbați,
Cum că azi a' tale-unelte sînt chiar domni
[ipocrați.

Eă ace-te le-ascult toate și la toate mă 'n-
[voiesc.

Ca să p t e u ț ie, doamna, cu credință să servesc.
Ast metod nu-î nou pe lume, și-î metod prea
[minunat:

Cine e cu două fețe duce-un traiu de Împarat.
În sfîrșit, ieau îndrăzneală, dacă nu te'î supara,
Din a' mele păreri proprii ca să-ți scriu și eu
[ceva.

Știu ca tu ești călăuza ce transporti în Raiul
[sfînt,
Sufletul ce sapte bune a lucrat pe acest pă-
[mint:

Știî aceasta foarte bine și nici cum mă în-
[doiesc,

Căci în cărți cu lamurire scrise toate le gasesc.
Însă, doamnă, mă 'nfioară cînd în minte eu
[imi pun,

C'al mieî corp a să devie pentru viermî un
[prînz prea-bun,

Căci, oricum, măcar ca este din țernă alcătuit,
Al mieu suflet de el însă anî a fost nedes-
[părțit;

Prin urmare nu pot crede că nu îl va părea
[rău,

Privind în astfel de¹ stare pe companionul său,
Nu cred iarăși nici aceia c'acest lucru un
[mister

Va rămîne pentru acela ce-a să șază în eter:
O! acel ce-a să devie un atom prea-în și
[sfînt,

N'a să poată el strabate cu vederea-î în mor-
[mint?

¹ Textul: așa.

Apoi alta încă, doamnă, îndrăznesc ca să-ți
[mai spun,
Că mijlocul tău, prin care ni ieși viața, nu e bun,
Căci prea mult în agonie tu ne lași de ne
[muncim,
Prea ne zburiumăm, la dracul! și-ochii prea
[li răsucim.
După toate-aceste încă rămânem în urmă, zău,
Și cu gurile căscate, lucru care șede rău!
N'ar fi oare mai cu cale, prin Infern când te
[pogori
Cite-odată spre primblare, — de și-acolo nu
[sint flori, —
Să 'ntilnești pe acela care ghilotin' a născocit,
O mașină minunată, după cum am auzit
(Căci îndată ea rătează orice cap, frumos sau
[slut,
Și-astfel nu ești tocmai crudă, dacă asta-î de
[crezut),
Și să-î dai poruncă aspră, o mașină a-ți dura,
Dibăcită, decît coasa-ți mai puțin a tortura.
Zic aceste, dar tu, doamnă, fă precum voiești
[și știți.
Decît, tare mă rog ție, mă mai lasă între vii...
Somnia însă mă răpune, căci, scriind, am obosit;
Deci sfîrșesc a mea scrisoare, mulțumit că am
[găsit
Chip bun, eu să mă 'nsemn ție, după cele de
[mai sus,
Cum că slăt a dumitale, chiar nevrînd, plecat
[supus.

D-lui I. G. HOLBAN, casier

S'a schimbat Mitologia !
Musele prin lux s'avînt' ;
Iar Pegas, bată-l urgia,
Cere şea şi friu de-argint.

Pastorale n'ar mai face
Nici chiar însuşi Florian ;
Omului azi banu-l place,
Fie 'n rasă sau caftan :

Prin el, lesne-ajungi dorinţa
Nimfe chiar să 'mbrăţosezi ;
Fără dînsul umilinţa
Şi despreţu-orîunde vezi,

Un exemplu viu şi tare
Te am chiar pe dumneata :
Lada Statului cînd are
Banî, mandate-a achita,

Toată lumea şopteşte.
«Ce de treabă casier !» ;
La din contra, ea rosteşte
Că eşti aprig ienicer.

Ai făcut dar de minune
Că, de june, ai zdrobit,
Ale liri-ți coarde, strune,
Instrument nenorocit !

Un astfel de drum său cale
De luam de mult și eu,
N'aș cînta și în țimbale,
Ca să capăt ce-am să ieș.

Și-apoi ciuda mă zdrobește,
Cînd cînt pîn' ce răgușesc ;
Și cîntarea-mi nu rodește.
Cu ceva să folosesc...

Dacă vrei să fim noi bine,
Cînd sint bani fă a se da
Ceia ce mi se cuvine, —
Că 'n altfel, te-oi satiră,

Spre a da dovadă vie
Că, de și sint bard bătrîn,
La bancheri, casierie,
A mea liră n'o închin !

D. DĂSCĂLESCU

VERSURILOR MELE

Zburați! acum e vremea; vă duceți, versurile!
Scăpați din închisoarea în care v'am ținut;
Zburați! și la lumină, cochete, frumoșele,
Vă duceți de la mine, iluzii ce-am pierdut!
Plăpinde, rușinoase, siliți, prin melodie,
De pizmă și de ură pe răi a desarma,
Li cereți indulgență l'a voastra armonie
Și spuneți că-s ferice ori cînd mai pot cînta.

Zburați! și prin bordeie intrați mingietoare,
De veseliți săracul, ades nenorocit:
Îi spuneți la durere că soarta-l schimbătoare,
Că până și năcazul tot are un sfîrșit.
Zburați și prin palate — c'acolo e amară
Viața mai adesea; — și, de-ți putea intra,
Li spuneți că durerea se face mai ușoară
Cînd omul face bine, sau poate a cînta.

Zburați prin buduare, la cele frumoșele,
De spuneți că o zină și eu am adorat;
Mai spuneți că-s puține, ce 'n versurile mele.
Ca niște pilde rele, cu drept le-am satirat.
Li spuneți — ca să știe că, multa nepăsare
Și-a lor neînduplecare nemaî putînd răbda,

Pierzînd orice iluzii, neavînd nicio sperare,
Mă mîngîiî, şi-s ferice, orîcînd mai pot cînta.

Zburaţi fără 'ncetare, şi duceţi mîngîiere
Orîunde se găseşte un om nenorocit :
Curmaţi orice durere, turnaţi pe rauă mîere.
Şi duceţi pocăinţa aceluî ipocrit ;
Apoi, triste, modeste, intraţi în luchisoare,
Morala creştinească cercînd a propaga ;
Mai spuneţi că speranţa luceşte ca un soare,
C'acela uită toate, ce ştie a cînta.

Zburaţi şi 'n acea sferă de dulce poezie
Ce astăzi veseleşte pe pîpîlul romîn ;
Dar mergeţi cu sîlală, luptaţi din armonie :
Parnasul greî se urcă, la poale-l mulţi rămiu.
Poeţilor li spuneţi c'aprîns de admirare
L'a' lor suave-accente, am vrut a-l imita ;
Copii ai minţii mele, li cereţi îndurare,
Şi spuneţi că-s ferice, chiar răî de pot cînta.

Zburaţi, zburaţi orîunde, vă duceţi, versurèle,
Şi spuneţi că, adesea eî dac'am satirat,
A fost numai pe-aceia aprînşî de patîmî rele,
În vreme ce, orîunde, pe buî i-am admirat.
Zburaţi : calea-l deschisă şi vremea e prosperă,
Siliţi prin armonie pe toţi a încluta ;
Mai spuneţi totodată că trîsta-mî carieră
Se 'ncheie, fericită, în a putea cînta.

Mart 1852.

MARTIRIUL MAICEI MELE

Martiriū e. Doamue, viața, cacl' chiuurī nencetate
Și mil' de suferințe în veci ne năcăjesc;
Năcazurile grele, ce vin nenumărate,
La moarte se sîrșesc.

Martir' ai fost tu mama, și moartea nempăcată,
Curmind fără de vreme al vieții tale fir,
La locuil' eterne, la bolta instelata,
Trimes-a un martir.

Dar spune-mi, scumpă mamă, din bolta azurie,
Mai vezi tu copilașii ce pieptu-ți au hrănit?
Căcl' sufletul nu moare, iubirea-l etern vie,
Și noi mult te-am iubit!

Îmi pare, scumpă mamă, că văd a ta privire,
Cînd soarele lucește pe orizont senin:
Atuncea mi se pare că văd în fericire,
Surisul tău cel lin.

Și, iarăși, cînd natura, de-odată tulburată,
Pe ceruri nori întinde, și norii varsă ploă,
Eu cred ca tu atuncea, adînc induioșată,
De sus ne cerți pe noi.

Aşa, martiriu e viaţa, dar lumea, văd, te plînge,
Căpiil tăi, o! mamă, în lacrimî, văd, se friug;
Durerea mea e mare, şi n'am lacrimî de sînge.
Pe tine să te plîng.

Dar spun că 'n astă lume, cînd omul poate
[plînge,
Durerea-î trecătoare, ca toate pe pămînt;
De este-aşa, o Doamne, durerea mea nu stînge.—
S'o pot duce 'n mormînt !

Iunie 1951.

*

U N D I N A

BARCAROLĂ.

«Iubită barcă, zboară, pe apa de tot lină,
Ha! du-mă la drăguța ce-a mea durere-aluă.»

Așa cînta pescarul, cînd, noaptea, fără frică,
Gîndind l'a sa iubită, pe lac vesel trecea;
A apei lină față cu vîsla el despică,
Și, iute, barca, iute, ca clipa, se ducea;
Zbura ca rîndunica, pe apa liniștită,
O dungă argintie în urma ei lăsa,
Și-adese orî pescarul natura adormită
De cîntecul său dulce făcea a răsuna.

«Iubită barcă, zboară, pe astă apă lină
Să mergem la iubita ce-a mea durere-aluă.»

Al său cîntec tăcuse, dar altul îi răspunde,
Un cîntec de sirenă, un glas încîntător:
«Eû sînt», îi zice glasul, «regina cestor unde,
Nu trece mai departe, oprește al tău zbor.
Pescar! eû sînt Undina, și cîntecu-mî te-a-
[doarme
Cînd noaptea e senină, în biet lăcașul tău.

«Pescar ! cū sînt Undina, ce niciodată doarme,
Ce nencetat vegheaza pe mult iubitul său.

«Pescar, rămîi cu mine, supt astă apă lină ;
Aici durerea tace, și-orî ce năcaz s'alină.

«Pescarule drăguță, nu merge mai departe,
Rămîi aici cu mine, în umedu-mi lăcaș ;
Aici e fericirea, și apa te desparte
De lumea cea vicleană ; rămîi, o ingerăș !
Aici a ta iubită, mă crede, nu te 'nșală,
Aici nu asuprește cel mare pe cel mic,
Aici nu se cunoaște greșitul, nici greșeală,
Aici pescarii, dragă, n'aû frica de nimic.

«Pescar, rămîi cu mine ; supt astă apă lină
Mă crede că durerea și-orî ce năcaz s'alină.»

A lunii dulce rază luciă peste Undina,
Pescarul în uimire sta 'n gînduri cufundat :
Gîndește el, gîndește, caci noaptea e senină,
Și cîntecul Undinei de tot l-a fermecat,
Undina cîntă, cîntă, iar barca 'ncet plutește
Spre cel vîrtej de apă, adînc, primejdios,
În care tot pescarul sîrșitul său găsește,
Atras fiind d' Undina cu glas melodios.

Ea-l zice, cîntînd : «Vino, supt astă apă lină
Durerea, crede, tace, și-orîce năcaz s'alină.»

Din cela mal s'aude : «Iubite, ea te 'nșală
Căci, ciîi aî ascultat-o, la mal nu s'a 'nturnat ;

Cu moarte-î răsplăteşte, nu face vre-o greşală.
Gîndeşte că de-aseară te-aştept eu nencetat !
Pescarul se trezeşte, voinic pe vi-l' apasă
Căci glasul mîndrei sale din somn l-a deş-
[teptat.

O dungă argintie în urmă barca lasă,
Şi spun că de-atunci nime în lac nu s'a 'n-
[necat.

Pescarul, cîntînd, trece pe apa de tot lină,
Se dăce la iubita ce-a' lui dureri alină.

*

CARTEA VIEȚII

Omul, în lume oricît trăiește,
Altă nu face decît învață
În cartea vieții, ce n'o sîrșește
Până se curmă și-a lui viață.

N'o mai sîrșește, căci cartea are,
Volume multe și mîi de file;
Învață hojma fără 'ncetare,
Căci tomuri, file sînt anî și zile.

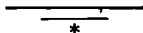
În floarea vrîstei, cînd iese 'n lume,
Toate ce vede, frumoase sînt;
Apoi din carte cunoaște-anume
Că tericire nu-î pe pămînt.

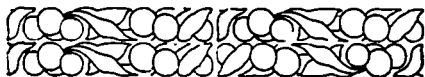
Înveți, și anîi hojma te-apasă,
Rosele zboară de pe obraz,
În loc, vin vrîste ce ți le lasă
Pe frunte chinul, multul năcaz.

A Providenței naltă voință
Cărții de titlu «Viață» a dat;
De chinuri grele, de suferința..
A' cărții file le-a înundat.

Drept mîngiere la suferință,
Ni-a lăsat însă pe-acest pămînt.
Mila, speranța și-apol credință:
Fericit simbol, de trei ori sfiut !

Ianuar 1851.

CĂSĂTORIA

LA AMICUL MIEŢ S.

Adevărat să fie ? Tu ți-ai gasit femeie,
Vrei sa te 'nsori, amice ; așa ai hotărît ?
Luat-ai însă seama cum trebuie să ieie
Orice bărbat cuminte, ce merge spre 'nsoțit ?
Făcut-ai socotcală năcazurilor toate
Ce după cununie vin şir nedespărțit ;
Gîndit-ai tu vre-odată, gîndit-ai că se poate
Ca prin casătorie să fii nenorocit ?

Cu zimbet de 'ndoială răspunzi l'ăşa cuvinte :
Tu nu crezi că se poate să fie cum zic eu ;
Mireasa ta e bună, zici, are purtări sfînte
Şi calități plăcute, în caracterul său.
Aşa femeii, amice, poate că slut în lume,
Eu cred că şi 'n Moldova şi chiar în Iaşi pot fi
Femei ce prin purtare doresc a-şi face nume,—
Dar crede că de-acestea puține vei găsi.

Dar poate să se 'ntîmple mireasa ta să fie,
Din numărul cel mare, mult mai nemărgenit ;
Se 'ntîmplă zău adesea, odată cu soție,
Să-ți viрі ca zestre 'n casă un iad nesuferit.

Și-atuncea tu 'u căiuță de-a ta greșală mare,
Să blestemî însoțirea, să blestemî nencetat
Urșita-ți ticăloasă ; să blestemî și mai tare
Pe bieții nun și uuna, cari te-aû cununat.

Ce-ai zice tu, amice, vazînd c'acea copilă,
Ce astăzi ție-ți pare un lînger deplinît,
De-odată s'ar prefăce în viespe fără milă,
Cîrtind la tot ce-l face, cîrtind necontenit ?
A unci mă crede, frate, cu groază vil acasă,
Atuncea fugi în lume, și 'n lume toate-ți plac
Afară decît casa în care te apasă
Femeia cîrtitoare, ce ți-a venit de hac.

Dar încă nu-l nimică : ce ai mai zice oare
Văzînd c'a ta soție, uitînd tot ce e sfînt,
Tot lunecînd la vale, s'ar da pe desfrîinare,
Uitînd că e rușine și cinste pe pămînt ?
Atunci la tine 'n casă oricine viue, place,
Cocheta îl primește cu zîmbet lîngăresc,
Iubește pe oricine ce curte vrea a-l face,
Și ție vezi c'atuncea cucuie 'n frunte-ți cresc.

Mai este încă, frate, femeia rea de gura,
Ce tot hodorogește, de toți : de bun, de rău,
Din gură alt nu-l ieșe decît vorbe de ura,
Pe toți batjocurește... și chiar pe tată-său.
Aspidă nempăcată, cu tîrgul te 'nvrăjbește,
Te vezi de toți amicii pe 'ncetul părăsit ;
De scapi încă cu-atîta, de nu se mai gasește
Să-ți ceie socoteala vre-un om batjocuit.

Dar oare cum îți pare plăcuța anecdotă
Ce 'n zilele trecute prin tîrg s'a auzit;
Spunea că o cocoană, plăcută, cam de modă
Și-a lepădat bărbatul, de dînsa calicîit !
Mă crede sînt, amice, de-acestea ce pe straie
Averî întregî duminică, bărbatu-șî sărăcesc,
Din starea înflorită, îl lasă chiar pe paie,
Îl lasă 'n suferințe ce 'n veci nu-l parăsesc.

Să facem socoteala : întâi cîrțitoare ;
Cocheta ce te 'nșală, al doilea la număr ;
Apoi cea rea de gură, și cea cheltuitoare.
De nu mă 'nșel, sînt patru. Și sînt în adevăr.
Dar încă alte feluri mai sînt în lume, multe,
Mai sînt cele galante, care obișnuiesc
Să puie pe-a lor față, să nu pară prea slute,
Coloare 'mprumutate, ce 'n tîrg cu banî găsesc.

Mai sînt... destule însă, căci văd că n'am cre-
[zare,

Ba poate încă-î zice că eu te pizmuiesc,
Său că pe soțioare vre-un alt motiv mai mare,
Din ură mă silește astfel să-î zugrăvesc.
Ei bine ! așa fie ! Din loc ura mă lasă :
Mireasa ta-î o sfînta, eu mă cunosc greșit ;
Dar, cînd vei fi la țară și-î vrea să pleci spre
[casă,

Cocoanei dă de știre, să știe c'ai pornit.

* * *

Amice, ca și mine, urînd acest rău mare,
În versurile tale, amar l-ai satirat ;
Ei poate am greșală, dar totuși mi se pare

Că, să scăpăm de dînsul, nici nouă nu ni-l dat.
Deci, frate, îndrăzneală ! și, dacă tu de soartă
Cu niscaiva cucuie vei fi împodobit,
Te mîngîie, iubite, și tot voios le poartă,
Zicîndu-ți : cîți ca mine întocmai aș pățit ! —

Iulie 1851.

*

APA TRECE, PIETRELE RĂMÎN

Aveam un moș odată : eă lui orice durete,
Năcazurî, suferințe, pe loc i le spuneam ;
Ca floarea însetată, ce fără rouă piere.
Cu sfaturile sale ades mă mîngîiam.
El fmî zicea odată : — Copile-s trecătoare
Durerea, bucuria, surîsul și suspin,
Și răul chiar se uită, dar binele nu moare.
Copile, apa trece, dar pietrele rămîn !

— Dar, moșule iubite, nu vezi că toate 'n lume
Sucite, scîlciate, merg șovăind pe dos ?
Dar nu vezi că necinstea azi poartă frumos
[nume.

Cînd cinstea-î socotită ca lucru urfios ?

— Întocmai după ploaie, vezi, apa vine mare,
Și trece peste pietre, ce de pămînt se țin ;
Dar apa scade 'ndată ce bate-un pic de soare.
Copile, apa trece, dar pietrele rămîn !

— Da' nu vezi tu minciuna că astăzi falnic
[merge ?

Da' nu vezi că sînt toate cumplit șarlatanism ?
Că orîșice virtute pe zi, pe zi se șterge ?
Că singura simțire e numai egoism ?

— Copile, între stele sînt multe mincinoase,

Le vezi căzind adesea cînd cerul e senin.
Dar cele-adevărate etern sînt luminoase
Copile, apa trece, dar pietrele rămîn .

— Da' nu vezi chiar femeia, de rele molipsită,
Ducînd în desfrînare un traiu nepăsător?
Da' nu le vezi pe fleacuri, pe-o placă aurită,
La venetici din lume cum dau al lor amor?
— Străinul, măi băiete, e pasăre de vară.
Femeia 'n veci nu poate fără de ghimp în stî;
Străinul însă trece, iar voi trăiți în țară.
Copile, apa trece, dar pietrele rămîn !

— Da' nu vezi tu Românul trăind în lenevire?
Da' nu vezi tu ideia oprită 'n zborul său?
Iubita Romănie plecată spre peire —
Acele rele toate le vede ochiul tău?
— Copile, ai greșală : o țară 'n veci nu piere,
Și 'n veci nu se va stinge, s'o știți, neamul român ;
Dar tu după durere așteaptă mîngiere.
Copile, apa trece, dar pietrele rămîn !

A noastră mîngiere, copile, stă 'n credință :
Credința ne 'ntărește, ne face să uităm ;
Ea-î soră cu speranța, și-a noastră suferință
Că s'a sfîrși vre-odată, din inimă sperăm.
Durerea e ca apa ce trece, șerpuiește,
Ea lasă după sine năcazurî și suspin,
Iar pietrele-s speranța ce 'n veci nu ni lipsește.
Copile, apa trece, dar pietrele rămîn !

1851, Iulie 17.

PRETENȚIILE LISEI

Lisa des mă cercetează,
Cu-al ei glas incintător,
Și în ochi-î sciuteiază
Voluptate și amor.
Lisa, zic, ades mă 'ntreabă
Pentru dinș-a ce-aș jertfi ?
Eă zic : «Scumpo, orice treabă,
«Orice 'n lume aș iubi.

Ți-aș jertfi, și, zău, nu-s glume,
Orice bine pămîntesc ;
Rang, averi din astă lume,
Tot ce-î scump, tot ce iubesc.
Ți-aș jertfi, s'o știî tu bine,
Poesia și-orice vis,
Ți-aș da singele din vine
Partea mea din paradis.

Ți-aș fi dat eă încă ție,
De-aș fi fost un împărat,
Și puteri și bogăție,
Și chiar tronul-mî înălțat ;
Ți-aș fi dat flota din Mare,
Pe-un minut ce-mî pare vis,

Armia pe-o sărutare,
Viața mea, pentr'un suris.»

— Bine. bine, asta-mî place.
— Lisa zice, — dar mai vreă.
— Altă n'am ce jertfă-ți face,
Ți-am dat tot ce pot da eă.
Căci trei lucruri sînt în lume,
Ce eă unul nu pot da :
Cîntea, țara, și-al mieă nume ;
Liso, nu te supăra,

Căci sînt daruri mult iubite,
Ce cu ele m'am nascut ;
Sînt comori neprețuite,
Ce cu laptele le-am supt :
Pentru-aceasta, Liso dragă.
Din cît pot, ți-oiă da ce vrei,
Dar trădare nici în șagă,
Niciodată să nu-mî cel.»

În-ă Lisa mă raspinge,
Zice cum că n'o iubesc ;
Ea mă ceartă și tot plînge,
Și-mî tot zice : Cîți jertfesc
Cînte, nume, pentru stare,
Pentru fleacuri nebunești,
Dar tu ai inimă tare,
Și de fel nu mă iubești.

— Liso ! vorba-ți nu se prinde :
De cînd lumea e știut,

Că un om nu poate vinde
Un odor ce n'a avut:
Apoi cinstea, soră draga,
Nici nu-l marfă de vîndut:
Cine-o are-o ține 'ntreagă,
Cine-o vinde, — n'o-a avut! —

1851, August 15.

JURĂMÎNTUL HOȚILOR

Era timpul acela cînd omul s'odihnește,
Cînd toate-s în tăcere, cînd noaptea ne 'nvă-
[lește

Cu neagra ei mantă,
Cînd luna cea gălbie ni ține loc de soare,
Cînd păsăruica tace și buhna cobitoare
Începe a țipa.

Pe cînd nenorocitul gîndește și oftează
La chinurile sale, din suflet lăcrămează,
Văzînd că n'aû sfîrșit.

Pe cînd chiar și cel mare, ce trîndav odihnește,
Odihnă, nici somn gustă, ci 'n pat se vîrcolește,
Gîndînd nerontenit.

Pe-atuncea, și'n poiana ce-î mult întunecoasă,
Venind de prin potece, o ceată numeroasă
De hoți se aduna :

Mergeaû ei în tăcere, părea' că-s umbre rele
Ce ies' de prin morminte, ridică pietre grele,
Și 'ncep a s'alunga.

Îndată ce sosiră, și șeful lor se scoală,

La toți pe rînd se uită, și'n fața-I ca de smoală
Cumplit ochii sticlesc.

E nalt el ca stejarul, privirea-I fioroasă,
Și, vorba-I cînd răsună, turbată, furioasă.
Chiar hoții se 'ngrozesc.

«Copii», li zice hoțul, și codrul lung răsună,
Pădurea clocotește, din vale 'n vale sună
Ecoû îngrozitor —,

«Copii, de multă vreme, noi toți cu bărbăție
«Prădăm pe mic și mare, la codru și'n cîmpie
«Globînd pe trecător.

«Copii, acum pot zice că voi nu știți ce-I frică,
«Nici legile din lume, nici milă, nici nimică :
«Prădați pe morți și vii ;
«Virtute și rușine, povești de tot ciudate,
«De cei fricoși stirnite, pot fi 'ntrebuințate
«De babe și copii.

«Dar poteră vrăjmașă, a țerii vijelie,
«Ca să ne înfrîneze de-a noastră sumeție,
«Pornește-acum spre noi.
«Sărmana, ea nu știe că nime ne 'ngrozește
«Că hoțul, în turbare, în poteră izbește
«Ca lupul ce dă 'n oi !

«Jurați-mi îns' acum, jurați în gura mare
«A poterii peire și mie ascultare,
«Cbiar până la mormînt.
«Jurați ! și jurămintul ne lege și mai bine,
«Mai strîns să ne unească ; ha ! ziceți după mine
«Cumplitul jurămint !

«Să fie trădătorul pirlit în veci de soare;
«Curgîndu-l la picioare tot limpede izvoare,
 «Să moară însetat ;
«Să simtă el a foamei durere nempăcata,
«Să cadă liug'o masă bogată, 'mbielşugată.
 «De foame leşinat !

«Să meargă, să tot meargă, să treacă deal şi
 [vale,
«Blestemul să-l ajungă, să n' aibă 'n a sa cale
 «Odihnă nici de loc ;
«Să vadă că-l goneşte o poteră cumplită
«Şi singura-l scăpare, puşcuţa mult iubită,
 «Atunci să nu-l iea foc.

«Precum pe 'ncetul apa străbate chiar prin
 [stîncă,
«Aşa şi lui durerea să simtă că-l mînlucă
 «Pe 'ncet inima 'n sîn;
«Să moară lung, să moară în tristă agonie,
«Pe patul de durere, şi moartea-l să nu fie
 «O moarte de Român !»

Toţi hoţii împreună rostiră 'n gura mare
A lor afurisire, strigînd apoi mai tare
 Ură ! şefului lor.
De ţipete de buhnă pădurea lung răsună
Şi 'mprăştie 'n natură, cu hoţii de 'mpreună,
 Ecoû îngrozitor.

Septembre 1851.

EŪ SÎNT RĂZEȘ

Mergînd odată, din întîmplare,
Cam priu saloane de oameni mari,
Văzuiî cochete cu suflet mare,
Ce-și zic cinstite; văzuiî coțcarî,
Ce fac de cinste numai paradă.
Și-ar vinde-o toată, zău n'ar da greș,
Numei foloase cînd să li cadă: —
Văzuiî zicin lu-mî că sînt răzeș,
Răzeș. răzeș.
Răzeș, răzeș...

Așa și este, și se 'nțelege:
Greșitul este strămoșul mieu;
Să profiteze, mulgînd vre-o lege,
Neavînd voință, acum trag eu:
El zicea hojma că orice pierе,
Că numai cîntea nu dă de greș.
Auzî greșeală, auzî părere!
De-aceia astăzi sînt eu răzeș,
Răzeș, răzeș
Răzeș, răzeș...

Orî n'am dreptate, orî n'am cuvinte,
Oare în lumea cu boierî,

Nu e cutare, ce prin plăcinte
Și-a făcut stare, armoarii ?
Strămoșu-mi însă zicea odată
C'asa mijloace ne dau de greș.
Văd din potrivă, căci lumea toată,
Oricine-mi zice că sint răzeș,
Răzeș, răzeș,
Răzeș, răzeș.

El zicea încă, și-avea de fală,
Romfu să fie. Dar mulți privesc,
Ce zic : din vine chiar ca pe-o boală
Ar scoate-un singe ce-l românesc
Și sint tot bine, merg spre mărire :
Așa mijloace, uu dau de greș ;
Strămoșu-mi însă dio rătăcire
N'a vrut să iasă, și sint răzeș,
Răzeș, răzeș,
Răzeș, răzeș.

Strămoșu-mi încă, în bătălie,
Se bătea verde, ca un Român ;
Alții în urmă de pe cîmpie
Desbrăcau morții, ce jos rămîn,
Și, cu foloase, făceaū tratate ;
Strămoșu-mi însă zicea ca-l greș
A-și vinde țara și-a nu se bate.
Văd din potrivă, căci sint răzeș,
Răzeș, răzeș,
Răzeș, răzeș.

Dar, din păcate, cînd cruda soartă
Te dăruiește cu-așa străbuni,

Ce nu știu rupe, ba zău se poartă,
Nu știu : cu cinste, ori ca nebunî,
Atuncea rabdă, căci n'ai ce face.
De-avea voință, azi fără greș
Eram om mare, eram în pace :
N'ar fi zis nime că sint răzeș,
Răzeș, răzeș,
Răzeș, răzeș.

Decembre 1851.

*

FERICIREA

Cînd e noaptea senină, iar bolta azurie
De stele luminoase o vad eû scînteind ;
Cînd ochiu-mî, în uimire, pe luna cea gălbie,
Pe blînda ei lumină, se vede rătăcind ;

Cînd, seara, în dîmbravă, simţesc un vînt. ră-
[coare,
Ce parcă mă desmiardă, suflînd încetişor,
Şi-aud în depărtare cum o privighitoare
Dumnezeirii cîntă un imn încîntător ;

Cînd, inima-mî aprînsa de dor de Romănie
Mergînd spre propăşire, pe ţara mea privesc,
Şi limba romănească, c'o dulce armonie,
Poeţi cu mari talente, cîntînd, văd o'o slaveşc ;

Cînd Lisa-mî mult iubită, de pleptu-mî răzi-
[mată,
Cu dulcea ei zîmbire, cu chipu-î Ingeresc,
Îmî dă o sarutare, şi-mî zice tot-odată
C'o dulce voluptate : O dragă, te iubesc, —

Atuncea, ah ! atuncea, simţesc eû fericirea,
Simţesc că, printre rele, şi multe bunuri sînt.

Atuncea, în uimire, răsufu mulțămirea
Și uit orice durere, chiar uit că-s pe pământ.

Cînd e noaptea senină, iar luna blînd lucește,
Cînd toate în natură răsufă 'ncetișor,
Uitîndu-mă la stele, vederea-mî rătăcește,
Și sufletu-mî se 'nnalță, pe 'ncet, spre Creator.

Cînd blînda filomelă, pe-o noapte racoroasă,
Divinității cîntă un imn melodios ;
Inima mea, pătrunsă, renaște credincioasă,
Și ruga se înalță în imn religios.

Cînd, inima-mî aprinsă de dor de Romănie
Mergînd spre propășire, pe țara mea privesc,
Pătruns de mulțămire, dorit de poezie,
Cu-a celorlalți cîntare, cîntarea mea unesc.

Cînd Lisa-mî mult iubită, de pieptu-mî rîzimată,
Prin dulcea-I voluptate mă 'mbată 'ncetișor,
Uitînd orice pornire, urta, vinovată,
Simțirea mea se pierde într'un delir de-amor.

Si-atunci, uitînd durerea, orice simțire 'nvie,
Îmi par toate frumoase, și traiul chiar ușor,
Căci simt că fericirea se 'ncheie 'n reverie,
În dulcea armonie, poezie și-amor.

Ianuar 1852.

M A R G A R I T A

«Ah ! spune-mi, floricica, ah ! spune-mi, mă iu-
[bește
Iubitul mieu ? la mine, vre-odată mai gîndește ?
În visurile sale, o scumpă Margarită,
Vre-o alta, din tîmplare, nu prinde locul mieu »
Așa vorbia Liseta cu floarea mult iubită
Ce fetelor explică prin frunze chinul greu ;
Și, una cîte una, zicînd, ea tot rupea
Din floare cîte-o frunză ; iar floarea-îrăspundea :

«Fetiță dragălașă ! o, blîndă copilită !
Ca tine tinerică, cu rose pe guriță,
Am fost odinioară. Am fost și eu iubită.
Alecui niciodată pe flori nu le, 'ntreba,
Amanta de-l iubește. Privirea-î, ațintită
În ochi-mi ca 'n ogliudă, amorul cunoștea :
Cum smulge frunzele mele, așa și el de-ușor,
Îmi smulse cîte unul cuvintele de-amor.

Și inima-mi rămasese, deșartă, părăsită,
Precum îmi va fi floarea, golită, vestejită,
Cînd frunzele-mi vei smulge. O ! scumpe sen-
[timente,
Iluzii prețioase, ce iute se sfîrșesc ;

Durerea, pocaița ramii numai prezente,
Și oarele iubite. ah ! crud se răsplătesc :
Copilă mult iubită, nu-mi face niciun rău,
De vrei să-ți spui eu ție amar secretul mieu.

Barbaților. copila, amorul tău ascunde,
La orice întrebare eternă nu li răspunde ;
Bărbații au femeia întocmai ca pe-o floare.
Ce-i smulgă frunzele sale, și-o 'ntrebă de-al tău
[Amor ;
Răspunsul de-ți vor smulge, să știi că nu-ți
[mai doare :
Izbînda-ți liniștește, astîmpăr' al lor dor.
Copilă, nu răspunde, ascunde cît de mult,
De nu vrei să te-arunce, ca floarea care-al
[smult.]

Ianuar 1852.

ANUL NOŪ

Vremea curge, vremea trece, alt an nou, uite,
[ni vine :
Ca cellaltl, poate ni-aduce, intr'un negru viitor,
Rele multe, patimi grele, presarate rar de-un
[bine,
Arsi, zile secetoase, pentru bietul muncitor.
Dar speranta nu se pierde, anul nou toti il
[asteapta,
Toti durerile lor uita, cu speranta se hranesc ;
Deci, cind orisice ilusi s'ar para cu se des-
[teapta,
Despre anul nou ce vine, iata ce va prevestesc.
Sint profet dupa Hristos,
Dar nu sint si miucinos.

Ma i intiu si cam de-odata, complimente lungi
[si late,
Ori in versuri, ori in prosa, toti copii pregat-
[tesc.
Complimente de tot felul, mari sau mici, ne-
[numarate,
Ca sa stoarca la prezente, foarte, foarte, se
[amultesc.

Apoi alți copii, în vrîsta, ce-aû deprins să se
[hrănească
Din a altora sudoare, și trăiesc din blădărit,
De și sint destul acuma, dar tot are să spo-
[rească,
În ist an ce-acuma vine, numarul nemargenit.
Sînt profet după Hristos,
Dar nu sint și mincinos.

Aû să fie n'aveți grijă — și 'n ist un ca și
[unainte,
Coțcărași de bună viță, ce-or ști bine șuleri,
Îndreptarea, pocăința vor fi numai în cuvînte,
Iar, în fapte, ei, din toate, cam pe-ascuns s'or
[folosi.
În ist an să mai știți încă, c'o sū foarte pro-
[pășească
Jurămîntul cel de modă — toți pe cinste vor
[jura;
Chiar stosarul, cămatarul, și chiar parte fe-
[meiasca.
Ca să 'nșele pe oricine, cinstea 'n gură vor
[purta
Sînt profet după Hristos.
Dar nu sint și mincinos.

În ist an împîricinații aû să aiba toți dreptate...
Se 'nțelege toți aceia, cîți vor ști-o sprijini
Cu resoane pipaite, ce, cu mare scumputato,
Le-ar putea judecătorii în balanță cumpăni.
Îndurarea, bunătatea aû s'o aibă toți în gură.
Tot Romaul pentru țară s'a jertfi prea bu-
[curos...

Cind i-a fi de îndămină. — Orice patimă, săd
[uiă,
Nu va mai vedea lumina... Toți s'or rupe pe
[din dos.

Sint profet după Hristos,
Dar nu sint și mincinos..

Vom vedea bărbați cu minte, ce aū mare bă-
[nuială,
Nu cumva din întâmplare să cam fie înșelați,
Că-si ieaū masuri foarte bune, și cu multă os-
[teneală,
Izbutesc o dimineață să se scoale... cornorați.
Vom vedea —, și uu-i părere, stosari fără su-
[lerie...
Ee 'nțelege fără' de-acēle ce-s știute — și nu
[ncap;
Cămătarī mai cu sfială, ce-or avea de datorie,
Mai gindind la ceia lume, să 'mprumute cap
[la cap.

Sint profet după Hristos,
Dar nu sint și mincinos.

Vom vedea noi încă multe cîte-aū fost și mai
[nainte,
Mulți neghiobi treciud în lume ca de oameni
[învățați,
Nătărăi, avînd duh mare, și mulți oameni fără
[mintē
Preferați celor cu minte, mult mai bine esti-
[mați.

Tipuri vechi și tipuri nouă, vom vedea, dar
[toate slute,
Vom vedea încă o mulțime d'Eracliți și Demo-
[cristi;
Vom vedea și mulți, ca mine, ce-având toate
[prevăzute,
De decepții neavând grijă, vor petrece liniș-
[tiți.

Sînt profet după Hristos,
Dar nu sînt și mincinos.

Ianuar 1852.

DERBEDEUL

Nu de mult o mătușică
Ma 'ntreba c'un chip ciudat :
De vre-o treabă, cit de mica,
De ce nu m'am apucat.
Și-mi zicea : «Cu floricele,
Măi bălete, nu-î trai ;
Vezî că'n lume-s nevoi grele :
Rău nu-î face de'î munci».

Și-mi zicea că-î derbedeul
Cel ce umblă teleleu.

Al dreptate, mătușică,
Și eu zic că-î derbedeul
Cel ce nu face nimică,
Și se plimbă tot mereu.
Dar, cînd omul noroc n'are,
Cînd îi merg toate pe dos,
Măi c'atuncea nu-î la stare
A munci fără folos.

Și-apor lumea tot mereu
Zice cu-î un derbedeul.

«Măi băiște, lasă gluma,

Vezi că aniî iute fug.

Mătuşică-ţi spuu acuma :
M'am ținut trei ani de plug :
A fost secetă o vară,
Ceialaltă piatr'a dat
Și, viind lăcuste 'n țară,
Mai la urm' aū sccerat.

Și de-aceasta tot mereū
Vezi că umblu derbedeū.

— Dacă cîmpul nu-ți ajută.
De ce 'n slujbă n'ai intrat ?
— Mătuşică, sînt o sută
Ce slujesc neîncetat.
Să slujesc ! dar știî prea bine
Că azi slujba cere zel
Și că-s mulți ce decît mine
Aū talente fel de fel.

Dar degeaba, căci mereū
Tot zicea : că-s derbedeū.

— Bine ; vād : nimic nu-ți place ;
Spune-mî dară ce gîndești ?
— Mătuşică, vreū a-ți face
Mulțămirea ce dorești :
De doresc ceva în lume,
E să cînt neîncetat,
Și mă crede că nu-s glume :
Fericirea-î în cîntat.

Să tot cînt aş vrea mercu ;
Las să-mî zică : derbedeu.

Eû doresc ca păsărica
Să tot cînt neconţenit, —
Şi să zbor ca rîndunica
Ca să mîngîiû pe-asuprit.
Eû doresc prin poezie
Dulcea-mî ţară ca să cînt,
Căci vre-o altă bogăţie
Nu doresc, zăû, pe pămînt.

De şi ştiû că 'n veacul mieû
Chiar poetu-î derbedeu.

Octombre 1851.

*

ÎNȘIRĂ-TE MĂRGĂRITE

Toate cîte văd în lume
Sînt pe dos, sînt măsluite,
Saă, zicîndu-li pe nume :
Înșiră-te mărgărite.

Văd pe unul că-mî vorbește
De-pre daruri prea-cinstite ;
Tot cu cinstea m'amețește :
Înșiră-te mărgărite.

Lisa zice : mă iubește,
Desmierdări, ea, felurite
Pentru mine tot stîrnește :
Înșira-te mărgărite,

Un prieten, știu, mă 'nșală,
Eă îl zic : mă 'nșelî, iubite ;
— Ba nu, zice ; aî greșală :
Înșiră-te mărgărite.

Un om mare îmi zîmbește,
Și-apoi lucruri nehitite
Văd că-mî tot făgăduiește :
Înșiră-te mărgărite.

Apoi babe cirtitoare,
Zdruncinate, hîrbuite,
Îți vorbesc numai de-altare :
Înșira-te mărgărite.

Apoi alte, mai absurde,
De cinstite titluite,
Zic c'aũ fost tot hojma surde...
Înșiră-te mărgărite.

Deci, mă credeți, toate 'n lume
Sînt pe dos, sînt măsluite,
Și le chiamă chiar pe nume :
Înșiră-te mărgărite.

Mart 1851.

*

VISURI GOALE

În a mea singurătate, răsturnat pe jețu-mi
[moale,
Zvîrlind fum din țigaretă, sau privind focul
[arzînd,
Foarte-adesă mi se 'ntimplă ca cu niște visuri
[goale
Să-mi petrec o zi întreaga, tot la ele meditînd.
Visuri goale, cine n'are? visuri goale-s toate
[în lume!
Ca oricine, am a' mele, eă plecat mărturisesc,
Căci nu-mi place tănuirea, zic la toate chiar
[pe nume,
Și-așa visuri, drept voiă spune, foarte-adesă mă
[năcăjesc.

Une ori, zăă, mi se pare c'aș avea mare do-
[rință
Să privesc vre-un cōmet mare că se lasă pe
[pămînt.
Și-l răstoarnă, și ne scapă — lucru foarte cu
[putință —
De năcăz și de durere, de-orice rele pe el sînt,
Apoi iar, poate-î greșală, — eă imi daă a mea
[părere —

Aş dori, fără să piară, să văd lumea progresind,
Om pe om să se iubească, să-şi aducă mîngîiere,
La năcazuri, la durere, unul pe-altul ajutînd.

Apoi, iarăşi, ca să piară prejudiţii ruginite,
Instituţii siluite, aş dori vre-un cataclism
Să răstoarne, să prefacă, şi să văd eî mistuite
Orice rele ruşinoase, ură, pizmă, egoism.
Saû, de nu, aş vrea ca omul, revenind la sim-
[ţuri bune,
Să cunoască conştiinţa şi-al ei glas poruncitor ;
Cel din slujbă să n'asculte niciun sunet... saû
[să-l sune
În piept ura nedreptăţii, şi-al dreptăţii sfînt
[amor.

Aş dori, imi pare încă, ca, venind vre-o boală
[mare,
Ca un vînt de primăvară, să tot sufle zile, luni,
Şi pe toţi să ne ştirpească, — de şi-l tristă în-
[timplare —
Şi, în urmă, să formeze femei bune, oameni
[buni.
Saû, de nu, să văd femeia, bunişoară, credin-
[cioasă,
Păzind veşnică credinţă, ne mai dînd al său
[amor
La oricare întîmplare ; să le văd eî mlădioase,
De virtute 'ncununate, că-şi iubesc bărbaţii lor.

Aş dori parc' altă dată să văd toate răstur-
[nate,

Instituții, elemente, schimbând toate șirul lor.
Aș dori să se numească, — mai făcînd varie-
[tate —
Chiar pe nume : cinstea, cînte, zi senină cînd
[nu-l nor.
Său aș vrea să văd vre-o dată, cum pe mare-l
[asuprește
Un pitic ce 'n suferință a trăi s'a fost de-
[prins ;
Iepurele cu 'ndrăzneală la ogar că năvălește
Și-apoi iarăși — de se poate — lup de oaie că-l
[înving.

Aș dori ca toți aceia ce pe limba românească
După strîmta lor gîndire o stîlcesc neconținut
Și acele momîți care s'aun deprins să se hră-
[nească
Tot sărînd din treaptă 'n treaptă, și trăiesc din
[lingușit,
Aș dori o dimineață, chiar de-a dreptul să se
[scoale
Făcînd curte lui Satana. Dar degeaba mai
[doresc :
Să se 'ntîmple nu se poate. Decî și-a' mele vi-
[surî goale
Prin o tristă deșteptare ca oricare se sfîrșesc.
Novembre 1851.

STELELE TRECĂTOARE

V'am mai spus, orî mi se pare, că sînt stele
[trecătoare
Ce o clipă scînteiază. Dar imî pare că v'am
[spus.
Vreaû să ştiţi însă acumă, că cu-aşa falsă lu-
[coare
Pe pămînt sînt stele multe, şi¹ mai multe decît
[sus.
Astrolog de modă nouă, cînd mulţimea în ui-
[mire
Se tot uită 'n sus la cele meteore de-un
[minut,
Eû spre alte meteore imî îndrept a mea pri-
[vire
Şi 'n a noastră sferă mică număr stele ce-aû
[căzut.

Din al mieû observatoriu, văd ades cum să ri-
[dică,
Puind jaf pe mîrşăvie, şi minciună pe min-
[ciună,
Cîte-o stare foarte mare, dintr'o stare foarte
[mică.

¹ Textul: mai.

Cîte-un nûme slăvit foarte, urzit tot de 'nșe-
[lăciunî,
Apoi, iar ajuns în vilvă, cînd mai bine lumi-
[nează,
Ca o lampă de-o suflare vād că 'n clipă s'a
[trecut,
Și, ca steaua trecătoare, nicî măcar mai scîm-
[teiază,
Zic : din sfera noastră mică, înc'o stea a mai
[căzut.

Ca și stele de plăcute, vād femeile frumoase,
Cu-a' lor raze și albeață sfera noastră 'mpo-
[dobînd ;
Dar cu-albeață 'mprumutată, și cu raze min-
[cinoase,
Vād mai multe 'n adunare, meteore figuriînd.
Apoi iar, cînd vād vre una într'un colț că stă
[fuitată,
Căci, cu-a anilor povară, frumuseța-î s'a trecut,
Și-acum tristă, fără voie, stă de-o parte, izolată,
Zic : din sfera frumuseței înc'o stea a mai căzut.

Apoi iar mai vād în lume reputații usurpate,
Caractere prefăcute, ce supt mască se dosesc,
Șarlatanî ce speculează cînte, țară și drep-
[tate,
Fanfaronî ce prin cuvinte s'ar părea că stră-
[lucesc.
Până vine vre-o 'ntimplare, chiar desgheț de
[primăvară,
Ce pe-oricare desvălește, și, făcîndu-l cînoscut,

Îl înneacă în rușine. Iar eu zic : din biata țară
Înc'un rău se 'mputinează, înc'o stea a mai
[căzut.

Cînd intrăiu și eu în lume, cu iluzii felurite,
Cînd aveam dorința-mi face din oricine un
[amic,

Înșelat am fost de-o mie, prin cuvinte aurite,
Și-am crezut oamenii de cinste niște oameni
[de nimic.

Dar în urmă experiența-mi a vădit realitatea :
Dup' a lor tristă valoare eu pe toți am cu-
[noscute,

Și, din astă cunoștință văzîndu-li nuditatea,
Mi-am zis : una cîte una, uite stele ce-au căzut.

Dar trei stele, să știți bine, în a noastră tri-tă
[sferă,

Sînt, ce-s fixe, de și-adesea le vedem întune-
[cînd ;

Biete stele, ele-așteaptă, să li vie a lor eră
Și-apoi iarăși să petreacă, sfera noastră lumi-
[nind.

Din al meu observatoriu, cînd le văd întunecate,
Mă mîhnesc, și, altă dată, sînt voios căci le-am
[văzut :

Aste stele sînt numite : amor, cinste și drep-
[tate :

Pentru-a noastră mîngiere ele încă n'au căzut.

Decembre 1851.

B A B E L E

Ce zici, moare ? moare, moare :
Singe mai că n'a rămas
În ulcică. Bine-mi pare :
La Maiu moartea-l iea de nas.

Șapte babe hrentuite
Erau, noaptea, întrunite,
Șapte babe vrăjitoare,
Ce fac farmece și vrăji,
De usucă pe picioare
Pe cel om ce-l prind în mraji.
Pe rind toate descîntău
O ulcică ce vrăjau.

Uite-l moare, moare, moare,
Singe mai că n'a rămas,
Ziceau toate ; bine-mi pare :
La Maiu moartea-l iea de nas.

Apoi, pe'mături călare,
Împrejur fără 'ncetare
Fugiau toate, iute, iute,
Și, cu hohot infernal,
Chemau dracul să le-ajute :

Făceaă toate-un cerc fatal
Și, cind una desointa,
Fugind corul repeta :

Moare, uite-l, moare, moare,
Singe mai că n'a rămas,
Ha ! ha ! ha ! că bine-mî pare :
La Maiă moartea-l iea de nas.

Ți-a sosit vremea, iubite,
De-acum toate sînt sfîrșite.
Vin' la mine, zise-o babă,
Sînt Trufia, și-am cuvînt,
Ca să ceiă să-mî cazî în labă,
C'aî fost mîndru pe pămînt.
Vin', că mîndru te-oiă purta.
Și-apoi corul repeta :

Moare, moare, uite-l, moare,
Mai că singe n'a rămas.
Ha ! ha ! ha ! că bine-mî pare :
La Maiă moartea-l iea de nas.

Vin la mine, drăgulină,
Că sînt Pizma singurică,
Zise alta. Vin, că 'n lume
Tu pe mine m'aî iubit,
Aî crezut într'al mieă nume
Și pe-oricare-aî pizmuit.
Vin', că mult te-oiă înălța.
Apoi corul repeta :

Moare' moare, uite-l, moare,
Sînge mai că n'a rămas.
Ha ! ha ! ha ! că bine-mî pare :
La Maiu moartea-l iea de nas.

Ai fost jacaş, o ştiu bine,
Deci, drăguţă, vin' la mine :
Eu asupră-ţi am dreptate :
Sînt luhirea de metal
Şi, decît alte păcate,
Sînt păcatul capital,
Vin', că mult te-oiu dezmierda.
Apoi corul repeta :

Moare, moare, uite-l, moare,
Sînge mai că n'a rămas.
Ha ! ha ! ha ! că bine-mî pare :
La Maiu moartea-l iea de nas.

Sînt Mînia nempăcată ;
Zise altă babă 'ndată.
Vino deci la mine 'n braţă ;
Pe pămînt cît ai trăit,
N'ai simţit acea dulceaţă
A iubirii : ai urit ;
Vin', te chiamă scumpa ta.
Apoi corul repeta :

Moare, moare, uite-l, moare,
Sînge mai că n'a rămas,
Ha ! ha ! ha ! că bine-mî pare :
La Maiu moartea-l iea de nas.

Nu te 'ncrede, nu te 'ncrede,
Vezi, minciuna lor se vede ;.
Lăcomia sînt eă, dragă,
Și cu dreptul ești al mieă :
Căci viața ta întreagă,
M'ăi avut de Dumnezeă ;
Vin', că mult te-oiă îndopa.
Apoi corul repeta :

Moare, moare, uite-l, moare :
Sînge mai că n'a rămas :
Ha ! ha ! ha ! că bine-mă pare :
La Maiă moartea-l iea de nas.

Eă sînt Lenea ; tu știi bine
Ce plăceri gustăi cu mine ;
Am fost hojma preferată,
Ți-am făcut traiul ușor.
Vin' la mine, deci, îndată,
Vin' la mine, scump odor,
Că mereă te-oiă legăna.
Apoi corul repeta :

Moare, moare, uite-l, moare,
Sînge mai că n'a rămas.
Ha ! ha ! ha ! că bine-mă pare :
La Maiă moartea-l iea de nas.

Nu te 'ncrede, mult iubite,
L'a' lor vorbe aurite !
Sînt iubirea scandalosă,
Și tu mult m'ăi adorat.

Știu că-ți plac luxurioasă,
Dar, pe cîte-ai înșelat,
Vin', pe-atît te-oiu săruta.
Apoi corul repeta :

Moare, moare, uite-l, moare :
Singe mai că n'a rămas
Ha ! ha ! ha ! că bine-mî pare :
La Maiu moartea-l iea de nas.

La o parte, la o parte,
Fugiți toate, ha ! departe :
N'aveți, babe, voi dreptate.
Satan zice : eu îl ieș :
Căci el șapte mari păcate,
A făcut, deci e al mieu.
Și, cînd ziua se 'ngîna,
Fugind, corul repeta :

Moare, moare, uite-l, moare,
Singe mai că n'a rămas.
Ha ! ha ! ha ! că bine-mî pare :
De-acum dracu-l iea de nas.

Octobre 1851.

TRĂDĂTORUL

Compus din patimi rele, născut din desfrînare,
Crescut în nărvire, trecut prin ruinare,
Bătrîn fără ruşine, păcat însufleţit,
Gunoiu al lumii noastre, copil nesocotit,
Părinte fără milă şi soţ fără iubire,
Român fără durere, spion armat din fire,
Te chem la judecată, te chem, o trădător !

O ! Musa mea română, te chem în ajutor.
Fă fiere ca să curgă din pana 'nveninată.
Ajută-mă, o Musă ! şi cea din urmă dată,
Să pot tîrî 'n ruşine, l'al lumii tribunal,
Aceast' adunătură de crime şi scandal.

Ca holera, ca ciuma, duşmîn de omenire,
Menit eşti, ca şi ele, s'aducî nenorocire.
O tu ! trădătorule[-a] neamului omenesc ;
Simunul şi Siroco ca tine pustiesc,
Dar furia lor trece, pe 'ncet se linişteşte,
În vreme ce pe tine nimic nu te 'mblinzeşte.
Pedeapsă permanentă, prin tine 'nchipuim
Că strămoşestî păcate noi astăzi răsplătim.
Dar spune-mî, vre odată nu simţi tu vre-o
[muştrare]

De relele făcute ? Dar spune-mi : ce ! nu-ți pare.
Că singur în tăcere, pe-o noapte 'ntunecoasă,
Te vezi cu conștiința — putere fioroasă
Și-atunci te cercetează, și-ți zice 'ncetișor,
Șoptindu-ți la ureche, că ești un trădător ?
Dar spune-mi ce 'ntimplare, ce fel de elemente,
Ce fel de vicii rele, trecute sau prezente.
Ce fel de cataclisme, ce ceas nenorocit.
Te scoase la lumină, pe tine, om pocit ?
Compunere ciudată, drăcească 'nchegătură
De patimi rușinoase, de pizmă și de ură,
Anticrist în picioare, răspunde-mi, nu simțеști
Vre-o patimă mai bună ; pe-oricare dușmănești ?
Ajuns la bătrînețe, nu simți tu trebuința
A te 'mpăca cu lumea, și chiar cu conștiința ?
Nu vrei să guști în lume, gîndind la Dumnezeu,
Plăcerea faptelor bune, lăsîndu-te de rău ?

Dar ce ! la așa vorbe, tu poate rîzi de mine.
Căci fapta ta din urmă a dovedit mai bine
Că 'mbătrînit în rele, n'ai gînd de pocăit.
Dar crede-mă, viperă, de-acuma s'a sfîrșit
A' tale miș de crime. Acesta-î cel din urmă.
Căci moartea ce pe toate a' tale rele curmă.
O văd că 'nnaintează. Să mori deci, blestemat.
O iazmă necurată ! o demon incarnat !

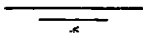
Să mori, și 'n iad te-așteaptă o dreaptă ră-
[plătire

A faptelor făcute. Dar până la peire
Să simți rozînd un vierme pe 'ncet în sinul
[teu,

Durerea ta să fie un chin de Prometeu.

Iar eu, fără 'ncetare, voiû pune-a mea silință
A-ți spune-a' tale fapte, în loc de conștiință.
Voiû fi eu pentru tine cumplit acusator,
La toți, oricui voiû spune că ești un trădător.
Sperez c'oiû putea face ca chinul să 'mpovoare
Sfârșitul vieții tale, durerea să te-oboare,
Sperez c'oiû face 'n lume să fi știut de toți,
Că-l trece 'n defăimare l'al noștri strănepoți.

Mart 1851.

EPISTOLĂ DESPRE DUH

L A * * *

«Oare ce este duhul? — ciudată întrebare
«Ce, nu ştii ce e duhul? dar astăzi fiecare.
«De la mic pana la mare, tot omul poate şti,
«Cu dovezi cît de bune, îţi poate dovedi
«Că duhul e simţire înalta, chiar cerească,
«Ce omului e dată ca să-l povăţuiască;
«Că oamenii în lume prin duh se osebesc,
«Că din duh trag foloase, că prin duh se cins-
[tesc,
«Că azi el orice mişcă; sa-ă, zicînd şi mai bine,
«El numai osebeşte pe-un nătărău de mine.»

Aşa răspuns, amice, precum vezi, desgheţat
Îmi trînti mai dăunăzi un biet om răsuflat,
Pe care judecîndu-l, din falnica-î zîmbire,
Aş crede că 'n cer are o bună moştenire.

Dar în nedumerire e-ă încă mă găsesc :
E-ă tot nu ştiu ce-î duhul, nici cum să-l ose-
[besc.

De-aceasta vezi, amice, c'alerg acum la tine
Să-ţi cei-ă o lămurire. — În lume, tu ştii bine,

Sînt un număr de oameni de liniște, cinstiți,
De alt număr de oameni, buliți, batjocoriți.
Oare duhu-l pricina ? Oare duhul să facă
Așa nepotrivire ? Ce poate să ni placă
Asemene urmare ! Și duhul oare stă
În ură, în oțără, el dictă fapta ră.

Amice, ca și mine, veți fi văzut prin lume
O seamă de fluște, ce nu li dau nici nume,
A căroră viață, curat fără folos,
Din orice nărvire face-un talent frumos.
Îi veți întrînd în casă, cu zîmbetul pe gură,
Cînd inima li-i plină de cîndă și de ură ;
Străini societății în care loculesc,
N'aū nicîo legătură, cu toți se dușmănesc.
La dinșii tată, mamă sînt sarbede cuvînte,
Iar cîntea și iubirea, curat niște veșminte,
Ce, orîcînd vor, le schimbă. Și zic că-l meșteșug
Să schimbi iubirea 'n ură, iar cîntea 'n vi-
[cleșug.

Aceștia, amice, tot duhului se 'nchină,
Și-ar crede c'a lor vorbă de duh numai e plină.
Oare așa să fie ? oare-așa să numim
Deșertele lor vorbe ? trebuie să iubim
Aceast' adunătură de fel de fel de rele
A unor strică-vară, ce-s stîlpi de cafenele ?

Aceasta-i tinereța. — Dar iată-ți și-un bătrîu
Ce merge cătră groapă. Acum lui ce-i rămîn ?
Drept toată mîngîierea, aducerea-aminte
A unor fapte rele, făcute mai nainte.
Ascultă-l, și-ți va spune acel izvod măreț

De fapte izvorite dintr'un duh prea sumeț.
Vinzarea, fățaria, supt fel de fel de fețe,
Le vezi că figurează, supt aier de blindețe.
Ascultă-l, și-ți va spune, cite nelegiuri
A făcut, cite jacuri și cite siluri.
Din faptele lui toate, ce tot cu rău se 'ncheie,
Foarte ușor a-î face o tristă odiseie.

Zvirlind în dreapta 'n stînga cite un sărut-
[mina,
El singur îți va spune, tot una cite una,
C'a înșelat pe unul, c'a amăgit pe-o fată,
Și cum a tras foloase din toți de la olaltă.

Neregretat de nime, ba încă defăimat,
Ajunge-apoi la groapă. La ce i-a ajutat
Măreța-î agerime? — A face mil de rele,
A face mil de crime, ce-și aă pedepse grele;
Și-apoi, spre încheiere, în rele 'mbătrîniți
Să lase moștenire bastarzî nenorociți.
Răspunde-mi, de duh este asemenea urmare?
În Africa, amice, spun șerpele că are
Un fel de oase 'n coadă, de care-î el pirît
La orîșice mișcare. — Oare tălănci de gît
De ce și la al noștri nătura 'ngrijitoare
Nu leagă cite-odată? Ni-ar fi de apărare !

Amice, mai sint încă painji de tribunale,
Ce prind muscuțe 'n lațuri și-apoi li store pa-
[rale ;
Cu feluri de manevre, cu feluri de hoții
Adună ici o sută, de colo culeg mii.

Te uită și ieă seama, și vezi cu ce silință,
Răstălmăcesc o lege, cu cită stăruință,
Cu cită agerime, gîndind neconținut,
Până 'n sfîrșit despoaie pe-un biet nenorocit.

De este duh acesta, el este duhul rău.
Dar, dacă acești oameni, gîndind la Dumnezeu,
Ar pune-a lor silință și-atîta pironire
Întru a face bine, său vre o născocire,
Ce, făcînd fericirea neamului omenesc,
Ar face să-î iubească, ciți azi îi osîndesc,
O cită fericire, o ce comoară mare
Ar fi ei pentru țară, ce 'n sinul său îi are !
Dar, vai ! cetînd aceste, vor zice : « Aș fi prost
« De n'aș căta faloase, acum cît sînt în post ;
« Azi banu-î tot în lume ; decî, banî de-aș putea
[face,
« Cu orîșice mijloace ! — Ei zică ce li place... » .
Așa, așa o crede, căci calea către bine
Pe-un munte-î grunzuroasă, cînd rău 'n vale
[vine ;
Și ei, decît să urce pe-un drum ostentor,
S'alunecă mai lesne pe cellalt, mai ușor.

Amice, din tîmplare, văzut-ai vre odată
În lume vre-o ființă, ce ziulica toată
Curat nimic nu face decît vorbește rău
De unul și de altul, de bun, de nătărău.
Îi vezi că se adună, vre-o patru-cinci ființe,
Și vorba rea pornește cu-atîta stăruință,
Încît, în neștiință, te-ar face chiar să crezi
Că fac vre-o faptă bună. Dar, cînd te-apropii,
[vezi

Că, scorpionii flămânzioase, ce-s vrednice de jale,
Orî rup în dinţi pe unul, orî pun ţara la cale.
Ascultă-l, şi-ţi vor spune scandal ce s'a în-
[tîmplat

În casa la or cine ; cutare angloiat
Cum, pentru rea purtare, e dat din slujb' afară,
Şi cum n'a făcut cela nimic est-timp la ţară.
El ura, răutatea în inimă l rănesc :
Pe cel ce mai mult are, din suflet pizmuiesc,
Şi 'n oarba lor pornire, gase-c chiar pe'te 'n
[soare.

La popul este-o vorbă, ce zice : cînd lîi moare
Vre-o rudă mult-iubita, pe casa vezî cobînd
Vre-o buhnă, ce tot ţipa, vîzduhul asurzînd.
Întocmai sint, amice, aceste gure-rele,
Ca buhnele cînd ţipă, menesc a zile grele.

To rog să-mî spuî, amice, acestea se numesc
Acea simţire 'nnaltă, ce toţi o preţuiesc :
A face mîi de rele, a înşela o lume,
A te lega de toate, a rîde de-orîce nume,
A amăgi o fată, a n'avea nimic sfînt,
A pizmuî, a rupe ; acestea — duhul sint ?
— O nu ! o nu . voi zice, sintem de tot departe !
Pe duh şi-aceste rele abisul le desparte,
Şi samănă iutocma, cit binele cu rău,
Şi cerul cu pămîntul.

Aşa gîndesc şi eu
Şi cred c'a veni vremea ca duhul să lucească
Ca semn de mîntuire, ca duhul să gonească
Acele rele toate, aceste pîspăieli,
Acele vorbe proaste, tribut de cafeneli.

Cînd pizma, siluirea, cînd faptele urite
Vor fi date pe față, de lume urgisite ;
Cînd soarta, spre pedeapsă, prigonind pe-aşa
[răi,

Va face să rămîie eroi la nătărăi.

Septembre 1851.

*

POESIE ȘI AMOR

De mult de-atuncea, cînd de 'ntîmplare
Îmi veni gustul, în carnaval,
Doar să-mi mai facă ceva schimbare,
Să merg cu spleenu-mî oriental,
Cu-a mea durere, cu-a mea 'ntristare,
Nedeslipite, să merg la bal.

De mult de-atuncea, — atuncea încă
Nimic în pieptu-mî eă nu simțiam;
Inima-mî tare, chiar ca o stîncă,
Nebiruită înc'o credeam;
Și-acea simțire ce ne mîntîncă
Mi-era străină, căci nu iubiam.

Și poesia, altă simțire,
Acea scînteie de-un foc ceresc,
Ce-ades înalță cite-o gîndire
Până la tronul dumnezeiesc, —
Îmi părea încă o nălucire,
Său meteore ce fals lucesc :

Căci și amorul, care surprinde
Inima noastră atît de-ușor,
Și poesia, care aprinde

Singele 'n vine ca 'ntr'un cuptor, —
Ale simțirii noastre merinde,
Aveaŭ să fie în viitor.

Și, stînd de-o parte, cu întristare
Priviam la balul mult animat,
L'acea ghirlandă de fetișoare,
Florî neculese nici de-un bărbat,
Ce 'n atmosfera mirositoare,
Săltaŭ făr' grijă neincetat.

Și, stînd de-o parte, gîndiam la toate
Rele ce 'n lume ne necăjesc,
La sărăcie, la nedreptate,
La arbitrariul neomenesc,
La miî deceptîi neașteptate,
Și la iluși ce se sfîrșesc.

Apoi, cu valsul săltînd mai tare,
Ca 'n nălucire mi se părea,
Dintre ghirlanda de fetișoare,
Doi ochi mai negri că mă ținea',
Și-a lor privire străbătătoare
Singele 'n mine că-l aprindea'
Și tot odată din armonie
Îmi părea parcă ca osebiam
O limbă nouă, o melodie,
Ce 'ntăia dată o auziam,
Limbă suavă de poezie,
Ce păn' atuncea nu cunoșteam.

Și ochii negri, cu-a lor lumină,

Se păreaă, iară, scînteietorî,
La o fetică, plăcută zină,
Pe-a cărîi faţă dulce colorî
Se 'ntîlniaă blînde, precum se 'ngluă
Zina cu noaptea 'n varsat de zorî.

Şi, cînd, aprinsă de admirare,
Numa 'n privire simţirea-mî sta,
Poeţiî noştri şi-a lor cîntare
Gîndirî mele înfaţoşa'
O melodie iucîntătoare;
Ce 'nchipuirea înî legana.

.

Apoi, în urmă, veni tacerea,
Simţiu în pieptu-mî un simţ mai greu :
Fetica-mî luase toată placerea,
Mi se dusesese sufletul mieu ;
Drept mîngiere, închipuirea
Păstrase numai portretul său.

De-atunci înî pare ca 'n fericire
Viaţa-mî curge încetişor ;
Şi 'n loc de chinurî său de mîhnire
A' mele zile le-umbresc uşor
A poeziei dulce zimbire,
Şi al fetivăi dulce amor.

Mart 1853.

RUGĂCIUNE

O Doamne ! mai adoarme în cer a ta minie,
Puțuă îndurare revar-ă peste-ăi Tăi,
Mai lasă mîngierea să ștearg' a Ta urgie :
Destul e conștiința să mustre pe cei răi.

O iartă ! Doamne, iartă ! greșelile trecute,
O rază de lumină trimete pe pămînt
Căci vreme mai ferice și zile mai plăcute,
Sperînd în îndurare, noi credem că mai sint.

Ni dă Doamne unirea, prin ea ne întărește,
Dă lumii primăvara, și păsărilor zbor,
Romînilor dreptatea ce legile umbrește,
Ni dă — puțină oră, ui dă mai mult onor.

Dă holdelor să crească, și florilor dă rouă,
Trimete pocăința acelor ipocriți,
Mai dă secetei ploaie, virtute ni dă nouă,
Speranță și credință dă celor ce-s lipsiți.

Dă celor mari pe lume în inimă blindeță,
Copiilor o mamă, și mamelor copii,
Pădurilor verdeță, — mai dă și frumuseță,
Credință și iubire la tinere soți !

O Doamne! izgonește dorinți amăgitoare,
Cercări de ispitire din inimă de creștin,
Ni da Doamne răbdarea: — și rele 'ngrozi-
[toare
Pazește să nu cada pe poporul român.

Și mie îmi da, Doamne, să pot în liniștire
Spră termul vieții mele pași încetișor.
Presar' a' mele zile cu zile de iubire,
Și-mi dă, îmi dă, o Doamne! al Lisei mele-amor.

Februar 1853.

*

E P I S T O L Ă

LA G. S.

Închis într'o odaie, în juru-mî cu vre-o mie
De şipuri, şipurele, de-amară doftorie,
Topit de o caldura ca 'n luna lui Cuptor,
Pîrlit de sinapisme, ce ard cu focul lor,
C'un doftor lîngă mine, ce, gura cînd deschide,
Răsufală numai china, orî numai cantaride,
Ramas numai cu pielea, de foame leşinat,
Cam năcajit pe boală, mai mult pe Ipocrat :—
Eram, să crezi, iubite, cînd mîna-ţi iizătoare
Veni să mai aline durerea-mî arzătoare.
Şi-a' tale ver uri blînde, îndată ce-am cetit,
Chiar balsam de minune, pe loc m'aû liniştit.

De ce în-a, amice, de-a mea prietenie
Să ai tu îndoială ? Căci cine oare ştie
Mai bine decît mine în lume-a preţui
Pe-acea sfîntă fecioară, ce 'nvaţă a iubi ?
De nu ţi-am scris eî ţie, nu e din leuevire,
Căci lene nu-î la mine, la mine-î adormire ;
A ta prietenie, iubite, n'am uitat,
Dar sint în atonie, iubite-am fugheţat !
Pe mine nu mă mişcă, în trista-mî letargie,

Să crezi, nicio simțire și nicio armonie :
În cercul ist de ghiață, iu care mă 'nvîrtesc,
Încît nu știu, iubite, eu singur de trăiesc. —

Aștept area scinteie electrică, ce face
Că cerul se aprinde. prin fulger se desface,
Și poate, cînd atinge ici jos pe-un muritor,
Dintr'însul să deștepte un geniu creator.

Aștept..., dar pîn' atuncea, de și în adormire,
Prietenia are în mine-adăpostire ;
Ca o divinitate păstrată 'n sanctuar,
În inima-mî zdrobită ea are un altar.

Tu vrei să știi, iubite, că ce-mî mai face Musa,
Și brumele de iarnă de nu i-a 'nghețat buza ?
O nu ! ea-l tot sprețară, voioasă, de iubit,
Frumoasă, tinerică, — decît... m'a părăsit.
Cînd doftorii se 'ncearca a face-o tălmăcire
La boala-mî nențeleasa, a-l da o denumire,
Cînd el se disputează de-l oftică ori jughîu,
O văd șăzînd de-o parte cum ride dintr'un
[jughîu,
Bătîndu-și joc de dinșii, batîndu-și joc de mine !
Ea ride, căci ea numai cunoaște azi mai bine
Ce fel e suferința, ce fel e chinul mieu,
Ce inima mea roade c'a altui Prometeu.
Ea știe-a mea gîndire, ea știe-a mea durere
Și 'n loc ca să-mî aduca puțină mîngîtiere,
Rîzînd de-a mea dorință, de mult m'a părăsit.

Dar iartă-mă, iub te, a-ți spune c'ai greșit
Zicînd c'Acrostihescu și alți mai mulți ca dînsul
Pe Musi prostituază, încît te-apucă plîsul.
Greșești, căci niciodată pe Musi ei n'aû putut
Astfel să injosească, căci ei nici le-aû văzut.

Scăpate din cutia Pandorei tot odată,
Invidia și ura, mînia nempăcată,
Pizmașă clevetire în lume aû ieșit :
Cam șchioape, cam olouze, în urmă aû pornit
Virtuțile, amorul, plăcuta poezie,
Credința, caritatea, blînda prietenie,
Mergînd să mai aline în rolul lor cel sfînt
A relelor urmare aice pe pînînt, —
Dar Zeii, în urgie, mai vrînd să pedepsească
Mai mult pe om, lasară ca relele sînt mască
Cu binele ușure să poată sămăna
Și astfel omenirea s'o pînă înșela.
De-odata cu virtutea nascu ipocrisia,
Și cu prietenia ieși și fățăria ;
Prin tristă aparență, șicana imita
Dreptatea : imitînd-o, o și latuneca :
Credința după sine tîrî bigoteria
Și Musa poeziei aduse parodia.

Deci crede-mă, iubite, ca ești foarte greșit
Cînd zici c'Acrostihescu vre-o Musă a 'njosit,
Căci Musa e departe, și lumea bine știe
Că el nu stîrnește 'n brațe decît o parodie

Aşa-îl dar, oricum fle, o! crede-mă, urăsc
Pe aceşti lingăi de rime, ce neamul omenesc
Curat parodiază cu-a lor tristă suflare,
Avînd mai mult c'o scoică o trist' asămănare.

Jivine tîrîtoare, piticî în sfera lor,
Ei critică, iubite, chiar vulturul în nor;
Ei critică tot lucrul ce trece-a lor glîndire,
Şi cred c'ar face parte şi ei din omenire!

Dar cred că, dintr'o frasă, ţi-am scris acum
[destul,
De-a' mele versuri şchioape, eū cred că eşti
[sătul

Şi că îndatorire nu mică oū ţi-aş face
De-aş da Musa la dracu' şi te-aş lasa în pace.
Iubite, două vorbe, şi iată-mă sfîrşesc.

Tu ştii că marinarii pe Mare se slujesc,
Ca să-şi cunoască drumul pe unda cea amară,
Drept semne, de busolă, de steaua cea polară.
Zvirliţi şi noi, iubite. pe-o Mare de dureri,
De grele suferinţe, de chinuri, de pareri,
Busola noastră fle, în strînsa-ni unire,
A noastră datorie, credinţa şi iubire;
Şi 'n loc de stea polară în ceruri strălucind,
Prieteuia noastră tot blîndă luminînd,
A' noastre slabe pasuri în lume să 'ndrepteze
Şi-a noastră suferiuţă doresc să uşureze.

Ianuar 1853.

Z O R I L E

Spune-mi, Eliso, cum se numește
Geana de purpur ce pe-orizon
Se desemnează cînd se trezește
Natura toată parcă din somn ?
Așa 'ntrebare făceam odată
Fetei blînde ce mă iubia,
Și cu plăcere gingașa fată
Astfel îndată îmi răspundea :

— «Zorile, dragă ! și e privirea
Ce îndreptează cerul senin,
Ca să mîngîie nenorocirea,
Ca să mai curme cîte-un suspin.
Precum o mamă, cînd se trezește,
Își strînge fiul la piept ușor,
Așa și cerul săgăduiește
Atunci naturii al său amor.»

— «Dar spune-mi, scumpo, cum se numește
Acel foc sacru, dumnezeiesc,
Acea simțire ce mă topește
Și alurarea ce eu simțesc :
Acele șoapte și palpitare
Ce pieptu-mi simte neconținut,

Și-acele raze mingietoare
Ce în privirea ta am găsit ?

— «Zorile, dragă ! zori se numește
Acel foc sacru ; aprinzător :
La două inimi el prevestește
C'o să răsăie timpul de-amor.
Pe cer albastru cînd se arată
Zorile, omul poate spera
La mîngiere, și tot odată
Că fericire va mai gusta.»

— «Ah ! îmi mai spune, cînd se trezește
Din somn poporul înmarmurit,
Cînd vezi că mișcă și că pășește
Ca să s'apuce iar de truit ;
Spune-mi, atunci cînd se deșteaptă
Din letargia ce-l absorbia,
Ce perspectivă îl mai așteaptă,
Și ce mai poate oare spera ?

— «Tot în natură, tot ce viază,
Mă crede-acuma, iubitul mieu,
Are 'nceputul ce luminează
Precum, iar, are sfîrșitul său :
Ziua își are zorile sale,
Simțirî plăcute vestesc pe-Amor,
Și libertatea în a sa cale,
Pe-un popor face strălucitor.

August 1854.

E P I S T O L A

LA ***

Știi că-mi place, mult iubite, prin culoare ușu-
[rele

Aruncate pe hirtie, în cochete versurile,
Să-mi trec vremea, câte-odată, c'un prieten
[șuguiind,

Orî spuind vre-o anecdotă, vre-o 'ntimplare po-
[vestind.

Deci, gîndirea-mi ațîțată, înbulzită de mirare,
Trec o seară chiar întreagă, ca să-ți spun pri-
[ce 'ntimplare

În ist veac de necredință, am ajuns eu de-am
[văzut

Magnetismu 'n tîrgul nostru, ce minune a făcut,

Aș fi vrut iusă, iubite, începînd cea povestire,
Să-ți descriu orașul nostru și-a lui falnică pri-
[vire,

Să-ți descriu zidiri, pavele, strade, ce-l alcă-
[tuiesc,

Și canalul ce desparte două țeri ce se lovesc.
Însă, oricît de aprinsă, a mea Musă fu silită
Al său foc să mai potoale, să nu cadă în ispită,

Căci ziduri, pavele, strade, de-ar fi vrut a lăuda,
Negreșit cu ușurință se putea și îngloda.

Deci, lăsînd acum de-odată, să rămîie mai de-o-
[parte

Și canalul fără apă, tirgu 'n două ce desparte;
Mai lăsînd și glodăria, colbăria, ce domnesc
Fără nicio concurență în ist tîrg ce 'mpodobesc,
Îți voi spune cum că are calități neprihănite:
Doi ispravnici, două strade, ce prea rar sînt
[curățite,

Apoi două tribunale, tot pe-atîtea tuchi-sori,
Preșidenți de Eforie, grefieri și asesori:
Toți aceștia se jură cum că 'mpart sfînta drep-
[tate,

Și cu multă dibăcie, și cu multă scumpătate.

Prăvălii, cum zic Muntenii; ori dugheni, cum
[zicem noi,

De prin care amatorii foarte-adesea iese goi;
Case multe, cît de multe, grănicerii cu săptă-
[mîna,

Și jandarmii ce-ar ști manevra, și soldații de
[toată mîna,

Ofițerii de toată arma, și cinovnicii ce slăvesc
Oblăceul și rutina și cîrciocul strămoșesc.

Acest tîrg mai are încă un casin ce se 'ntre-
[ține,

De-un om care știe toate, și nu știe nimic bine.
Acest om și încă altul, ce-l artist preumblător,
Par lăsați să dovedească jocul soartei cel ușor !

Cel d'întâiî de prin junie, alergînd prin lumea
[mare,
A ajuns de n'are țară, și nici limbă, cît imî
[pare;
Iar cellalt curat ni-arată cum, prin jocuri de
[noroc,
Soarta, dacă te ridică, mai la urma-și bate joc.

Cel casin de care î vorba, primește și jurnale,
Pentru cei urziți de fire a natori de novitale;
Și-apoi, zău, e o plăcere, stînd de-o parte să-l
[ascuți,
În politica adîncă, cînd se vîră chiar desculți:
Unul vezi că-ți desvâlăște diplomatica ascunsă
A Puterilor straine, și nu lasa nepatrunsă
Cea mai mică 'mprejurare. Abia s'apî, altul,
[pe loc,
Vezi spumeaza, perorează, și, c'un ton de prooroc,
Îți arată viitorul, aliații născoceste,
Mișcă flotele în Marc, și războiul îl sfîrșește.

Astfel strigă toată seura într'o tindă afumată
Jumătatea adunării ce-l acole adunată;
Ceialaltă jumătate, amatoure de noroc,
Ca să-l cerce de cu seară, vezi se 'ndeasă chiar
[la joc,
Acolè, altă privire; — așezați la postav verde,
Dac' o parte mai cîștigă, negreșit c'o parte
[pierde:
Asta-l lege prea firească, și toți domni o cin-
[stesc,
Însă paguba nu place, ci cîștigul toți doresc.

Deci asemenea dorință face că cu toții chiamă
Pe noroc să li ajute, pe noroc să li dea seamă;
Unul blestemă-l injură, îl aruncă chiar pe
[foc,
Cînd un altul prin știință mai ajută pe noroc.

Dar acum îmi ieaș de seamă că te țin în aș-
[teptare,
Și că musa-mi ca s'ajungă la sfîrșit, de fel
[giud n'are.
Precum vezi într'o cîmpie un copil că-l amețit,
Alergînd din floare 'n floare, de pe cîmpul in-
[florit,
Și, lăsînd de-o parte drumul, peste cîmp îl vezi
[c'alungă
Fluturaș cu straie mîndre, ce nu poate să-l
[ajungă : —
Astfel Musa-mi, cînd pornește cătră scopul ce-l
[menesc,
Să nu lase drumul mare chiar degeaba mă si-
[lesc. —
Ici zărește o meteahună, dincolo o șulerie,
Stă pe loc de cască gura, orî se miră de-o
[prostie ;
Vede 'n drum o nedreptate orî dreptatea cum
[o vînd,—
La registru vezi îndată că le trece chiar pe
[rînd,
Și, pierzîndu-și astfel vremea prin fireasca ei
[pornire
Ca s'adune ridicule, rătăcim în nesfîrșire.

Însă, oricât se mai joacă, și oricât mă mai opresc,
Pomenita întâmplare dator slăt să-ți povestesc ;
Deci gândesc acum, iubite, în cuvinte prea pu-
[ține

Să-mi plătesc eu datoria, și să ies în capăt bine.
Cum ar fi, când o furtună, un vânt mare ar
[sufla,

Și-ar cerca suprafața lin' a unui lac a tulbura ;
Și, pe-o vreme hotărâtă, silnicindu-l foarte tare,
Coperindu-l cu talazuri, l-ar asemăna c'o
[Mare, —

Chiar așa și magnetismul, săptămîna ce-a trecut,
Tulburînd orașul nostru, mari iznoave a făcut.
Toată lumea tăbărise pe această născocire,
Ce prin fapte minunează chiar a omului glin-
[dire.

Deci, unește astă boală cu acele ce mai sus
De-a politicei manie prea puține ți-am mai
[spus,

Și-l vedea că nicîo masă n'a rămas nezdrun-
[cinată,

Și-apoi iarăși nicîo gură de mirare necăscată.

Ce privești bogată ! ce mai lucruri am văzut !
Ici o mamă masa 'ntreabă de copiii ce-a pierdut,
Cum trăiesc pe ceia lume, unde-și au sălăș-
[luirea ?

Tot odată un cap mare, fornăind, dă tălmăcirea
Chestiei cam încurcate ce se trece 'n Orient ;
O persoană dragălașă, mulțămită de present,
Tremurînd, pe masă 'ntreabă dacă e statornicie ;
Capul mare se aprinde — pare Joe în minie —

Pe-un biet om îngrămădește, ca să-l facă pro-
[selit;

Îi arată, îi explică, ca un lucru dovedit,
Aliații nechitite și rezeluri foarte grele,
Tarigradul impresoară, viră flote 'n Dardanele.

Cite alte sceni ciudate, pitorește, am văzut !
Întrebări prea deșănțate, ce-s, zău, grele de
[crezut :

Unu 'ntreabă de rezbele, altu 'ntreabă despre
[pace,

Și-apoi altul, de la țară, popușoi de s'or face ;
Un flăcău întreabă masa de e vreme de 'n-
[surat,

Și-o fetică, cita vreme a s'aștepte un bărbat ;
Negustorii cum li-a merge în ist an negus-
[toria,

Și coțcarii dac' or mulge și de-acuma neghiobia.
Un siujbaș mai nou întreabă de-o să aibă an
[mănos,

Iar lingăii și cațcii de-aū să capete vre-un os.
Fiecare întrebare, din aceste nechitite,
Căpătară chiar îndată și răspunsuri potrivite ;
Deci, de-acuma magnetismul, cu efectu-l mi-
[nunt,

Pitonisele vechimii putem zice-a rușinat,

Aici musa-mi se oprește, de și-ar vrea ca, mai
departe,

Să-ți vestească cum o sumă grăniceri din cea
parte,

Vrind a face o cercare, într'o zi s'aū apucat,

Și pe-o sfântă mănăstire astfel aū magnetisat,
Încit stă de-atuucî iucoace cu altarul la apus.
Însă astfel de poveste știū eū cum că nu-î de
[spus,
Și decî musa-mî nu voiește nicî să facă incer-
[care,
Nu cumva — mai știî păcatul? — să cam dea de
[supărare,
Căci să știî că 'n ceia parte siut puțin cam
[tânduroși,
Și de-o glumă, cit de mică, te trezești cu ochi
[scoși.

13 Iunie 1853.

*

VÎNĂTOAREA

Lumea-mî pare-o vînătoare,
Unde toți neîncetat,
Ostenind și cu sudoare,
Văd c'alerg după vînat :
Unul iute urmărește,
Cellalt merge 'ncetișor,
Apoi altul se tîrăște :
Fiecare-l vînător.

Văd pe uniî cum alungă
Cîte-un titlu nebunesc.
Apoi alțiiî dup' o pungă
Cum, vînînd, se căciulesc :
Vînătoarea de parale,
Zic nu-l lucru 'njositor :
Azi și 'n tîrg și 'n tribunale
Fiecare-l vînător.

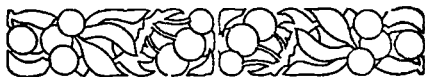
Văd holtei ce staî la pîndă,
Arma gata de vînat :
Cată zestre, să se vîndă.
Și-apoi zic... că s'a 'nsurat.
Și sint mame ce vinează
Bărhătel copilei lor,

Deci vinatul există :
Fiecare-l vînător.

Sînt femei ce vînd la lume
Pentru banî un sărutat,
Profanează sfîntul nume
Al iubirii nenţetat :
Şi bărbaţi fără ruşine,
Ce, supt nume de amor,
Folosesc ; deci vedeţi bine :
Fiecare-l vînător.

Sînt stosari ce la potică
Prin saloane se dosesc,
Şi cu stosul fără frică
Mil-de oameni sărăcesc,
Şi tilhari ce staû la strungă
De pindesc pe trecător
Şi-l globesc de biata pungă :
Fiecare-l vînător.

Deci mă credeţi că e plină
Lumea, azi, de vînători :
Cel ce rangului se 'nchină,
Cel ce pradă călătorî,
Şi femeia ce se vinde,
Şi bărbatu [-adese ori]
Fiecare vînat prinde :
Fiecare-l vînător.

CÎNTÎND, CÎNTÎND

Cîntînd, cîntînd,
Eû rid de lume,
Şi de-orîce nume :
De micî, de marî,
De-orîce coţcarî.
De cei cu minte,
Do oase sfînte —,
De proşti, de hoţi ;
Zăû, rid de toţi,
Cîntînd, cîntînd.

Cîntînd, cîntînd
Eû uit durerea
Saû neplăcerea,
Şarlatanismul
Saû egoismul,
Şi-orîce simţire
Oarbă din fire,
Ce-l zic noroc,
O uit pe loc
Cîntînd, cîntînd.

Cîntînd, cîntînd
Eû rid de toate,

Bășici umflate
Numai cu vînt.
Femei ce sînt
Pretențioase,
Nerușinoase.
Le rid pe loc.
Și-mî bat eû joc,
Cîntînd, cîntînd.

Cîntînd, cîntînd,
Uit nedreptatea,
Venalitatea
Ce ne 'ncuujor.
Simțirî de-amor
Ce-s mincinoase,
Femei frumoase,
Ce nu mai pot,
Le uit de tot,
Cîntînd, cîntînd.

Cîntînd, cîntînd
Eû rid pe lume
De-orîce-î cu nume ;
De cei lipsiți,
De cei zgîrciți,
De om cu stare,
De 'nvățat mare,
De patrioți ;
Zău rid de toți
Cîntînd, cîntînd.

Cîntînd, cîntînd,
Eû uit îndată

Frumoasa fată
Ce m'a uitat,
Căci în cîntat
E mîngiere
L'a mea durere, —
Și 'n loc să mor,
Eă rid de-amor,
Cîntînd, cîntînd.

SPUNE-MI, DRĂGUȚĂ, DE CE TE PLÎNGI ?

Pe poarta vieții cea aurită,
Cînd intri 'n lume, și cînd te vezi
Cu mîi de grații împodobită,
Nenorocită de ce te crezi ?
De ce, pierdută în grea gîndire,
Nouri pe capu-ți singură strîngi ;
Cînd menesc toate a fericire,
Spune-mi, drăguță, de ce te plîngi ?

Dacă azi lumea e tulburată,
Dac' orizontul e înnorat,
Dacă de-o mie de rele-odată
E omul astăzi împovărat, —
A ta privire atît de lină
Prin lăcrămare de ce s'o frîngi ?
Cînd știi că viața de-amor e plină,
Spune-mi, drăguță, de ce te plîngi ?

Dacă în lume venalitatea
Azi covîrșește și pe amor,
Dacă virtutea, dacă dreptatea
Aû rămas marfă de negustor :

Pe ce cuvinte, gingașă floare,
De-a lumii milă tu tot să plîngi !
Cît ești ferice, ce-ți pasă oare ?
Spune-mi, drăguță, de ce te plîngi ?

Dacă poți zice că îndurare
Nu e în lume, — ci egoism,
Patriotismul dacă li pare
Mai mult că este șarlatanism,
Eu mă 'nchin încă la al tău nume,
Și-a mea durere dacă o stingi,
Ce ni mai pasă oare de lume ?
Spune-mi deci, dragă, de ce te plîngi ?

În floarea vristei, cînd nu-ți lipsește
Nimic din cîte ne fericesc,
Cînd ești frumoasă, cînd îți zimbește
Lumea la chipu-ți cel ingeresc :
Cînd viața-i plină de poezie,
Cînd ai o mină care s'o stringi,
Cînd inimă multe se 'nchină ție,
Spune-mi, drăguță, de ce te plîngi ?

Printre stînci curge fără 'nchetare
Scumpa mea viață. De stînci se sparg
Corăbiile grele, orice vas mare, —
Cînd luntrișoara scapă la larg :
Pe rîul vieții, plutind la vale,
Barca n'ai grijă cumva s'o frîngi ?
Lasă amorul s'o poarte 'n cale,
Iar tu, drăguță, să nu mai plîngi !

Decembre 1852.

EŬ ZIC. CE ZICI ?

EŬ zic că lumea-m  pare,
Astfel cum o zăresc,
Curat ca o căldare
 n care clocotesc :
Avan , co car  mul ime,
Mul ime de voinic ,
Boga i,  i golănime
De-ajuns, de-ajuns. Ce zică ?

EŬ zic că lumea-m  pare
Un drum c mplit de lung,
Pe care ziua mare
To i oamenii alung :
Vre-un post, vre-o boierie,
Poman  de calic ,
Vre-un fum or  vre-o prostie
De art . Z  , ce zică ?

EŬ zic că omenirea
E lucru de nimic,
Că-  mare rătăcirea,
Iar omul foarte mic,
Că lan ul ce te-apasă
 n vec  nu po   să-  strică

Și-apoi pe om îl lasă
Speranța chiar. Ce zici?

Eu zic că omenirea
E chiar un măr frumos,
Ce-l rumen la privire
Și 'n mijloc viermănos;
Așa-l de minunoasă
Chiar lumea de furnici:
Pe-afară e frumoasă
Și 'n nuntru... Ce mai zici?

Eu zic c'aș vrea mai bine
Să fug neconținut
De cel fără rușine.
De rău, de ipocrit:
Eu zic c'aș vrea departe
Să fug de-așa furnici.
Tilharii aibă parte
De lume! Ce mai zici?

Eu zic c'aș vrea mai bine
Să râd neconținut
De cel fără rușine,
De rău, de ipocrit;
Să râd de cel cu stare,
Să râd de cei calici,
Să râd de mic, de mare,
De proști, de toți. Ce zici?

Iulie 1853.

EMANCIPAȚIEI SCLAVILOR

28 Novembre 1855

Vino, musa mea romină,
Să cîntăm vesel, ușor
Supt un cer ce se 'nsenină
Un mai dulce viitor.
Azi Românul dovedește
Că 'n sfîrșit s'a deșteptat,
Și că însuși vrednicește
Libertatea ce-a visat.

Rîulețul ce se scurge prin cîmpia înflorită,
Adăpînd făr' încetare pe pămîntul insetat,
Văd că-I spune 'n a sa cale că 'n Moldova
[mult iubită

Azi pe sclavî s'a liberat.

Păsăruica ce despică atmosfera parfumată,
Își iea zborul mai voioasă cătră termul de-
[părtat.

Căci în calea sa tot cîntă că 'n Moldova 'm-
[bielsugată

Azi pe sclavî s'a liberat.

Crîngușorul ce se mișcă de-o suflare amoroasă,
Cînd e noaptea liniștită supt un cer înseninat,

Cu-al săd freamăt încă spune că 'n Moldova
[cea frumoasă
Azi pe sclavī s'a liberat.

Numai eū, ce am de fală că sīnt flū al Romā-
[niei,
Eū ce 'n vine-mī curge-un singe românesc
[neamestecat,
S'ar putea să-mī tacă lira, cīnd din brațele
[sclăviei
Azi pe sclavī s'a liberat ?

Vin' deci, musa mea romină !
Să cīntăm vesel, ușor,
Supt un cer ce se 'nsenină;
Un mai dulce viitor :
Azi Romīnul dovedește
Că 'n sfīrșit s'a deșteptat
Și că īnsuși vrednicește
Libertatea ce-a visat !

LĂSAȚI LUMÎNAREA 'N PACE

Zăă, destulă nebunie !
Dragi copii, mă ascultați :
De-o deșartă jucărie-
Voi de-acuma vă lăsați.
Văd eu cit de mult vă place
Așa joc copilăresc ;
Însă eu vă sfătuiesc,
Lăsați lumînarea 'n pace.

Nu cercați, vrînd a o stinge,
De puteți sufla puternic,
C'apoi, iar, tot voi veți plînge
Rămîind pe întuneric :
Căci lumina, orice-ți face,
Trebuie ca s'o avem.
Eu de noapte mult mă tem :
Lăsați lumînarea 'n pace.

De-orice lucru se dosește
Supt un vâl întunecat,
De-orice faptă se sfîrșește
Într'un scop interesat,
Eu mă tem, căci mult îmi place,
De cînd sint, ca să privesc

La lumina ce iubesc ;
Lăsați lumina 'n pace.

Dragi copii, ce diu timplare
Sînteți încă sănătoși.
Nu vedeți multa suflare
Că v'a face ofticoși ?
Lăsați deci, căci, orîce-ți face,
Jocul vostru-l nebunesc ;
Dragii miei, vă sfătuiesc,
Lăsați lumina 'n pace.

Pieptul vostru 'n frăgezime
Păn' acum n'a căpătat
Cuvenita sa tărime,
Ca să sufle nencetat ;
Deci cu asta vă veți face
Însuși vouă prea mult rău.
Ascultați deci glasul mieu :
Lăsați lumina 'n pace.

O ! lăsați cu îndurare
Să lucească tot mereu
Cea lumină dulce, care
Mai alină răul mieu :
Astfel numai voi veți face
Traiul mieu mai fericit ;
Vă rog deci prea umilit
Lăsați lumina 'n pace.

EPISTOLĂ

LUÎ MATEÎ MILLO

Mă 'nchin seara, dimineața mulțănesc fără
[ncetare,
C'a mea soartă norocită n'a făcut să nasc om
[mare ;
Am cuvinte cit de bune, pot oricînd să-ți do-
[vedesc,
Că de-asemene numire nu degeaba mă feresc.
Dar acum cred că-î nevoie de puțină tălmăcire,
Să te fac a înțelege cu asemenea numire
Ca[m] ce fel de musculițe, de jivine omenești
Eu am vrut a înțelege. Nu cumva să socotești
C'a mea musă rătăcită, horhăind prin poezie,
A găsit mărirea 'n țară în vre-un post, vre-o
[boierie.
Nu ! Vorbesc de-acea mărire, de-acel geniu
[creator,
Ce în om sălășluiește. Și-apoi, de-î legiutor,
De-î actor, Împărat mare, de-î poet, — oricare
[are
De-acel geniu o scînteie, frate-acela e om mare !
Însă-î zice : «De-a fi mare în ast chip cum te
[ferești ?

Vrei să-mi faci vre-o paradoxă, orî nerod mă
[socotești?]p
Nu. — Dar vreaŭ azi, cu resoane sprijiniindu-mă
[a mea teasă,
Fără leac de paradoxă, fără nicîo antitesă,
Ci cu dreapta judecată chiar curat să-ți do-
[vedesc
Că de slavă, de mărire, de mă tem, eŭ neme-
[resc.
Vreaŭ să-ți fac o întrebare, ca să vezi de am
[cuvinte:
Din ciŭi oameni ai vechimii, învățați, oameŭ
[cu mînte,
Generalii cu mare nume și poeții ce-aŭ existat,
Să-mi răspunzi tu, ciŭi dintr'înșiî fericire aŭ
[gustat.
Socrat moare de otravă, Miltiad în închisoare,
Neputînd ca să plătească o osîndă de bani
[mare;
Temistocle cu grea trudă, la dușmanii refugiat;
Caton moare la Utica, iară Cesar înjunghiat.
Căci pe-atunci ca și pe-acuma, fapta mare
[răsplătire
Avea pizmă, răutate, deșterare, clewetire; —
Ura oarbă și pizmașă prigonește pe nedrept,
Pe Cesar pentru că-l mare, pe-Aristid pentru
[că-l drept.

Să ne 'ntoarcem mai încoace, l'acea vreme flo-
[roasă,
Cînd puterea cea brutală, lancea, casca cea
[comoasă

Eraū singure stimate ; să vedem cum onora
Pe-acel geniu despre care ne-am luat a dis-
[cuta ?

Dar, imi pare, toată stima sta atunci 'n lovi-
[tură,

Dată verde 'n bătaie. Cît pentru literatură,
Născociri, filosofie, — apoi cred c'ai auzit
Că era mai totdeauna autorul chiar pirlit.
Căci știința, născocirea, într'o vreme de prostie,
Duc în foc născocitorul, cum ar fi farmasonie.

Să venim apoi la vremea luminată, cînd vorbim,
Epocă civilisată, cînd lumina o simțim :

Eū nu zic nimic de-aiurea, dar, în Țara Romă-
[nească,

Să-ți spuiū eū cum știū talentul prea frumos
[să-l răsplătească,

Și, decît să caut pilde mai departe, socotesc
Despre tine două vorbe să-mi dai voie să-ți
[vorlesc.

Tu, ce scena românească prin a' tale mari
[talente

AI făcut să strălucească ; — tu, ce 'n vremile
[prezente

Ne-ai aduș a înțelege, ca poet și ca actor,
Frumuseța limbii noastre și-al tău joc incin-
[tător ; —

Spune-mi azi ca[m] ce dovadă ți-a dat patria,
[neîntată,

De a sa recunoștință ? — Și-mi mai spune tot
[odată,

Tu, ce 'n Hirca, Nișcorescu ai știut a satiră

Mîl de rele și rugina care n'o putem spăla ;
Și-apoi, iar, trista manie de nobleță tătă-
[rească
Ce-avem noi, prin Lăzărilă ai făcut să se 'n-
[roșească ;
Tu, poet, actor, răspunde pentru truda ce ți-ai
[dat
Cu ce fel de răsplătire țara te-a încununat ?
Da' ce tacî?... Orî mai vrei poate ca, urmînd a
[mea vorbire,
Să răspund eû pentru tine, să spuiû eû ce
[răsplătire,
De la public, de la țară, tot odată ai cules ?
Ca răspuns te rog ascultă, dacă-poți cu interes,
Fabula ce eû ți-oiû spune : —
«Într'o țară, nu știû unde,
Fabulistul nu ni spune, locul, ba 'chiar îl as-
[cunde,
Îndestul că 'n acea țară, lucru-mî pare prea
[ciudat,
Nu era nicîo oglindă ; și de-acolea a urmat
Că uritul și frumosul eraû tot de o potrivă,
Dar, pe-o noapte neguroasă, fiind vîntul din
[potrivă.
O corabie 'ncărcată cu oglinzi lovi de mal.
Nu poți crede ce uimire ca[m] ce larmă, ce
[scandal,
Se stîrni de-odată 'n țară, căci norodul adu-
[nase,
Din oglinzile scăpate, și prin ele căpătase
Cunoștința frumuseții. Din aceasta se stîrni
O gilceavă foarte mare ; eăci, nèvrînd a suferi

Slușii pe frumoși în țară, cît vor fi c'oglinzi în
[mîină,
Prin sfat dete hotărîre să le-arunce în fîntînă.»

Oare vre o răstălmăcire am nevoie de făcut
După fabula aceasta? Oare 'n lume nu-î
[știut
Că oglinda, adevărul, nu ni place cînd ni-a-
[rată
Ale noastre marî metehne, saŭ că fruntea ni-î
[pătată?
Și-apoi, iar, oare-î nevoie mai departe să vor-
besc?
Să mai spun cum, chiar oglinďă pe tēatrul ro-
[mănesc,
Reflectînd a' noastre rele, de trei ori pe săp-
[tămină,
O s'ajungî drept răsplătire, să-ți vezi scena în
[fîntînă?

Însă eŭ, cu umilință, mă cunosc cît sînt de
[mic.
Nici nu vreaŭ, nici am dreptate, să mă număr
[mucenic,
Cînd slăvesc atît talentul, nici c'alerg după
[mărire;
Vreaŭ mai bine micșorarea, cu puțină feri-
[cire:
Căci slăvirea, renumirea, șchioape, lenese, cum
[sînt,
Abia vin ca să 'ncununē cîte-o piatră pe-un
[mormînt.

Și, de scriu, eă scriu, iubite. ca să pot, cînd
[imî abate,
Să-ți dau bună dimineața cam în versuri
[zdruncinate.
Să mai uit, vorbind cu tine, cîte-un chin, cîte-un
[necaz,
Și la răi să dau oglinda cîte-odată în obraz !
1852, Decembre.

*

SFATUL UNUI BĂTRÎN

Copil, acumă veniți la miue,
Vol, ce ilusiți tot mai păstrați,
Vol, ce tot credeți încă în biue
Și-a' mele sfaturi le ascultați;
Veniți acumă și, ca 'ntr'o carte,
Cetiți anume cite-am cercat,
Cite ilusiți ați fost deșarte.
Și ce speranțe s'ați răsufat.

Copil, cînd viața trece 'n durere,
Cînd nici ilusiți ue mai rămîn,
Drept mîngiere
Inima cere
S'ascultați sfatul unui bătrîn.

Vorbe sonore și secl' cuvinte
De libertate, patriotism,
Le-am văzut numai uște veșminte,
Le-am văzut numai șarlatanism;
Iar apăsarea de diu afară,
Iar asuprirea chiar de la noi
Făcură astfel în biata țară
Cum face lupul cînd dă în oi.

Copil, cînd viața, &. &.

Principii sînte la toți în gură,
Și toți dreptatea făgăduind,
Zel pentru țară plin de căldură.
Am văzut¹ răii mereu pronîd¹
Și 'n loc, minciuna și nedreptatea,
Favoritismul otrăvitor,
Prin tribunale venalitatea
Și chiar poetul lingușitor.

Copil, cînd viața, &. &.

Patimi cumplite stăpînuind lumea,
Țara prădată de șarlatani,
Le-am văzut toate, și am acum
Peste cinci lustre abia trei ani.
A' mele zile îns' au fost crunte,
Pline de chinuri și de necaz,
Ce-au lăsat vrîste pe a mea frunte
Ștergînd roșeața de pe obraz.

Copil, cînd viața, &. &.

Acuma însă spun că răsare
Un soare mîndru, pătrunzător,
Ce-a să lucească fără 'ncetare
Ca să mîngîie pe muritor;
De-acum Românul n'are să știe
De chinuri grele și de ani răi,
Și bunătatea n'a să mai fie
O calitate la nătărăi.

¹ Predicînd.

Copil, cînd viața, &. &.

Copil ! Cînd viața văd că pășește
Cu pașii grabnici către sfîrșit,
Și văd că 'n lume tot nu sosește
Acea zi dulce care-am dorit,
Atunci mă mîngiî c'a mea cîntare :
Ca să exprime amorul mieu,
Am dat-o țerii, — și-a mea sperare
Am pus'o numai în Dumnezeu.

Copil, cînd viața trece 'n durere,
Cînd nici iluzii nu ni rămîn.

Drept mîngiere

Inima cere

S'ascultați sfatul unui bătrîn.

MĂ LAS DE-ACUMA

Ma las de versuri, mă las de-acuma,
De poezie și de Parnas,
Căci, zăi, îmi pare cam proastă gluma,
Și sărăcia mi-a dat pe nas.
Pe poezie de-acu 'nnain'e
Vreaū de la mine s'o izgonesc;
Să știți cu toții c'am prins la minte,
Să nu fac versuri făgăduiesc.
Zău nu glumesc !

Abia de-oiū face, din întâmplare,
La vre-o zi mare. la Anul Nou,
Cite vre-o odă măgulitoare
La vre-o momiță. ori la vre-un boū.
Oricum -ă fie la noi în țară,
Ode, chiar rele. ni folosesc :
Din drum încolo. nu ies afară.
Dară foloase și eu doresc.
Așa gîndesc.

Decît, c'o muncă, aspru cumplită,
Să cate mintea cite-un cuvînt
Ori vre-o idee mai strălucită,
E mult mai bine, — căci pe pămînt

Isprăvnicește se trag foloase,
Ori, cu sistemul decanicesc,
Cu legea 'n mină să rod la oase,
Cum mulți în lume obișnuiesc.
Zău nu glumesc !

Fie, zău, vita oricit de mare,
Care m'ar face azi amplotat,
M'aș sui 'n slavă, și-aș fi în stare
Să dau dovadă că-l om de Stat :
Cu-așa mijloace eu cred că, poate,
Aș putea 'n țară să folosesc,
Să-mi dreg surtucul ce-l rupt în spate
Și buzunarul să-mi căptușesc.
Așa gândesc !

Mă las de versuri, și-a mea voință
De-acuma este, pe viitor,
Să cerc a face cu sîrguință
Slujbe secrete pentru amor.
Ori, prin o dreaptă hotărnicie
Prădînd sinodul mănăstiresc
C'o jumătate dintr'o moșie,
Un sfînt în țară să-mi pregătesc.
Zău nu glumesc !

Și, cînd cu vremea, drept răsplătite
A' mele slujbe cred că vor fi,
Cînd ranguri, drepturi nepomenite
Pe-a mea flință vor năvăli,
Știînd atuncea ce-am fost odată,

Și știind lumea c'o prețuiesc,
Ca o persoană prea însemnată
Voiu ști pe alții cum să primesc.
Așa gîndesc !

*

STEUA ROMÂNIEI

Te urez, o stea frumoasă,
Ce ieși iarăși luminoasă
Dintr'un cer întunecat,
Ca s'aduci o mângiere
La cumplita grea durere
[-A] unui popor împilat.

Te urez cu înfocare, mândră stea a României,
Ce 'ndrepti iar a' tale raze pe pământul romă-
[nesc,
Tu ce spui la tot Românul cum că relele sclă-
[viei
Și 'mpilările cumplite pentru dănsul conținesc.

Dulce stea de mângiere, dulce simbol de iubire,
Ce de mult ai fost ascunsă într'un cer înnoirat,
Tot Românul către tine azi îndreapt' a sa pri-
[vire,
Căci prin tine crede numai cum că poate fi
[scăpat.

Fă, steluță, deci să piară cîte rele nempăcate
Fără nicio îndurare pîn' acum ne-ai neșăjit,

Linguşirea o stirpeşte, umple inimă de dreptate
Şi pe merit, o steluţă, fă-l să fie răsplătit.

De mulţi secolî în urgie un biet popor azi spe-
[rează
Să-l faci iaraşi să renască la o viaţă de amor,
Să-l astupî a' sale raue, care încă sîngerează,
Să-l fereşti pe totdeauna de orice apăsător.

Te urez, o stea frumoasă,
Ce vii blîndă, luminoasă
Într'un cer înseninat,
Ca s'aduci o mîngiere,
Ca să mîntui de durere
Pe un popor deşteptat!

*

REFRENUL MUSEI MELE

Vol, citi știți c'a mea cîntare
A fost numai pentru voi,
Să vă fie vindecare
La durere și nevoi: —
Ca să treceți zile grele,
Eu vă rog să prețuiți
Ist refren al musei mele:
Dragi Romîni, să fim uniți.

Până cînd, în neunire,
Cătră țară vinovați,
Să tot mergem spre peire
Și de toți sa fim călcați?
Frații miei, vremea ni vine
— Cît sintem de urgisiți —
Să gustăm și noi vre-un bine:
Dragi Romîni, să fim uniți.

Vremea merge; cine știe
Viitorul depărtat,
De n'a face ca să fie
Orizontul luminat:
Orice lucru se sfîrșește...
Dintre nori posomorîți

Iasă steaua ce lucește :
Dragi Romîni, să fim uniți.

Tot Românul bun din fire,
Și 'n poporul 'moldovan
Ca să nască sfînt' Unire,
Nu-l nevoie de firman.
Să chemăm dulcea frăție,
Să ne facă fericiți,
Iar refrenul nostru fie:
Dragi Romîni, să fim uniți.

Deie Domnul să lucească
Acea zi ce o dorim,
Cînd în Țara Românească
Mic și mare să ne iubim;
Cînd, de legea feritoare
Toți Romînii ocrotiți,
Să cîntăm tot o cîntare:
Dragi Romîni, să fim uniți.

Eă. ce, bard al țerii mele,
M'am cercat încetișor
S'o mîngîi la zile grele,
Cîntînd dulce viitor; —
Astăzi încă prin cîntare
Vă îndemn să vă iubiți,
Tot cîntînd fără 'ncetare:
Dragi Romîni, să fim uniți.

MUSO ! E VREME...

Muso ! e vreme făr' încetare
Să-mi vii acuma în ajutor :
Căci astă dată a mea cîntare
N'are să fie plină de-amor.
Patimi cumplite văd ne 'mpresoară,
Rele amare ne necajesc ;
Pe țară răii văd c'o omoară,
S'ar putea oare să nu vorbesc ?

Muso ! e vreme,
Cînd țara geme,
Cînd țara piere,
Să scriu cu fiere.

Pe toți aceia ce-ar vrea a face
Pe tot Românul nenorocit,
S'ar putea oare să-l las în pace,
Cînd văd că răul crește cumplit ?
Cînd infamia merge cu fală,
Pătînd tot lucrul în drumul său,
Micșurătatea cînd stă 'n ivală, —
Atunci să tacă chiar glasul mieu ?

Muso ! e vreme,
Cînd țara geme,

Cînd țara piere,
Să scrii cu flere.

Sătu' de rele, am vrea să fie
Azi orizontul înseninat,
Pe scena lumii o Romănie,
La tot Românul cuget curat ;
Ei vor minciuna, nerușinarea
Și ciocolismul lingușitor,
Schiverniseala și împilarea
Să-și mai urmeze trist cursul lor !
Muso ! e vreme,
Cînd țara geme,
Cînd țara piere,
Să scrii cu flere.

Noi vrem o eră mai fericită,
Pe Român mîndru și înfrățit,
Țara bogată, împodobită
Să se apuce iar de trăit.
Ei vor să meargă ca mai nainte,
Orice corupții și-orice dureri ;
Orice reforme numa 'n cuvinte,
Și fericirea numa 'a părerii.
Muso ! e vreme,
Cînd țara geme,
Cînd țara piere,
Să scrii cu flere.

Noi vrem de-acuma ca să lipsească
Oricîte rele ne-aû necăjit ;
Ei vor tot încă să pescuiască

În turbureala ce i-a hrănit.
Noi vrem o țară, numai un nume,
Nume un soare, numai un dor;
Ei vor ca ura să fie 'n lume
Și desbinarea în țara lor.

Muso! e vreme,
Cînd țara geme,
Cînd țara piere,
Să scrii cu sîere.

Muso! vezi bine, acum e vreme
Ca să răpingem grele lovirii:
Căci țara noastră suspină, geme
De-a' lor dorințe și opintiri.
Fă deci să piară cum fumul piere
Pigmeii cari ne necăjesc,
Apără țara de-orice durere,
Învie neamul cel românesc.

Muso! e vreme,
Cînd țara geme,
Cînd țara piere,
Să scrii cu sîere.

IOAN A. LĂPĚDATU

LA ÎNGERUL LIBERTAȚII

Ascultă plînsul nostru și gemetele grele,
O tu, al Libertății drag inger adorat
Că iar ne bate cerul cu zile-amarî și rele,
Și de urgia sorții noi încă n'am scăpat.

Abia un dulce zîmbet ni-ai arătat și nouă,
Din buzele-ți divine. tu solitor ceresc;
Și-acum ne lași să gemem într'o sclăvie nouă,
A' cărei lanțuri grele viața ui-o răpesc.

Au doară tot în lanțuri Romîul să respire,
Din leagăn pîn' la groapă, de aier partea sa?
Martiri ni-au fost părinții și mamele martire —
Noi, cei născuți în lacrimi, trăi-vom tot așa?

Ni-ajunge, vai ni-ajunge, și plînsul, și durerea,
Uimească-se tiranii de cîte le-am răbdât;
Că 'n piepturile noastre nu mai simțim pu-
[terea,
De-a ridica povara supt care ne-au plecat.

Descinde, candid inger, întinde-nă cununa.
Pentru martiri gătită, -că moartea-I lingă noi!

Înnalță pre căzuții, acum ca totdeauna,
Dind celor slabi putere, din lași făcînd eroi.

Un sfînt altar și veșnic în Dacia-ți alege,
Să-ți înnălțăm un templu cu minî de 'nvingători,
Să convertim într'însul pe cei fără de lege,
Și să serbăm triumful, iertînd pe 'mpilători.

*

C U C U L

La umbră de fag şedeam,
Şi la mîndra mă gîndeam ;
Dar un cuc, de-asupra mea,
Tot cînta şi prorocea.
«Cuce, cîţi ani îmi vei da,
Până cînd m'oiu însura ?».
Şi mereu cucul cînta....

La umbră de fag oftam,
Şi pe cuc iar l-întrebam :
«Mîndrei mele cîţi îi dai ?»,
L-întrebaî, şi-l ascultaî.
Dar cucul, pasere rea,
Ciocul nu-şi mai deschidea,
Ci tăcea, mereu tăcea....

La umbră de fag plîngeam,
Către cuc aşa ziceam :
«Penele de îi-ar cădea,
Cucule, pasere rea !
Să nu cîntî şi altuia,
Dimineăta tot aşa !».
Eă plîngeam, cucul zbura....

LA PROVIDENȚĂ

Tu mai răbda-vei oare, divină Providință,
Al nostru plin de veacuri, a noastră sufe-
[rință ?
Aă ochiu-ți doarme 'n ceruri, și nu vrei să pri-
[vești,
La sclavi ce te-adoră, pătrunși de-a ta cre-
[dință,
Și minile-și ridică spre boltele cerești ?

De mult ursita noastră ne bate furioasă,
Ne-alungă fără milă din patria duioasă ;
Răsună munți și codri de-al nostru greu suspin.
Muiem cu lacrimi piatra, și piatra e vîrtoasă...
Martiriul ni 'ntinde păharul cu venin.

Ca turma rătăcită, de ierbi amari păscută,
Umblăm fără povață și lupi ne persecută :
Sînt lupii omenimii, tiranii nempăcați.
În piept ni sîngerează, de ghiară străbătută,
O inimă secată de ani îndelungați.

La cine să ne plîngem, și cine să ne-asculte ?
Ce mină să ne scoale din chinurile multe,

Cînd tu, o Providență, ne-alungi din sinul tău,
Ne dai în pradă lumii și lumea lasă să 'nsulte
A noastră lege sfîntă, pe-al nostru Dumnezeu ?

O, de-ți mai plac, Eterno, altarele creștine,
Și ruga ce din ele se urcă 'n veci la tine ;
Ascultă și pe-a noastră și n'o mai urgisi,
Că 'n fumuri de tămîie mereu la ceruri vine,
Setoasă de dreptate, dreptatea a-ți cerși.

O, dă-ni mai degrabă toiagul mîntuirii,
Că Marea suferinții, cu undele peririi,
Ne 'nghite ! Dă-ni-l, dară, în două s'o 'mpărțim !
Apoi, conduși de tine, în oara liniștirii,
Uscatul să ne treacă la portul ce dorim.

Reține pe gonaciul în cursa lui tirană,
Și fă să 'nghiță iadul oștirea sa dușmană,
În noapte să dispară și cal și călăreț !...
Arată că ești mare și lumii suverană,
Și nu dormi, cînd omul s'ardică prea măreț.

Iar, dacă pe Românul ursitu-l-ai să piară,
Împlintă 'n pieptu-l lînced a morții cruntă
[ghiară,

Și lasă-ne s'ajungem asilul în mormînt.
De mult blestemu-ți crîncen în urma noastră
[zbiară,

O, scapă-ne de dînsul, cufundă-ne 'n pămînt !

Și, cînd va fi făcută fatala ta voință,

Atunci să scrii pe ceruri, nedreaptă Prove-
[dință :

«Supt soare criminalul găsește raiul său,
Găsește fericire.... iar dreptul suferință ;
În veci așa să fie, c'asa vrea Dumnezeu !».

*

L I L I E C I I

Mină-și luna, mină-și lin,
Razele pe cer senin;
Eă staă singur, singurel,
Lingă falnicul castel,
Al lui Huniade Corvin.
Și mușchioase ziduri hde
Umbre lungi aștern departe,
Palidă cind luna rde
Peste turnurile sparte,
Ce se 'nclină pentru veci:
Prin castel zboară și bate,
Din suptiri aripi și late,
Negru stol de lilieci.

Și, cind eă mă mir, uimit,
De castelul învechit,
Iată 'n vale se ivesc,
Două umbre ce șoptesc,
Cu graiă aspru, răgușit:
«Să urcăm pe cea cărare,
Că la curte oblu duce.
Vin' deschide, măi portare,
Ielele să nu ne-apuce,
Ielele ce 'n umbră zac!».

Și, zburînd, la diușii bate,
Din suptîrî aripî și late,
Un portar, — un liliac.

E Ioan, cel brav ostaș,
Și cu Craiul Mateiaș;
Amîndoi poarta deschid,
Și-apoi răpede se 'nchid
În stravechiul lor lăcaș.
Un argat chiamă din casă,
Să li spele de rugină
Armătura ce-î apasă;
Platoșa de pulberî plină,
De pe trupurî și-o desfac.
Către ei zboară și bate,
Din suptîrî aripî și late,
Un argat, — un liliac.

Și vitejii mai ușori
Stringu-se de sup-uori,
Și, pe scări încet urcînd,
Din capete clătinînd,
Se 'ntreabă de multe ori:
«Unde ni-aû rămas oștenii,
De nu vin să ne urmeze?
În castel ce fac curtenii,
De nu sar să ne ureze?
Dorm ca 'n somnul cel de veci!».
Dar prin curte, zburînd, bate,
Din suptîrî aripî și late,
Des cortegiu — de lilieci.

Umbrele prin coridor
Ca două naluțe zbor;
În salon cînd se ivesc,
Li se pare că 'ntîlnesc
Rude și pe-amicii lor.
Apoi strigă: «Bucătare!
Fă ospățul, tînde mese,
Să petrecem în serbare,
Cu baroni și baronese,
Din munca celui sărac!».
Și, zburînd, la dîușii bate,
Din suptîri aripi și late,
Bucătarul — lilac.

Masa-i tînsă: lîngă ea
Șed să mînce și să bea.
Lacomî, gurile-și deschid,
Dar, cînd bagă mîna 'n blîd,
Nu gă-esc nimic să iea,
Și ciocnesc păhare goale.
Inimile să-și îmbune.

Nu vrea nimeni să se scoale,
Să ni facă 'nchinăciune?,
Zic vitejii, apoi tac.
Prin salon zboară și bate,
Din suptîri aripi și late,
Ora'orul — lilac.

«Fiș, fiș, fiș, bravi căpitanî,
Spălma cruzilor Osmanî!
Ale voas're brațe tari
Aū răpus pe mulți barbări,

Cruci! nempăcați dușman!.
Fiș, fiș, fiș, gloria voastră,
Lăudată de-altă dată,
Azi e moștenirea noastră,
Și de noi va fi purtată,
Cu cîntări din veci în veci!
Prin salon zboară și bate,
Din suptiri aripi și late,
Negru cor — de lilieci.

În loc de-a se bucura,
Vitejii 'ncep a ofta,
Și, privindu-se 'ntristați,
Săbîile-și trag turbați,
Mînioși grăind așa :
«Ștefan-Vodă și cu Dracul
Gloria ni-o 'ntunecară :
Sus, ostași, ca pe Valacul
Să-l gonim dintr'a lui țară
Și să-l stîngem pentru veci!».
După el zboară și bate,
Din suptiri aripi și late,
Oaste grea de — lilieci....

Astfel umbrele s'aû dus,
Luna încă-l la apus ;
Iar eû singur, singurel,
Părăsind vechiul castel,
Suiû gîndind pe-deal în sus.
Și 'nvoc musa să mă 'nspire,
Ca să fac o poezie,
Dintr'o simplă nălucire :

Dacă culva pot să fie,
Nălucirile pe plac....
Și din vale zburînd bate,
Din suptîrî aripî și late,
Musa mea — un lihaç.

*

APEL LA UNIRE

Ce blestem, ce grea urgie,
Ce pedeapsă, ce minie,
Ne-aû ajuns, Romîul, pe noi?
De trăim în dezbinare,
Cînd necazul e mai mure,
Şi toţi gemem la nevoi?

Azi, cînd gloate inimice
Năvălesc să ne dumice,
Fraţi pe fraţi ne sfăşiem...
În noianul suferinţii
Ni-am pierdut lumina miuţii,
Şi perirea n'o vedem.

Aû ne ştim în piept cu moartea,
Şi ni place dacă soartea
Ne dă pradă la 'ntîmplări?
Am uitat a vieţii ţintă,
Părăsit-am calea sfîntă, —
S'apucăm pe mil cărări?

Vai şi-amar, ce umilinţă!
N'ascultăm de Provedinţă,
Cînd ne chiamă la liman!

Ea ni strigă : «In uuire
E a voastră mintuire,
Voî, nepoţii lui Traian».

Rătăcirea ni fu lungă —
S'o curmăm şi să ni-ajungă,
Cu trecutul umilit.
Bate oara unsprezece :
Numai una de mai trece,
Şi 'n mormînt ne-am prăvălit...

Sus, dar sus din slăbiciune !
Şi, ca şoimii prin furtune,
Azi avîntul vă 'ncordaţi !
Mîinile vă 'ntindeţi iară,
Ziceţi urii ca să piară,
Şi să fim Romîni şi fraţi.

Că unirea şi frăţia
Daŭ putere, cresc tăria,
Din piticî fac uriaşi.
Prin unire vom fi 'n lume.
După fapte, drept şi nume,
Al străbunilor urmaşi.

Marî aŭ fost odinioară,
Într'o mică țerișoară,
'Nvingătorii de Osmanî.
Marî vom fi şi noi odată,
Cînd de fraţi unita ceată
Va da faţă cu dușmanî...

Piară cel ce ne desbină,
Și concordia divină
Să descindă iar la noi ;
Să ni dăm o sărutare,
Și, c'un braț viteaz și tare,
Să ne smulgem din nevoi.

Vol, cărunți albiți de zile,
Jun, matroane și copile,
Imnul păcii intonați !
Ura ! faceți să răsunе,
Ca s'auză, să s'adune,
Toți cîți vor să fie frați.

Până cînd tot în orbire,
Până cînd în rătăcire,
Fraților, să mai trăim ?
Bate oara unsprezece :
Încă una de mai trece,
Și 'n mormînt ne prăvălim !...

*

RUGA SCLAVULUI

Tu, al carui tron străluce,
Cununat d'eternitate,
Tu, a cărui sîntă mină
Plăzmuiește și conduce
Lumile nenumărate,
Între cer și 'ntre țărîna !

Vezi-mă 'mpîrate mare,
Grihovit de zile grele,
Cum plec umil a mea frunte
Și genunchiul la altare ;
Ca să vărs plîngînd pe ele
Lacrimi fierbinți și crunte.

Vezi-mă, și fie-ți milă !
Fața, Doamne, nu-ți ascunde,
Nu-ți abate-a ta vedere,
De-astă creatură vilă ;
Că de mult la cer pătrunde
Plînsul ei și-a ei durere.

Tu ești Mintea infinită ;
Nu-ți uita ca și pe mine
M'a creat a Ta voință ;

Și țărîna-mî plăsmuită
Nu-ți uita că de la Tîne,
Luă spirit și flință.

Doamne, nu voiai Tu oare
Ca flințele zidite,
Și vieții destinate
Să se bucure de soare
Și să fie fericite,
Respirînd în libertate ?

Doamne, Tu 'ngrijești de vierme,
Ce prin pulbere se pierde ;
Tu 'ngrijești de pești în apă,
Și desvolți al plantei germe ;
Păsării dai codrul verde,
Purul aier ce-o adapă.

Singur omul nu merită
A ta grijă părințească ?
Nu-l și el a ta făptură ?
Cum de lași oarba-l ursită
Să-l frămînte, să-l trască
Prin discordie și ură ?

Pus-ai lege armonia,
Între toți și între toate
Ce se mișcă pe supt soare ;
Dat-ai omului frăția ;
Deci, Eterne, cum se poate,
Om pe om să se omoare ?

Pentru ce muri pe cruce
Fiul Tău, divin Părinte ?
Oare nu ca, prin jersire,
Pace lumii a-I aduce ?
Nu voiă ginte cu ginte
Să unească priu iubire ?..

Și Tu suferi azi, Divine,
Legea Ta, și-a Ta voință
S'o ră-toarne omenimea !
Lași de 'nnaltă pân' la Tine
Miserabila flință
Tirania și cruzimea...

Fiica nopții lași să frîngă
Ale iadului zăvoară
Și să-și pună tronul 'n lume,
Să strivească și să stingă,
Sufletele ce-ți adoară,
Și martire, sfîntul nume.

Său îți place, Doamne, Ție,
Fumul care se ridică
De pe vetrele spurcate,
Unde neagra Tiranie
Junghe crudă și dumică
Victime nevinovate ?

Place-ți, cînd un sclav ce vine
La altar ca să te-adoare
Și să-ți ceară consolare —
Ca să tragă după sine

Lanțuri lungi, insultătoare,
Pentru sacrele-ți altare ?

Ah, atunci a ta putere
N'ar mai fi dumnezeiască,
Si-a ta sfântă Provediuță
Ar fi fără de vedere ;
Atunci n'ar mai fi cerească.
Nici a omului credință....

Dacă vrei ca nedreptatea
Să subjuge lumea toată,
Și, supt incrunțata-I ghiară,
Să expire libertatea, —
Nu-ți mai pasă. ciud inuoață
'N a lor singe, om său fiară.

Dacă voia ta, Fatale,
Pe cei răi numai proteje.
Iar de cei buni grijă n'are, —
Dă avint dorinții tale :
Fă din crimă a ta lege,
Lasă dreptul celui tare !

Leilor zi să devoare
Tot ce 'n codri locuiește,
Zi acvilei să sfașie
Ale tale zburătoare ;
Chifților li poruncește,
Marea s'o lase pustie !

Că de mult în omenime

Ghiara, dintele rapace,
Fac să fumege altare,
Îngrășate de victime....
Dar a ta minie tace,
Dumnezeu fără 'ndurare !

Nu ești Tu acel ce-odată
Al zis apelor să 'nghită
Lumea neagră de păcate ?
Azi o vezi mai vinovată,
Și de crime nămolită....
Nu cutezi să-i faci dreptate?.. .

Dar eu blăstem, — și-a mea voce
S'ar cădea cu umilință
Să pătrunză către Tine,
Ajutorul să-ți invoace....
Ci cumplita-mi suferință
M'a orbit de tot, — Divine!

CUPRINSUL

Pag.

A. Depărățianu :

Mama	3
* *	4
Ay dios de mi tierra	6
* *	7
Quasimodo	9
Romance muy doloroso del sitio y toma de Alhama	10
Cînd Cesar	16
Pe jos, în niște paie	17
Copii, de ce dați astfel	18
Cuibul	19
Căldura din August 1860	20
Fată mare, na paftale	22
Fetele	23
Isus în templu.	24
Frîncii merg în Siria	28

N. T. Orășanu :

Pe mormîntul mieu	33
Crist după cină	34

M. Zamfirescu :

Cerșetorul	39
O noapte pe lac	42
Plînsul nopții	45

N. Nicoleanu :

Paserea fidelă	49
În carnaval	51
Dor și jale	55
De ce tăceți ?	58
11 Februar 1866	60

Gh. Melidon :

La coroana lui Ștefan cel Mare . . .	67
Îutăiul escadron, dedicat cavaleriei moldovene	69

Gheorghe Sion :

Censorul mieu.	75
Adio la Bucovina (omagiu familiei Hurmuzachi)	78
Ruga	83
La Uuire.	86
Marșul Unirii	89
La Basarabia	91
Veneticul.	93
Triumful de la 7-9 Octombrie 1857 . .	96
Adio, ...	99

Nicolae Istrati

Romauță	105
Fragmente din «Mihul»	108
Lumina și futunerecul	111

G. Tăutu .

Caritatea	117
Primăvara	119
24 Ianuarie 1861	122
Ce-î în Iași	125
Vremea de-apoi	127
Milcovul	131
Pontul	133
Aristocratul	141
O păsărică	150
Pe marginea mormintului	152
La mormintul lui Ioan Tăutu	153
O copilă murind	157
Catre moarte	159
D-lui I. G. Holban, casier	166

D. Dăscălescu .

Versurilor mele	171
Martirul maicei mele	173
Undiua	175
Cartea vieții	178
Căsătoria	180
Apa trece, pietrele rămân	184
Pretențiile Lisei	186

	<i><u>Pauf.</u></i>
Jurământul hoților	189
Eū sint răzeș	192
Fericirea	195
Margarita.	197
Anul Noū	199
Derbedeul	203
Înșiră-te mărgărite	206
Visuri goale.	208
Stelele trecătoare	211
Babele.	214
Trădătorul	219
Epistolă despre duh	222
Poesie și amor.	228
Rugăciune	231
Epistolă	233
Zorile	237
Epistolă	239
Vânătoarea	246
Cîntînd, cîntînd	248
Spune-mî, drăguță, de ce te plîngî? .	251
Eū zic, ce zici?	253
Emanipației sclavilor.	255
Lăsați luminarea 'n pace	257
Epistolă lui Matei Millo	259
Sfatul unui bătrîn	265
Mă las de-acuma.	268
Steaua Romăniei.	271
Refrenul musei mele	273
Muso! e vreme...	275

Ioan A. Lăpădatu :

La ŋgerul libertăŋii.	281
Cucul	283
La Providenŋă.	284
Lilieciŋ	287
Apel la unire	292
Ruga sclavului	295

ERATĂ

P. IV, r. 9 de sus: cîntăreților pentru cîntărețelor.

P. 5, r. 1, în loc de înrugă, injură.

P. 14, r. 7, în loc de Ftimă, Fatimă.

P. 28, v. r. 1 de sus: Din naltele, pentru: dinaltele.

P. 68 r. 2 de sus: Și la voacea lui, etc.

*

